

# PRÍPUSTNÁ MIERA ZNEČIŠŤOVANIA OVZDUŠIA



## Príručka pre okresné úrady v oblasti ochrany ovzdušia

**Názov:** Prípustná miera znečistenia ovzdušia

Príručka pre okresné úrady v oblasti ochrany ovzdušia

**Autori:** Kolektív Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

**Jazykové korektúry:** Denisa Dovičovičová

**Grafická úprava:** Mgr. Richard Watzka

**Vydavateľ:** © Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Slovenská agentúra životného prostredia  
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica

**Rok vydania:** 2023

**Počet strán:** 124

Elektronická verzia

**ISBN:** 978-80-8213-125-6

# OBSAH

<b>POUŽÍVANÉ SKRATKY</b> .....	<b>6</b>
<b>POUŽITÉ PRÁVNE PREDPISY A ICH SKRÁTENÉ NÁZVY</b> .....	<b>8</b>
<b>1. OCHRANA OVZDUŠIA</b> .....	<b>9</b>
1.1. Cieľ a piliere ochrany ovzdušia .....	10
1.2. Právna úprava ochrany ovzdušia .....	12
<b>2. ZDROJE ZNEČIŠŤOVANIA OVZDUŠIA A ICH ČLENENIE</b> .....	<b>14</b>
2.1. Stacionárne zdroje a mobilné zdroje .....	14
2.2. Vymedzenie, členenie a kategorizácia stacionárnych zdrojov .....	14
2.3. Pravidlá pre kategorizáciu a začleňovanie .....	15
2.4. Podstatná zmena .....	16
2.5. Prenosný zdroj .....	17
2.6. Osobitná činnosť .....	17
<b>3. ZARIADENIA STACIONÁRNYCH ZDROJOV A ICH ČLENENIE</b> .....	<b>19</b>
<b>4. PRÍPUSTNÁ MIERA ZNEČIŠŤOVANIA OVZDUŠIA</b> .....	<b>20</b>
4.1. Prípustná miera znečisťovania ovzdušia .....	21
4.2. Emisné limity .....	22
4.3. Technické požiadavky a podmienky prevádzkovania .....	26
4.4. Emisné kvóty a emisné stropy .....	26
<b>5. MINIMÁLNE POŽIADAVKY A BAT</b> .....	<b>27</b>
<b>6. MONITOROVANIE EMISÍ</b> .....	<b>30</b>
6.1. Preukazovanie dodržania EL .....	30
6.2. Preukazovanie plnenia TP a PP .....	30
<b>7. OPRÁVNENÁ TECHNICKÁ ČINNOSŤ A OPRÁVNENÉ OSOBY</b> .....	<b>32</b>
<b>8. POVOĽOVACÍ PROCES ZDROJOV ZNEČIŠŤOVANIA OVZDUŠIA</b> .....	<b>34</b>
8.1. Súhlasy späť s povolením stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia .....	35
8.2. Súhlasy potrebné na prevádzku stacionárneho zdroja .....	37
8.3. Povolenia zdroja .....	37
8.4. Povolenie zdroja pre existujúce VZ a SZ .....	39
8.5. Preskúmanie povolenia .....	40
8.6. Zmena povolenia zdroja .....	41
8.7. Skúšobná prevádzka .....	41
8.8. Požiadavky na stacionárny zdroj pri jeho výstavbe a podstatnej zmene .....	43
8.9. Integrované povolenie .....	43
<b>9. ZÁSADY POVOĽOVANIA A PREVÁDZKOVANIA STACIONÁRNYCH ZDROJOV</b> .....	<b>48</b>
<b>10. ODBORNÝ POSUDOK</b> .....	<b>49</b>
<b>11. SPRÁVNE POPLATKY PRI VYDÁVANÍ SÚHLASOV A POVOLENÍ ZDROJA</b> .....	<b>50</b>

<b>12. DOKUMENTÁCIA STACIONÁRNEHO ZDROJA</b> .....	<b>51</b>
12.1. Súbor technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení .....	51
12.2. Plán riadenia prašnosti a plán riadenia zápachu .....	51
12.3. Program znižovania emisií .....	52
<b>13. VEDENIE PREVÁDZKOVEJ EVIDENCIE</b> .....	<b>53</b>
13.1. Národný emisný informačný systém .....	53
<b>14. ZÁKAZY A POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH OSÔB A FYZICKÝCH OSÔB</b> .....	<b>54</b>
14.1. Zákazy .....	54
14.2. Povinnosti PO a FO – podnikateľov zodp. za plnenie opatrení za kvalitu ovzdušia .....	54
14.3. Povinnosti prevádzkovateľov veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia .....	55
14.4. Povinnosti prevádzkovateľov malých zdrojov .....	62
14.5. Povinnosti prevádzkovateľov vykonávajúcich vybranú osobitnú činnosť .....	63
<b>15. POŽIADAVKY NA KVALITU PALÍV</b> .....	<b>64</b>
15.1. Právne predpisy na úrovni Európskej únie .....	64
15.2. Právne predpisy na národnej úrovni .....	64
15.3. Požiadavky na kvalitu pre tuhé fosílné palivá .....	65
15.4. Požiadavky na kvalitu pre vykurovací olej .....	65
15.5. Požiadavky na kvalitu pre motorové palivá .....	65
15.6. Palivá vyrobené z odpadov .....	66
15.7. Požiadavky na kvalitu pre druhotné palivá .....	69
15.8. Požiadavky na zisťovanie a preukazovanie kvality paliva .....	71
15.9. Prevádzková evidencia a poskytovanie údajov .....	71
<b>16. POŽIADAVKY NA REGULOVANÉ VÝROBKY</b> .....	<b>74</b>
16.1. Právne predpisy na úrovni Európskej únie .....	74
16.2. Právne predpisy na národnej úrovni .....	74
16.3. Požiadavky na obmedzenie emisií a označovanie regulovaných výrobkov .....	75
<b>17. ORGÁNY OCHRANY OVZDUŠIA A ICH PÔSOBNOSŤ</b> .....	<b>76</b>
17.1. Ministerstvo životného prostredia SR .....	77
17.2. Slovenská inšpekcia životného prostredia .....	77
17.3. Okresný úrad v sídle kraja .....	78
17.4. Okresný úrad .....	79
17.5. Samosprávny kraj .....	81
17.6. Obec .....	81
<b>18. VÝKON ŠTÁTNEJ SPRÁVY V OBLASTI DOZORU</b> .....	<b>83</b>
<b>19. SPRÁVNE DELIKTY A SANKCIE</b> .....	<b>85</b>
<b>20. NÁRODNÉ ZÁVÄZKY ZNIŽOVANIA EMISIÍ</b> .....	<b>86</b>
20.1. Národný program znižovania emisií .....	87
20.2. Emisné inventúry .....	87
20.3. Monitorovanie vplyvov znečistenia na ekosystémy .....	88
<b>21. POPLATKY ZA ZNEČIŠŤOVANIE OVZDUŠIA</b> .....	<b>89</b>
21.1. Tvorba novej legislatívy v oblasti poplatkovej politiky v rámci znečisťovania ovzdušia .....	89

21.2. Platenie poplatkov za znečisťovanie ovzdušia v zmysle novej legislatívy .....	90
21.3. Poplatok za emisie z veľkého a stredného zdroja znečisťovania ovzdušia .....	90
21.4. Poplatok za emisie z malého zdroja znečisťovania ovzdušia .....	91
<b>22. UŽITOČNÉ ODKAZY K TÉME PRIEMYSELNÝCH EMISÍ A OCHRANE OVZDUŠIA .....</b>	<b>92</b>
<b>23. ZOZNAM LITERATÚRY .....</b>	<b>94</b>
23.1. Národné legislatívne predpisy .....	94
23.2. Legislatívne predpisy EÚ .....	94
23.3. Technické normy .....	95
<b>24. PRÍLOHY .....</b>	<b>97</b>
Príloha č. 1: SPALOVACIE ZARIADENIA .....	97
Príloha č. 2: SPALOVNE ODPADOV A ZARIADENIA NA SPOLUSPALOVANIE ODPADOV .....	101
Príloha č. 3: ZARIADENIA POUŽÍVAJÚCE ORGANICKÉ ROZPÚŠŤADLÁ .....	104
Príloha č. 4: TECHNOLOGICKÉ ZARIADENIA .....	108
Príloha č. 5: ZARIADENIA POUŽÍVANÉ NA SKLADOVANIE, PLNENIE A PREPRUVU BENZÍNU .....	109
Príloha č. 6: POŽIADAVKY NA UMIESTŇOVANIE ZDROJOV .....	111
Príloha č. 7: POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE ROZPTYLU ZO ZDROJOV ZNEČISŤOVANIA .....	113

# POUŽÍVANÉ SKRATKY

AMS	automatizovaný monitorovací systém
B(a)P	benzo(a)pyrén
BAT	najlepšie dostupné techniky
BC	black carbon
BEP	najlepšia environmentálna prax
BREF	referenčný dokument o najlepších dostupných technikách
CZT	centrálne zásobovanie teplom
DM	diskontinuálne meranie
DPH	denná priemerná hodnota
EL, VEL, ŠEL, IEL	emisný limit, všeobecný emisný limit, špecifický emisný limit, individuálny emisný limit
F-plyny	fluorované skleníkové plyny
HT	hmotnostný tok
IP	integrované povolenie
JZ	jestvujúce zariadenie
KM	kontinuálne meranie
LCP	Large combustion plant (veľké spaľovacie zariadenie)
MCP	Medium combustion plant (väčšie stredné spaľovacie zariadenie)
MSSZ	menšie stredné spaľovacie zariadenie
MTP	menovitý tepelný príkon
MZ	malý zdroj znečisťovania ovzdušia
NO <sub>x</sub>	oxidy dusíka
NZ	nové zariadenia
OOO	orgán ochrany ovzdušia
OTČ	oprávnená technická činnosť
OÚ	okresný úrad
PM	periodické meranie
POP's	polycyklické aromatické uhľovodíky
PP, VPP, ŠPP, IPP	podmienky prevádzkovania, všeobecné podmienky prevádzkovania, špecifické podmienky prevádzkovania, individuálne podmienky prevádzkovania
RP	redukčný plán
RPH	ročná priemerná hodnota
SJ	spaľovacie jednotky

STPP a TOO	súbor technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení
SZ	stredný zdroj znečisťovania ovzdušia
TOC	celkový organický uhlík
TP, VTP, ŠTP, ITP	technické požiadavky, všeobecné technické požiadavky, špecifické technické požiadavky, individuálne technické požiadavky
TZL	tuhé znečisťujúce látky
VOC	prchavé organické látky
VSSZ	väčšie stredné spalovacie zariadenie
VZ	veľký zdroj znečisťovania ovzdušia
ZL	znečisťujúca látka

# POUŽITÉ PRÁVNE PREDPISY A ICH SKRÁTENÉ NÁZVY

zákon	zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon o IPKZ	zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o poplatkoch	zákon č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia
zákon o EIA	zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o odpadoch	zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov
správny poriadok	zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
zákon o správnych poplatkoch	zákon NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
stavebný zákon	zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
zákon o výstavbe	zákon č. 201/2022 Z. z. o výstavbe
vyhláška o stacionárnych zdrojoch	vyhláška MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia
vyhláška o monitorovaní	vyhláška MŽP SR č. 249/2023 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
vyhláška o kvalite palív	vyhláška MŽP SR č. 251/2023 Z. z. o kvalite palív
vyhláška o skladovaní benzínu	vyhláška MŽP SR č. 253/2023 Z. z. o požiadavkách na skladovanie, plnenie a prepravu benzínu
vyhláška o evidencii	vyhláška MŽP SR č. 254/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane ovzdušia
vyhláška o regulovaných výrobkoch	vyhláška MŽP SR č. 256/2023 Z. z. o regulovaných výrobkoch s obsahom organických rozpúšťadiel



# 1. OCHRANA OVZDUŠIA

## Priaznivé životné prostredie – právo vyplývajúce z Ústavy SR

Z Ústavy Slovenskej republiky vyplývajú pre každého občana tieto práva, ale aj environmentálne povinnosti:

podľa článku 44:

- každý má **právo na priaznivé životné prostredie**,
- každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo,
- nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky,
- štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov,

podľa článku 45:

- každý má právo na včasné a úplné **informácie o stave životného prostredia** a o príčinách a následkoch tohto stavu.

Na týchto ústavných právach sa zakladá aj štátna správa v životnom prostredí aj v ochrane ovzdušia.

## Rôznorodosť právnych úprav týkajúcich sa „atmosféry“

Právna úprava Slovenskej republiky týkajúca sa „atmosféry“ sa vyvíjala a členila podľa potreby riešiť rôznorodé globálne aj regionálne výzvy. Postupom času sa v súlade s medzinárodnými dohovormi a európskym právom vyšpecifikovali a vyprofilovali samostatné problematiky s vlastnými cieľmi. Dnes ich reprezentujú tri osobitné právne úpravy a ich politiky:

**ochrana ovzdušia**, tzn. znečisťovanie a znečistenie vonkajšieho ovzdušia; rieši emisie a kvalitu ovzdušia (imisie) znečisťujúcich látok, ktoré majú priamy dosah na zdravie ľudí a vplyv na ekosystémy

- zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

**ochrana ozónovej vrstvy Zeme**, tzn. ochrana atmosféry pred vypúšťaním látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu Zeme

- zákon č. 321/2012 o ochrane ozónovej vrstvy Zeme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona 180/2013 Z. z.

**regulácia fluórovaných skleníkových plynov (ďalej len „F-plyny“)** – osobitná právna úprava týkajúca sa F-plynov, ktoré sa stali náhradou za látky poškodzujúce ozónovú vrstvu Zeme, avšak sú skleníkovými plynmi s vysokým GWP (global warming potential – potenciál globálneho otepľovania)

- zákon č. 286/2009 Z. z. o fluórovaných skleníkových plynch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 321/2012 Z. z. v znení neskorších predpisov

**politika zmeny klímy** ako samostatná oblasť, tzn. obmedzovanie emisií skleníkových plynov, ako aj dôsledkov skleníkového efektu a zmeny klímy

- zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- návrh zákona o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii SR a o zmene a doplnení zákona č. 162/2015 Z. z. správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (klimatický zákon)

Poznámka

Špecifické témy, ktoré sa dotýkajú ochrany ovzdušia, avšak nie sú v gescii Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“), ale sú predmetom osobitnej právnej úpravy:

- požiadavky na obmedzovanie emisií z motorových vozidiel (emisné triedy EURO) a požiadavky na necestné stroje (požiadavky na uvedenie na trh) – v gescii MD SR,
- ekodizajn – požiadavky na uvedenie kotlov a pecí na trh – v gescii MH SR,
- pracovné prostredie a vnútorné ovzdušie – v gescii MZ SR a ÚVZ SR,
- rádioaktívne látky – v gescii Úradu jadrového dozoru SR.

## 1.1. Cieľ a piliere ochrany ovzdušia

Cieľom ochrany ovzdušia je dosiahnuť a udržať takú kvalitu ovzdušia, ktorá nemá výrazne negatívny vplyv na zdravie ľudí a nepredstavuje riziko pre životné prostredie a ekosystémy.

**Ochrana ovzdušia stojí na troch pilieroch:**

### 1. na dosiahnutí a udržaní dobrej kvality ovzdušia

- ustanovenie prípustnej úrovne/miery znečistenia ovzdušia; základom sú normy kvality ovzdušia ustanovené v smerniciach o kvalite okolitého ovzdušia (postupné približovanie k odporúčaniam WHO)
- prijímanie politík a opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia (programy na zlepšenie kvality ovzdušia)

### 2. na znížení celkových emisií

- ustanovenie národných záväzkov znižovania emisií (na medzinárodnej úrovni a v rámci EÚ)
- prijímanie a implementácia politík a opatrení na zníženie vybraných znečisťujúcich látok (Národný program znižovania emisií)

### 3. na požiadavkách na zdroje znečisťovania ovzdušia – predchádzaní a obmedzovaní emisií priamo na zdroji

- ustanovenie prípustnej miery znečisťovania ovzdušia, tzn. emisných noriem
  - **požiadavky na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia** – vyjadrené ako emisné limity, technické požiadavky, podmienky prevádzkovania, emisné kvóty, emisné stropy
  - **kvalita palív a kvalita regulovaných výrobkov** – vyjadrené ako hraničné hodnoty obsahu znečisťujúcich látok v palivách a regulovaných výrobkoch (náterových látkach)
- prijímanie politík a opatrení zameraných na predchádzanie emisiám znečisťujúcich látok do ovzdušia a obmedzovanie emisií zo zdrojov znečisťovania ovzdušia

Všetky tri piliere sa postupom času vyvíjajú s cieľom znížiť celkové emisie a dosiahnuť dobrú kvalitu ovzdušia v závislosti od vedeckého pokroku a prijatých politík na ochranu ovzdušia.

Poznámka

Znečisťovanie ovzdušia – činnosť, pri ktorej sa vnášajú (= vypúšťajú alebo uvoľňujú) emisie do ovzdušia

Znečistenie ovzdušia – stav kvality ovzdušia (pôvodný názov „imisie“)

**Tabuľka 1:** Znečisťujúce látky v ochrane ovzdušia

Oblasť pôsobnosti právnej úpravy	Znečisťujúce látky, ktoré sú predmetom danej právnej úpravy
Národné záväzky znižovania emisií	SO <sub>2</sub> , NO <sub>x</sub> , NMVOC, NH <sub>3</sub> , PM <sub>2,5</sub> ťažké kovy (HM) a perzistentné organické polutanty (POP's)
Kvalita ovzdušia Prípustná úroveň znečistenia ovzdušia	PM <sub>10</sub> , PM <sub>2,5</sub> , SO <sub>2</sub> , NO <sub>2</sub> , NO <sub>x</sub> , CO, O <sub>3</sub> , benzén, PĀH vyjadrené ako benzo(a)pyrén kovy: Pb, Hg, As, Cd, Ni
Obmedzovanie emisií zo stacionárnych zdrojov Prípustná úroveň znečisťovania ovzdušia	zoznam cca 150 znečisťujúcich látok v prílohe č. 2 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch

## 1.2. Právna úprava ochrany ovzdušia

### Z histórie ochrany ovzdušia na Slovensku

Prvá právna úprava ochrany ovzdušia bola v bývalom Československu ustanovená v roku 1967 zákonom č. 35/1967 Zb. o opatreniach proti znečisťovaniu ovzdušia, tzv. komínovým zákonom. Tento zákon bol zameraný na zabezpečenie dobrého rozptylu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia dostatočne vysokým komínom, nie znižovaním emisií. Z tohto dôvodu bolo Československo známe ako krajina vysokých komínov.

V roku 1991 bol pôvodný právny predpis nahradený federálnym zákonom č. 309/1991 Zb., ktorý bol v čase prijatia významným krokom vpred v ochrane ovzdušia. Ochranu ovzdušia riešil novou koncepciou: zabezpečiť čo najnižšie znečisťovanie ovzdušia. Ustanovil emisné limity ako prípustnú mieru znečisťovania ovzdušia. Súčasne sa vytvoril časový priestor na realizáciu ekologických opatrení, prípadne na dožitie starých priemyselných technológií. Postupne právnu úpravu ochrany ovzdušia zastrešovali zákon č. 478/2002 Z. z. a zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a ich vykonávacie predpisy.

V súčasnosti je právna úprava ochrany ovzdušia zakotvená v zákone č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých predpisov a jeho vykonávacích predpisoch (10 vyhlášok).

**Súčasný zákon** o ochrane ovzdušia sa člení na 12 kapitol, ktorých predmetom je:

- I. Cieľ a predmet právnej úpravy ochrany ovzdušia § 1 – 2
- II. Kvalita ovzdušia a vplyvy znečistenia ovzdušia na ekosystémy § 3 – 15
- III. Národné záväzky znižovania emisií § 16 – 19
- IV. Stacionárne zdroje a prípustná miera znečisťovania ovzdušia § 20 – 24
- V. Záväzná stanoviská OOO a povoľovanie stacionárnych zdrojov § 25 – 31
- VI. Zákazy a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb § 32 – 36
- VII. Požiadavky na kvalitu palív a regulovaných výrobkov a povinnosti podnikateľov pri ich uvádzaní na trh § 37 – 38
- VIII. Orgány ochrany ovzdušia a ich pôsobnosť § 39 – 46
- IX. Výkon štátnej správy v oblasti dozoru § 47 – 51
- X. Správne delikty a priestupky § 52 – 55
- XI. Činnosti na podporu výkonu štátnej správy § 56 – 59
- XII. Spoločné, prechodné, záverečné ustanovenia § 60 – 64

## Základné pojmy v ochrane ovzdušia

**Ovzdušie** – okolité ovzdušie v troposfére okrem ovzdušia v pracovných priestoroch, do ktorých nemá verejnosť pravidelný prístup.

**Emisie** – každé priame a nepriame vnášanie látok z bodového alebo plošného zdroja do ovzdušia.

**Antropogénne emisie** – emisie látok znečisťujúcich ovzdušie, súvisiace s ľudskou činnosťou.

**Znečisťujúca látka** – akákoľvek látka prítomná v ovzduší alebo vnášaná do ovzdušia, ktorá má alebo môže mať škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo na životné prostredie ako celok alebo obťažuje zápachom.

**Sekundárna znečisťujúca látka** – znečisťujúca látka, ktorá nie je priamo vnášaná do ovzdušia, ale ktorá vzniká reakciou vypúšťaných znečisťujúcich látok v ovzduší alebo reakciou znečisťujúcej látky s inou látkou v ovzduší, alebo fotochemickým rozkladom; napr. ozón v ovzduší.

**Prevádzkovateľ** – podľa § 2 ods. 1 písm. p) zákona

- osoba, ktorá má právo prevádzkovať alebo riadiť stacionárny zdroj alebo jeho časť,
- ak táto osoba nie je známa, za prevádzkovateľa sa považuje vlastník zdroja, a
- ak ide o vlastníkov bytov a nebytových priestorov, v mene ktorých koná správca, tento sa považuje za prevádzkovateľa zdroja.

**Povolenie** podľa § 2 ods. 2 zákona

- povolenie podľa § 27 zákona a aj
- integrované povolenie podľa zákona o IPKZ.

**Povoľujúci orgán** – § 2 ods. 3 zákona

- Slovenská inšpekcia životného prostredia – stacionárne zdroje, ktoré sú súčasťou prevádzky podliehajúcej integrovanému povoleniu podľa zákona o IPKZ,
- okresný úrad – veľké a stredné zdroje, ktoré nie sú súčasťou prevádzky podľa zákona o IPKZ,
- obec – malé zdroje,
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky – malé zdroje na území vojenských obvodov.

## 2. ZDROJE ZNEČISŤOVANIA OVZDUŠIA A ICH ČLENENIE

### 2.1. Stacionárne zdroje a mobilné zdroje

Zdroje znečisťovania ovzdušia sa členia na **stacionárne a mobilné**.

Podľa § 2 zákona je:

- k) **stacionárnym zdrojom** technologický celok, sklad palív, surovín alebo produktov, skládka odpadov, lom, plocha alebo stavba, objekt a činnosť, ktorá znečisťuje alebo môže znečisťovať ovzdušie, a je vymedzený ako **súhrn všetkých častí, súčastí a činností v rámci funkčného celku a priestorového celku**,  
Poznámka: Špecifickým druhom stacionárneho zdroja je **prenosný zdroj**.
- l) **mobilným zdrojom** zariadenie, ktoré na svoj pohyb alebo pohon vlastných strojných častí využíva spalovací motor, na ktorý sa vzťahujú technické požiadavky z hľadiska emisií znečisťujúcich látok pre cestné motorové vozidlá alebo necestné pojazdné stroje.

### 2.2. Vymedzenie, členenie a kategorizácia stacionárnych zdrojov

Stacionárne zdroje podľa § 20 ods. 1 zákona sa podľa **miery znečisťovania ovzdušia a prahových kapacít** členia na

- a) **veľké zdroje**, ktorými sú osobitne závažné technologické celky,
- b) **stredné zdroje**, ktorými sú závažné technologické celky, ak nie sú súčasťou veľkého zdroja,
- c) **malé zdroje**, ktorými sú ostatné technologické celky, plochy, sklady palív, surovín a produktov, skládka odpadov, stavby, zariadenia, objekty vrátane činností, ak nie sú súčasťou veľkého zdroja alebo stredného zdroja, alebo nie sú osobitnou činnosťou,
- d) **osobitné činnosti**, ktoré **nie sú** (zvyčajne) späté so stavebným objektom alebo **technologickým celkom** a nie sú súčasťou veľkého zdroja, stredného zdroja alebo malého zdroja, ale sú vykonávané samostatne a prejavujú sa prašnosťou, zápachom, dymom alebo sa z nich môžu uvoľňovať emisie znečisťujúcich látok, pričom využitie technického vybavenia na vykonávanie predmetnej činnosti sa nevyklučuje.

Pre rozhodovanie o požiadavkách, ktoré sa na stacionárny zdroj majú uplatniť, je rozhodujúce správne vymedzenie, začlenenie a kategorizovanie zdroja.

Stacionárny zdroj sa vymedzuje ako **technologický celok alebo ako osobitná činnosť**.

Stacionárny zdroj vymedzený ako **technologický celok – § 20 ods. 2 zákona**

– je súhrnom všetkých výrobných a technických zariadení a objektov vrátane skladov surovín, medziproduktov, produktov a odpadov, zariadení na znižovanie emisií, riadiacich systémov a monitorovacích systémov **v rámci funkčného celku a priestorového celku** (napr. tepláreň, výroba etylénu, výroba celulózy, tlačiareň...).

Poznámka:

Vzhľadom na to, že v rámci povolených výrobných prevádzok má byť posudzovaný kumulatívny vplyv všetkých častí zdroja na receptor (obyvateľstvo a ŽP), tak na získanie komplexného pohľadu

je potrebné vždy zdroj znečisťovania ovzdušia vymedziť ako čo najväčší funkčný (výrobný) celok a priestorový celok (v jednom areáli).

**V pochybnostiach** o začlenení stacionárneho zdroja, jeho kategórii, vymedzení stacionárneho zdroja a o začlenení zariadenia stacionárneho zdroja **rozhoduje okresný úrad** (§ 20 ods. 14 zákona).

Poznámka: Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky zdroje bez výnimky, teda aj na malé, ktoré sú v kompetencii obce, aj na tie, ktoré podliehajú zákonu o IPKZ.

## 2.3. Pravidlá pre kategorizáciu a začleňovanie

Pri začleňovaní a kategorizácii stacionárnych zdrojov je rozhodujúcim faktorom menovitá kapacita a prahová kapacita.

**Menovitá kapacita** – § 2 písm. h) vyhlášky o stacionárnych zdrojoch

Menovitou kapacitou je kapacita uvedená v projektovej dokumentácii, určená a zaručená výrobcom alebo dodávateľom, ktorú možno dosiahnuť pri trvalej prevádzke za určených podmienok a ktorá je uvedená v povolení podľa § 2 ods. 2 zákona (ďalej len „povolenie“) alebo v projektovej dokumentácii schválenej v povoloavacom konaní.

**Prahové kapacity** pre začlenenie stacionárneho zdroja ako veľký zdroj, stredný zdroj alebo malý zdroj podľa rozsahu znečisťovania ovzdušia a kategorizácia stacionárnych zdrojov podľa jednotlivých priemyselných odvetví sú uvedené v prílohe č. 1 v prvej časti vyhlášky o stacionárnych zdrojoch.

Ak ten istý prevádzkovateľ v rámci jedného funkčného a priestorového celku prevádzkuje **viac technologických liniek alebo výrobných technických jednotiek**, ktoré sú zaradené do rovnakej kategórie podľa prílohy č. 1 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch, ich **menovité kapacity sa na účely začlenenia stacionárneho zdroja sčítajú**.

Pravidlá pre kategorizáciu a členenie stacionárnych zdrojov sú uvedené v prílohe č. 1 v druhej časti písm. A. vyhlášky o stacionárnych zdrojoch:

1. Technológia sa začleňuje ako
  - veľký zdroj, ak jej kapacita zodpovedá prahovej kapacite ustanovenej pre veľké zdroje,
  - stredný zdroj, ak jej kapacita zodpovedá ustanovenej prahovej kapacite pre stredné zdroje a súčasne je nižšia ako prahová kapacita pre veľké zdroje,
  - malý zdroj, ak ide o technológiu s kapacitou menšou, ako je prahová kapacita pre stredné zdroje.
2. Technológia, ktorá je začlenená ako
  - veľký zdroj, sa označuje príslušným číslom kategórie, za ktoré sa doplní bodka a číslo 1,
  - stredný zdroj, sa označuje príslušným číslom kategórie, za ktoré sa doplní bodka a číslo 2,
  - malý zdroj, sa označuje príslušným číslom kategórie, za ktoré sa doplní bodka a číslo 3.
3. Technológia, ktorá nie je v kategorizácii uvedená, sa začleňuje ako
  - veľký zdroj, stredný zdroj alebo malý zdroj podľa prahových kapacít, ktoré sú uvedené v bode 2.99; označuje sa príslušným číslom skupiny kategórie s doplnením čísla 1, 2 alebo 3 za číslom 99.
  - Ak podľa technického princípu alebo účelu technológie nie je zrejmé zaradenie do kategórie 2.99 až 5.99, zaraďuje sa medzi ostatné technológie a výroby a označí sa číslom 6.99.1, 6.99.2 alebo 6.99.3.

4. Ak je spoluspaľovanie odpadov súčasťou technológie, ktorej kapacita zodpovedá prahovej kapacite ustanovenej pre malé zdroje, technológia sa začleňuje ako stredný zdroj.
5. Kategória 6.24 (drvenie stavebných odpadov, odpadov z demolácií...) sa uplatňuje, ak nejde o vykonávanie vybranej osobitnej činnosti podľa časti III. tejto prílohy, t. j. ide o zariadenie umiestnené na jednom mieste viac ako 6 mesiacov.
6. Charakteristiky osobitnej činnosti – viac pozri bod 2.6.

## PRÍKLADY KATEGORIZÁCIE A ZAČLENENIA STACIONÁRNYCH ZDROJOV

### Príklad č. 1:

V jednej hale sú dve lakovacie kabíny. V jednej je spotreba organických rozpúšťadiel 0,3 t/rok a v druhej 0,6 t/rok.

Vzhľadom na to, že obidve sú schopné samostatnej činnosti, mohlo by sa zdať, že ide o jeden malý a jeden stredný zdroj. Avšak vzhľadom na to, že ide o jeden priestorový celok, ide o jeden stredný zdroj, kategorizovaný ako 6.2.2 c).

### Príklad č. 2:

Prevádzkovateľ má pekáreň so 4 pecami, pričom každá pec má tepelný menovitý príkon 750 kW. Pôjde o stredný zdroj znečisťovania ovzdušia zaradený ako 6.99.2, pretože cieľom výroby nie je výroba tepla, ale výroba pekárenských výrobkov.

### Príklad č. 3:

Prevádzkovateľ prevádzkuje výrobu papiera. V prevádzke sa tiež nachádza rotačná pec, v ktorej sa vyrába vápno z kaustifikačného kalu s kapacitou 25 t/deň.

Vzhľadom na to, že obidve časti sú schopné samostatnej činnosti, mohlo by sa zdať, že ide o jeden VZ a jeden SZ. Avšak vzhľadom na to, že to vápno sa vyrába z kalu, ktorý vzniká vo výrobe papiera, a cieľom nie je vyrobiť vápno na predaj, ale opätovne ho použiť pri výrobe, čiže ide o regeneráciu surovín, potom celá technológia bude zaradená ako jeden zdroj s kategóriou 4.18.1.

## 2.4. Podstatná zmena

Podstatná zmena podľa § 2 ods. 1 písm. o) zákona je:

- **zmena v charaktere alebo činnosti stacionárneho zdroja alebo jeho zariadenia** vrátane jeho rozšírenia, ktorá môže mať **významné negatívne účinky** na zdravie ľudí alebo na životné prostredie,
- **zmena** ustanovená pre **konkrétny druh zariadenia** vyhláškou o stacionárnych zdrojoch, napr. zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá.

### Poznámka

Identifikovať podstatnú zmenu je dôležité z dôvodu, že ak ide o:

- podstatnú zmenu, tak predmetné zariadenie musí spĺňať požiadavky na nové zariadenia,
- zmenu, ktorá prekročí ustanovenú kapacitu podľa prílohy č. 8 zákona o EIA, vzťahuje sa na takúto zmenu aj proces EIA,
- prevádzku podľa zákona o IPKZ, zmena charakteru alebo činnosti alebo rozšírenie zariadenia prekročí kapacitné prahové hodnoty podľa prílohy č. 1 zákona o IPKZ, vyžaduje integrované povolenie, resp. jeho zmenu.



## 2.5. Prenosný zdroj

Z hľadiska zotrvania na jednom mieste sa stacionárne zdroje členia na **prenosné a neprenosné**.

**Prenosný zdroj** (§ 2 písm. m) zákona) je

- špecifickým druhom stacionárneho zdroja, má účelový charakter a na jednom mieste sa prevádzkuje dočasne, najviac **36 mesiacov** (napr. obalovňa bitúmenových zmesí pri výstavbe diaľnice) alebo
- technická jednotka, ktorá je súčasťou mobilného zdroja, vnášajúca emisie znečisťujúcej látky do ovzdušia, ak vnáša do ovzdušia iné emisie než emisie zo spalovacieho motora podľa písmena l),
- prenosný zdroj môže byť **začlenený ako VZ, SZ, MZ alebo osobitná činnosť**.

## 2.6. Osobitná činnosť

**Osobitná činnosť** (§ 20 ods. 1 písm. d) zákona) je špecifickým prípadom prenosného zdroja:

- nie je (zvyčajne) spätá so stavebným objektom (okrem stavebnej činnosti alebo demolácie),
- nie je technologickým celkom,
- nie je súčasťou VZ, SZ alebo MZ, ale je vykonávaná samostatne,
- prejavuje sa prašnosťou, zápachom, dymom alebo môže uvoľňovať emisie znečisťujúcich látok,
- využitie technického vybavenia na vykonávanie predmetnej činnosti sa pritom nevylučuje.

**Charakteristiky osobitnej činnosti** – príloha č. 1 v druhej časti písm. B. vyhl. o stacionárnych zdrojoch:

1. Konštrukcia využívaného technického strojového zariadenia je prispôbená na **častý presun** z miesta na miesto.
2. Využívané technické strojové zariadenie **nie je pevne spojené so zemou** alebo stavbou, tzn. nevyžaduje vydanie stavebného povolenia.
3. Predmetná osobitná činnosť **sa vykonáva**
  - **spravidla na mieste vzniku požiadavky alebo potreby**, pričom ide najmä o činnosť zhodnocovania alebo zneškodňovania odpadov, stavebnú činnosť, aplikáciu a zapracovanie hnojív, alebo
  - **pre vlastnú spotrebu v domácnosti** (bez ohľadu či je spätá so stavebným objektom), napr. úprava potravinárskych výrobkov, chov hospodárskych zvierat, nanášanie náterov.
4. Vykonávanie osobitnej činnosti je limitované obmedzeným časovým obdobím **najviac 6 mesiacov** okrem stavebnej činnosti a činností vykonávaných pre vlastnú spotrebu v domácnostiach. Ak sa osobitná činnosť na jednom mieste vykonáva dlhšie, zaraďuje sa ako malý zdroj;
  - ak ide o vykonávanie vybranej osobitnej činnosti drvenia stavebných odpadov, odpadov z demolácií a materiálov používaných v stavebníctve vrátane drvenia kameniva, nerastov a hornín s projektovaným výkonom 100 t/h a väčším, zaraďuje sa ako stredný zdroj podľa časti I. prílohy 1 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch.

**Zoznam vybraných osobitných činností** – v prílohe č. 1 v časti III vyhlášky o stacionárnych zdrojoch:

1. Stavebná činnosť
2. Drvenie stavebných odpadov, odpadov z demolácií a materiálov používaných v stavebníctve vrátane drvenia kameniva, nerastov a hornín
3. Štiepkovanie dreva a biomasy
4. Aplikácia a zapracovanie hnojív, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu do pôdy

Na vykonávanie vybranej osobitnej činnosti

- **nie je nepotrebný súhlas podľa § 26 (nie je stavbou) ani povolenie zdroja** podľa § 27 zákona,
- sú ustanovené **špecifické technické požiadavky a podmienky prevádzkovania** (príloha č. 8 k vyhláške o stacionárnych zdrojoch),
- platia povinnosti prevádzkovateľov – pre podnikateľov (§ 36 zákona) vrátane oznamovacej povinnosti (podľa § 36 ods. 1 písm. a) zákona) oznámiť obci:
  - **14 dní vopred** vykonanie vybranej osobitnej činnosti (rozsah oznámenia je v prílohe č. 8 časť II vyhl. o stacionárnych zdrojoch),
  - **najneskôr deň pred prvým výkonom harmonogram** aplikácie a zapracovania hospodárskych hnojív, iných organických hnojív sekundárnych živín a kompostu do pôdy (rozsah harmonogramu je uvedený v prílohe č. 8 časť III vyhlášky o stacionárnych zdrojoch),
- požiadavky na vybrané osobitné činnosti sa vzťahujú aj na činnosti, ktoré sú súčasťou VZ, SZ alebo MZ, ak nie sú v prílohe č. 7 vyhl. o stacionárnych zdrojoch ustanovené špecifické požiadavky.

Povinnosti podľa § 36 ods. 1 zákona sa **vzťahujú na prevádzkovateľov** (PO a FO – podnikatelia) existujúcich zdrojov – po uplynutí 6 mesiacov odo dňa ustanovenia podmienok pre danú vybranú osobitnú činnosť vo vyhláške o stacionárnych zdrojoch – § 36 ods. 3 zákona.

### Ako odlíšiť osobitnú činnosť od iného prenosného zdroja

Iným prenosným zdrojom je prenosný zdroj, ktorý nie je osobitnou činnosťou.

V obidvoch prípadoch ide o stacionárny zdroj, ktorý má účelový charakter a na jednom mieste sa prevádzkuje dočasne.

**Tabuľka 2:** Rozdiely medzi Osobitnou činnosťou a iným prenosným zdrojom

Charakteristika	Osobitná činnosť	Iný prenosný zdroj
Ide o technologický celok (§ 20 ods. 2 zákona)	nie (skôr ide len o stroj)	áno
Účelový charakter a na jednom mieste sa prevádzkuje dočasne	áno	áno
Konštrukcia využívaného technického strojového zariadenia je prispôbena na častý presun z miesta na miesto	áno	áno
Využívané technické strojové zariadenie nie je pevne spojené so zemou alebo stavbou, tzn. nevyžaduje vydanie stavebného povolenia	nie je pevne spojené so zemou nevyžaduje si stavebné povolenie	v niektorých prípadoch
Vykonávanie osobitnej činnosti je limitované obmedzeným časovým obdobím	najviac 6 mesiacov (okrem činností vykonávaných v domácnostiach)	najviac 36 mesiacov
Riadené emisie, možnosť meraní	len v niektorých prípadoch	áno
Vyžaduje sa mať povolenie podľa § 27 zákona	nie	áno, pričom podľa kapacity môže ísť o VZ, SZ alebo MZ

Príklady iných prenosných zdrojov:

- betonárne, obalovne bitúmenových zmesí, kotolne – prenosné vykurovacie zariadenia
- destilačné jednotky, desorpčné zariadenia, pyrolýzne jednotky, spalovne, zvieracie krematóriá

### 3. ZARIADENIA STACIONÁRNYCH ZDROJOV A ICH ČLENENIE

**Zariadením stacionárneho zdroja** je celok, na ktorý sa uplatňujú emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania.

Zariadenia stacionárnych zdrojov sa členia na druhy podľa § 20 ods. 5 zákona vzhľadom na kritériá pre uplatňovanie EL. Pre **rôzne druhy zariadení stacionárnych zdrojov** sú ustanovené **osobitné kritériá na uplatňovanie emisných limitov**: agregáčné pravidlá, členenie podľa veku na nové alebo jestvujúce zariadenie, vymedzenie podstatnej zmeny zariadenia, požiadavky na monitorovanie emisií a hodnotenie dodržania EL.

**Členenie zariadení** stacionárnych zdrojov a stručný prehľad ustanovení právnej úpravy, kde sú uvedené požiadavky pre konkrétne druhy zariadení stacionárnych zdrojov:

- a) **spalovacie zariadenie** v § 8 až § 19 a v prílohe č. 4 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch,
- b) **spalovňu odpadov** v § 20 až § 25 a v prílohe č. 5 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch,
- c) **zariadenie na spoluspalovanie odpadov** v § 20 až § 24 a v prílohe č. 5 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch,
- d) **zariadenie používajúce organické rozpúšťadlá** v § 26 až § 31 a v prílohe č. 6 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch,
- e) **distribučný sklad benzínu** vo vyhláške o skladovaní benzínu,
- f) **čerpaciu stanicu benzínu** vo vyhláške o skladovaní benzínu,
- g) **technologické zariadenie** v § 32 až § 34 a v prílohe č. 7 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch.

Podrobný prehľad ustanovení o požiadavkách pre konkrétne druhy zariadení stacionárnych zdrojov je uvedený v prílohách č. 1 až 5.

## 4. PRÍPUSTNÁ MIERA ZNEČISŤOVANIA OVZDUŠIA

Emisie môžu byť odvádzané do ovzdušia **riadené alebo neriadené**.

**Riadené podmienky** – prevádzkové podmienky, pri ktorých sú z činnosti uvoľnené znečisťujúce látky zachytávané a odvádzané núteným ťahom do komína, výduchu alebo do zariadenia na obmedzovanie emisií a nie sú vypúšťané len ako fugitívne emisie.

**Odpadový plyn** – plyn, ktorý obsahuje znečisťujúce látky v tuhom, kvapalnom alebo plynnom skupenstve, ak je odvádzaný zo stacionárneho zdroja alebo časti zdroja a vypúšťaný do ovzdušia ohraňeným organizovaným odvodom, napríklad komínom, výduchom alebo vypúšťaný zo zariadenia na obmedzovanie emisií okrem emisií z bezpečnostno-poistných odvodov, ak nie je ustanovené inak (§ 2 ods. 1 písm. b) vyhlášky o stacionárnych zdrojoch).

Poznámka:

Odpadovým plynom sú emisie vypúšťané za riadených podmienok. Emisie znečisťujúcej látky v odpadovom plyne možno monitorovať ako koncentráciu ZL alebo hmotnostný tok ZL.

**Difúzne emisie** – emisie vnášané do ovzdušia inak ako komínom alebo výduchom (§ 2 ods.1 písm. e) zákona), tzn. ide o emisie vnášané do ovzdušia neriadené.

Poznámka:

Difúzne emisie zahŕňajú aj fugitívne a nefugitívne emisie. Fugitívne emisie sú definované rôzne.

**Fugitívne emisie** – (§ 2 písm. d) vyhlášky o stacionárnych zdrojoch)

- emisie znečisťujúcej látky, ktoré nie sú odvádzané do ovzdušia v odpadových plynch; sú to emisie, ktoré sa dostávajú do ovzdušia z plošných stacionárnych zdrojov, napríklad emisie zo skladov palív, surovín alebo skládok odpadov alebo z pracovných priestorov, odvetraním cez okná, dvere, svetlíky, alebo odsávané vzduchotechnikou z pracovnej haly,
- emisie prchavých organických zlúčenín zo zariadení používajúcich organické rozpúšťadlá, ktoré sa dostávajú do ovzdušia inak ako v emisiách odpadových plynov, zahŕňajú emisie cez okná, dvere, svetlíky alebo odsávané vzduchotechnikou z pracovnej haly, ako aj emisie do pôdy, vody a emisie zo zvyškov organických rozpúšťadiel vo výrobkoch, ak v prílohe č. 6 štvrtej časti vyhlášky o stacionárnych zdrojoch nie je ustanovené inak.

**Celkové emisie znečisťujúcej látky** – súčet emisií odpadových plynov a difúzných emisií, resp. fugitívnych emisií znečisťujúcej látky.

**Plynnou znečisťujúcou látkou** sa rozumie plyn, para a aerosól znečisťujúcej látky, ktoré pri odbere reprezentatívnej vzorky prechádzajú za špecifikovaných podmienok predradeným odlučovacím zariadením na oddelenie tuhých znečisťujúcich látok a vytvárajú merací signál alebo analytickú odozvu podľa metódy ich zisťovania (§ 5 ods. 2 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch).

**Tuhou znečisťujúcou látkou (TZL)** sa rozumejú častice znečisťujúcej látky ľubovoľného tvaru, štruktúry alebo hustoty rozptýlené v plynnej fáze, ktoré sa pri odbere reprezentatívnej vzorky zachytili na vstupnej strane filtra v súlade s požiadavkami príslušných technických noriem za špecifikovaných podmienok odlučovania a následne boli vysušené a zvážené za špecifikovaných podmienok podľa metódy zisťovania (§ 5 ods. 3 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch).

Ak sú pri odvádzaní odpadových plynov také fyzikálne podmienky tlaku a teploty, pri ktorých sa látky zaradené ako

- tuhé anorganické znečisťujúce látky v 2. skupine a
- znečisťujúce látky s karcinogénnym účinkom v 5. skupine

môžu vyskytovať aj v kvapalnom skupenstve alebo plynnom skupenstve, emisia znečisťujúcej látky je vyjadrená ako **súčet tuhých, kvapalných a plyných emisií** danej znečisťujúcej látky (§ 5 ods. 4 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch).

**Tabuľka 3:** Zoznam a členenie znečisťujúcich látok, pre ktoré sa ustanovujú emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania

TUHÉ ZNEČISŤUJÚCE LÁTKY
<b>1. skupina – tuhé znečisťujúce látky (TZL)</b>
1. podskupina – častice PM <sub>2,5</sub>
2. podskupina – častice PM <sub>10</sub>
3. podskupina – suma všetkých TZL
<b>2. skupina – tuhé anorganické znečisťujúce látky vyjadrené ako prvok alebo zlúčenina</b> napr. rôzne kovy a ich zlúčeniny, ortuť, olovo, antimón a ich zlúčeniny
ZNEČISŤUJÚCE LÁTKY VO FORME PLYNOV A PÁR
<b>3. skupina – plynné anorganické látky</b> napr. SO <sub>2</sub> , NO <sub>x</sub> , CO, H <sub>2</sub> S, NH <sub>3</sub> , HF a ich zlúčeniny
<b>4. skupina – organické plyny a pary</b> napr. toluén, xylén, acetón
ZNEČISŤUJÚCE LÁTKY S OSOBITÝM CHARAKTEROM
<b>5. skupina – znečisťujúce látky s karcinogénnym účinkom</b> napr. arzén, azbest, kadmium, šesťmocný chróm, benzén, etylénoxid, vinylchlorid
<b>6. skupina – perzistentné organické zlúčeniny (POP's)</b> napr. PCDD a PCDF, PCB, antracén, benzo(a)pyrén
<b>7. skupina – pachové látky</b>

## 4.1. Prípustná miera znečisťovania ovzdušia

**Prípustná miera znečisťovania ovzdušia** reguluje vnášanie antropogénnych emisií priamo alebo nepriamo do ovzdušia. Určujú ju:

- emisné limity (ďalej len „EL“),
- technické požiadavky (ďalej len „TP“),
- podmienky prevádzkovania (ďalej len „PP“),
- emisné kvóty,
- emisné stropy.

**EL, TP a PP** môžu byť určené ako **špecifické, všeobecné alebo individuálne**.

## 4.2. Emisné limity

**Emisné limity (EL)** určujú najvyššiu prípustnú mieru vypúšťania znečisťujúcej látky do ovzdušia.

EL môžu byť vyjadrené ako:

- hmotnostná alebo objemová koncentrácia,
- hmotnostný tok,
- emisný faktor,
- emisný stupeň alebo
- tmavosť dymu.

Definície veličín, v ktorých sú uvedené EL a ich používané jednotky, sú uvedené v prílohe č. 12 k vyhláske o stacionárnych zdrojoch.

**Emisné limity**, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania **sa uplatňujú na zariadenie stacionárneho zdroja**. Pri ich uplatňovaní je dôležité vedieť, o aký **druh zariadenia** stacionárneho zdroja ide (spalovacie zariadenia, spalovne odpadov, zariadenia na spoluspalovanie odpadov, zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá, zariadenia na skladovanie benzínu, čerpacie stanice benzínu alebo technologické zariadenia).

Pre **rôzne druhy zariadení stacionárnych zdrojov** sú ustanovené **osobitné kritériá na uplatňovanie emisných limitov**: agregáčnne pravidlá, členenie podľa veku na nové alebo jestvujúce zariadenie, vymedzenie podstatnej zmeny zariadenia, požiadavky na monitorovanie emisií a hodnotenie dodržania emisných limitov.

### Špecifické emisné limity – ŠEL

- uplatňujú sa pre VZ a SZ; v prípade MZ sa EL uplatňujú len pri spalovacích zariadeniach na tuhé a kvapalné palivo (MTP < 0,3 MW) – tmavosť dymu,
- sú ustanovené pre vybrané technológie a z nich emitované vybrané znečisťujúce látky v prílohe č. 4 až 7 k vyhláske o stacionárnych zdrojoch,
- ak ŠEL nie sú ustanovené, uplatňujú sa VEL.

### Všeobecné emisné limity – VEL

- sú ustanovené pre znečisťujúce látky, resp. skupiny znečisťujúcich látok – v prílohe č. 3 k vyhláske o stacionárnych zdrojoch,
- uplatňujú sa pre VZ a SZ, keď ŠEL nie sú ustanovené,
- VEL sa neuplatňuje, ak
  - množstvo ZL v nečistenom odpadovom plyne < 10 % VEL,
  - pre určité prípady je vo vyhláske ustanovené, že sa neuplatňuje,
- IEL môže byť vyšší (menej prísny) ako VEL, len ak sa preukáže, že nemožno použitím BAT hodnotu VEL dodržať.

Poznámka:

VEL platia ako súčet emisií všetkých ZL zaradených v danej podskupine ZL, resp. skupine ZL.

### Individuálne emisné limity – IEL

IEL môže určiť povoluujúci orgán, avšak

- nesmú byť miernejšie ako ŠEL ustanovené pre takýto zdroj vo vykonávacom predpise,

- ak ide o individuálny emisný limit použitý namiesto VEL, IEL môže byť vyšší (menej prísny), len ak vyššia hodnota je v súlade s najlepšou dostupnou technikou.

IEL môže určiť orgán ochrany ovzdušia v povolení podľa § 27 alebo integrovanom povolení.

**Určenie IEL** sa využíva v týchto prípadoch

- potreby **zabezpečenia dobrej kvality ovzdušia tam**, kde je potrebné zlepšiť kvalitu ovzdušia alebo udržať dobrú kvalitu ovzdušia – orgán ochrany ovzdušia má právomoc určiť prísnejšie emisné limity a požiadavky na zdroje, ako sú tie, ktoré vyplývajú z platnej právnej úpravy; možnosti sprísnenia EL z dôvodu znečistenia ovzdušia upravuje § 8 zákona,
- **pre znečisťujúcu látku, ktorá nie je v zozname znečisťujúcich látok** alebo ktorá nemá EL ustanovený vykonávacím predpisom, **po konzultácii s Úradom verejného zdravotníctva SR**,
- **v prípade, ak výrobcom garantované emisie (koncentrácie ZL) inštalovaného zariadenia sú na výrazne nižšej úrovni, ako sú ustanovené ŠEL alebo VEL.**

**Pri určení IEL, ITP a IPP** stacionárnych zdrojov pre nové zariadenia sa vychádza z možností najlepších dostupných techník (BAT), ktoré zabezpečia efektívnu produkciu s minimálnym vplyvom na životné prostredie.

Poznámka:

**Pre prevádzky podľa zákona o IPKZ (pod integrovaným povolením)** sa uplatňujú okrem EL určených ako minimálne požiadavky ochrany ovzdušia aj osobitne určené **emisné limity späté s („environmentálnou“) výkonnosťou zariadenia zodpovedajúcou BAT (emisná úroveň zodpovedajúca BAT – BAT EL = BAT emission level)**; tieto slúžia na preukázanie, že daná technika nepretržite dosahuje parametre BAT (viac o BAT EL pozri v kapitole 8.9).

## Uplatňovanie emisných limitov – § 6 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch

EL vyjadrený ako

- **hmotnostná koncentrácia, hmotnostný tok a tmavosť dymu**
  - platí pre **každé miesto odvádzania** odpadového plynu zo stacionárneho zdroja alebo časti zdroja do ovzdušia, za ktorým už nedochádza k technologicky riadenému znižovaniu množstva znečisťujúcej látky,
- **limitný emisný faktor, emisný stupeň alebo stupeň odsírenia**
  - sa vzťahuje **na zariadenie** stacionárneho zdroja alebo **stacionárny zdroj**.

## Podmienky platnosti EL

EL vyjadrené ako koncentrácia ZL sa vzťahujú na ustanovené podmienky platnosti EL, a to:

- štandardné stavové podmienky – teplota 0 °C (273,15 K) a tlak 101,3 kPa, suchý/vlhký plyn,
- pri spaľovacích procesoch aj referenčný obsah O<sub>2</sub> v objemových %,
- prepočtové vzťahy na štandardné podmienky sú uvedené prílohe č. 12 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch.

## Hodnotenie dodržania emisných limitov

Hodnotenie dodržania EL je ustanovené osobitne podľa druhu zariadenia stacionárneho zdroja.

EL určený

- ako **minimálna požiadavka** na ochranu ovzdušia sa považuje za dodržaný, ak zistená hodnota emisnej veličiny spĺňa požiadavky na hodnotenie EL ustanovené **pre daný druh zariadenia** stacionárneho zdroja (vyhláška o stacionárnych zdrojoch: § 19 – spaľovacie zariadenia,

§ 24 – spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov, § 31 – zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá, § 34 – technologické zariadenia).

Poznámka

- EL určený **na preukázanie emisnej úrovne zodpovedajúcej BAT** sa považuje za dodržaný podľa ustanovení uvedených v príslušnom vykonávacom rozhodnutí Komisie o záveroch o najlepších dostupných technikách pre danú priemyselnú činnosť.

**EL sa** (vzhľadom na prevádzkový stav a pod.) **hodnotí počas skutočnej prevádzky zariadenia okrem**

- **skúšobnej prevádzky** stacionárneho zdroja, časti zdroja **alebo jej časového úseku** za podmienok určených v povolení alebo v súhlase,
- **nábehu, zmeny výrobnoprevádzkového režimu a odstavovania** zariadenia alebo jeho časti v súlade s platnou dokumentáciou, ak v povolení nie je určené inak,  
!!! POZOR nábeh a odstavovanie sú osobitne definované a limitované napr. pre LCP.
- **funkčnej a inej obdobnej skúšky automatizovaného meracieho systému**, ktorá vyžaduje osobitný prevádzkový režim zariadenia,
- **údržby AMS a jeho poruchy**, uvedené sa nevzťahuje na diskontinuálne merania,
- **iného času**
  - ak je tak **ustanovené pre konkrétny druh zariadenia**,
  - určeného v povolení, ak vzhľadom na danosti technologického procesu nemožno určené EL, TP a PP dodržať.

**Pri hodnotení** dodržania EL podľa § 6 ods. 8 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch

- je potrebné **odčítať množstvo vzduchu, resp. inertného plynu** použité na chladenie alebo zabezpečenie bezpečnosti,
- **nariedovanie** odpadových plynov z dôvodu zabezpečenia dodržania emisného limitu **nie je povolené**.

Preukazovanie dodržania EL – [pozri kap. 6.1.](#)

## Uplatňovanie EL do vydania povolenia zdroja podľa § 27 zákona

Nová právna úprava má priniesť poriadok do požiadaviek najmä emisných limitov, ktoré sa na konkrétny zdroj majú uplatňovať. Avšak poriadok nastane, až keď budú vydané všetky povolenia zdroja podľa § 27 zákona, tzn. aj pre zdroje, ktoré sú už dnes v prevádzke (pre zdroj bude platiť to, čo bude mať v povolení určené; zmena ustanovených požiadaviek sa bude musieť preniesť do povolenia). Prechodné obdobie na vydanie povolenia zdroja pre veľké zdroje a stredné zdroje, ktoré sú už v prevádzke, je pre konkrétne druhy zariadení stacionárnych zdrojov limitované termínmi uvedenými v § 61 ods. 5 zákona.

Do vydania povolenia zdroja podľa § 27 zákona musia existujúce stacionárne zdroje plniť emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania určené v súhlasoch, povoleniach alebo rozhodnutiach podľa predchádzajúcej právnej úpravy. Ak tieto nie sú určené, potom platia tie, ktoré sú ustanovené (uplatňuje sa § 34 ods. 1 písm. b) a c) zákona).

V tejto situácii môžu nastať takéto prípady:

1. prípad:

- Platné emisné limity** (uvedené ich číselné hodnoty) **sú určené v súhlasoch, resp. rozhodnutiach** (vydaných na základe preskúmania podľa § 31 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší):
- **platia do vydania povolenia** stacionárneho zdroja podľa § 27 zákona.



## 2. prípad:

**V prípadoch iných ako v bode 1. – tzn. keď EL nie sú v súhlase, resp. rozhodnutí určené, je povinnosť dodržiavať emisné limity ustanovené vyhláškou o stacionárnych zdrojoch.**

Ide o tieto prípady:

- pre znečisťujúce látky, ktoré v súhlasoch alebo rozhodnutí podľa niektorého predchádzajúceho zákona (napr. podľa § 31 zákona č. 137/2010), resp. rozhodnutiach nemajú určený emisný limit pre vybranú znečisťujúcu látku napriek tomu, že pre tieto zariadenia sú ustanovené špecifické emisné limity aj pre túto ZL alebo
- určené emisné limity v súhlase alebo rozhodnutí už nie sú dnes platné (obmedzená ich časová účinnosť do určitého termínu uvedenom v súhlase), alebo
- v súhlase neboli EL priamo určené, ale bolo uvedené len upozornenie, že sa uplatňujú emisné limity podľa ustanovenia (bodu, prílohy č. k vyhláške), tzn. nebolo tam výslovne uvedené, že pre túto znečisťujúcu látku sa emisný limit určuje (+ jeho číselné vyjadrenie), alebo
- zdroj, ktorý je prevádzkovaný bez súhlasu orgánu ochrany ovzdušia.

## 3. prípad:

V prípade, ak sa **vyhláškou o stacionárnych zdrojoch ustanovuje nový emisný limit alebo sprísňuje emisný limit** – na preukázanie splnenia nových, resp. prísnejších emisných limitov **platí ustanovenie § 4 ods. 2 vyhlášky o monitorovaní.**

Diskontinuálnym meraním sa prvýkrát zistí a preukáže dodržanie zmenenej alebo novej emisnej požiadavky:

- a) priebežne v intervale periodického merania, ak ide o interval 12 kalendárnych mesiacov alebo kratší; uvedené sa neuplatňuje, ak periodické meranie v tomto intervale je vykonané pred termínom platnosti zmenenej alebo novej emisnej požiadavky, alebo požiadaviek na hodnotenie jej dodržiavania a údaje sa prvýkrát zistia v nasledujúcom intervale,
- b) k ustanovenému termínu zosúladenia, ak ide o preukazovania dodržania emisnej požiadavky platnej podľa vyhlášky o stacionárnych zdrojoch,
- c) do štyroch mesiacov po vydaní povolenia alebo po dátume začatia prevádzky podľa toho, čo nastane neskôr, ak ide o väčšie stredné spaľovacie zariadenia,
- d) najneskôr v nasledujúcom kalendárnom roku po roku platnosti zmenenej alebo novej požiadavky, ak ide o interval periodického merania dlhší ako 12 kalendárnych mesiacov,
- e) pri prvej plánovanej prevádzke, pri prvom plánovanom použití záložného, nábehového alebo iného obdobného paliva, funkčnej alebo inej prevádzkovej skúške, technickej kontrole alebo revízii občasného zariadenia, najneskôr však do troch kalendárnych rokov od platnosti zmenenej alebo novej požiadavky, ak nie je v § 8 až 11 vyhlášky o monitorovaní pre občasné zariadenie ustanovené inak.

## 4. Prípad

Pri zmene kategorizácie zdroja podľa prechodného ustanovenia § 39 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch:

- zmeny v začlenení a kategorizácii zdroja a zariadení sa uplatňujú od 1. januára 2024, stacionárne zdroje kategorizované podľa [prílohy č. 1](#) prvá časť bod 6.24 povolené do 30. júna 2022 musia spĺňať požiadavky a podmienky podľa [§ 35 ods. 1](#) od 1. januára 2026.

### 4.3. Technické požiadavky a podmienky prevádzkovania

**Technické požiadavky** sú požiadavky na technológiu, technické vybavenie, konštrukčné riešenie, odľučovacie zariadenie a iné, ktoré môžu ovplyvniť/obmedziť tvorbu a znižovanie emisií.

Technické požiadavky na zdroj musia byť vhodne navrhnuté už v projekte stavby, tak aby spĺňali požadované parametre, ako sú napr. plávajúca strecha, požiadavky na poľný horák, hermetizácia technologickej časti, vybavenie na rekuperáciu organických pár.

**Podmienky prevádzkovania** sú požiadavky, ktorými môže prevádzkovateľ ovplyvniť emisie pri prevádzkovaní zdroja týkajúce sa správnej prevádzkovej praxe, voľby používaného paliva, riadenia procesu a iné (napr. pomer pár pri rekuperácii, dosahovaná teplota počas spaľovania odpadu).

**Špecifické technické požiadavky a špecifické podmienky prevádzkovania sú ustanovené**

- pre vybrané technológie v prílohách č. 4 až 7 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch a
- pre distribučné sklady benzínu a čerpacie stanice benzínu vo vyhláške o skladovaní benzínu.

**Všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania sú ustanovené** v prílohe č. 3 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch pre zdroje emitujúce:

- tuhé znečisťujúce látky (prach),
- organické plyny a pary,
- perzistentné organické polutanty (POP's),
- pachové látky.

Preukazovanie dodržania TP a PP – pozri kap. 6.2.

### 4.4. Emisné kvóty a emisné stropy

**Emisná kvóta** je určená ako tona emisie znečisťujúcej látky, ktorú je povolené vypustiť zo stacionárneho zdroja počas roka, pričom prevod kvót medzi zdrojmi je možný.

**Emisný strop** je najvyššie množstvo znečisťujúcej látky vyjadrené v hmotnostných jednotkách, ktoré je povolené v priebehu kalendárneho roka vypustiť do ovzdušia zo zdroja alebo skupiny zdrojov z daného územia. Emisné stropy boli v minulosti určené pre spaľovacie zariadenia zaradené do Prechodného národného programu.

Poznámka

V súčasnosti nie sú ustanovené žiadne emisné kvóty ZL ani emisné stropy. Ak nastane situácia, že Slovenská republika nebude na správnej trajektórii smerujúcej k splneniu národných záväzkov znižovania emisií niektorej ZL na rok 2030, zväži sa prijatie emisných stropov alebo emisných kvót pre danú ZL.

## 5. MINIMÁLNE POŽIADAVKY A BAT

### Minimálne požiadavky na ochranu ovzdušia

Emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania, ktoré sú ustanovené vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch a vyhláske o skladovaní benzínu, určujú z hľadiska ochrany ovzdušia minimálne požiadavky na prevádzku zariadení stacionárnych zdrojov.

Uplatnením minimálnych požiadaviek nie sú dotknuté požiadavky podľa emisnej úrovne zodpovedajúcej BAT pre zariadenia, ktoré sú súčasťou prevádzky podľa zákona o IPKZ, pre činnosti dosahujúce kapacitu podľa prílohy 1 zákona o IPKZ.

### Najlepšia dostupná technika – BAT (angl. best available technique)

Najlepšia dostupná technika je definovaná v § 2 písm. n) zákona o IPKZ:

n) **najlepšia dostupná technika** je najúčinnější a najpokrokovejší stav rozvoja činností, technológií a spôsob ich prevádzkovania, ktorý preukazuje praktickú vhodnosť určitej techniky, najmä z hľadiska určovania emisných limitov sledujúcich predchádzanie vzniku emisií v prevádzke a iných podmienok integrovaného povolenia určených s cieľom prevencie, a ak to nie je možné, aspoň zníženie emisií a vplyvu na životné prostredie, pričom

1. **technika** je použitá technológia v prevádzke, spôsob, akým je prevádzka navrhnutá, postavená, udržiavaná, prevádzkovaná a akým je ukončená činnosť v nej,
2. **dostupná technika** je technika vyvinutá do takej miery, ktorá dovoľuje jej použitie v príslušnom priemyselnom odvetví za ekonomicky a technicky únosných podmienok, pričom sa berú do úvahy náklady a prínosy, bez ohľadu na to, kde sa uvedená technika používa alebo vyrába, pokiaľ je za primeraných podmienok dostupná prevádzkovateľovi,
3. **najlepšia technika** je najúčinnějšía technika na dosiahnutie všeobecne vysokého stupňa ochrany životného prostredia ako celku.

### Kde sú uvedené informácie o tom, čo sa v danom priemyselnom odvetví považuje za BAT?

- **Pre činnosti v prevádzkach podľa prílohy č. 1 zákona o IPKZ** sú informácie o BAT v referenčných dokumentoch o BAT – **BREF** (názov odvodený z: B = BAT, REF = referenčný dokument).

**BREF** – podľa § 2 písm. o) zákona o IPKZ:

Referenčný dokument o najlepších dostupných technikách je dokument, ktorý je výsledkom výmeny informácií medzi členskými štátmi EÚ a Európskou komisiou; je vypracovaný pre vymedzené činnosti a opisuje uplatňované techniky, súčasné emisie a úrovne spotreby, techniky, ktoré je potrebné brať do úvahy pri určovaní najlepších dostupných techník, ako aj závery o BAT a akékoľvek nové techniky, s osobitným prihliadnutím na kritériá v **prílohe č. 2** k zákonu o IPKZ.

BREF-y sú publikované na webovom portáli Európskej komisie:

<https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

Tiež sú zverejnené na webovom portáli o životnom prostredí: [www.enviroportal.sk](http://www.enviroportal.sk)

<https://bat.enviroportal.sk/Public/DatabazaBREF.aspx>

- **Pre zariadenia s kapacitou nižšou ako prahová kapacita** podľa prílohy č. 1 zákona o IPKZ (ďalej len „podprahové zariadenia“) je možné tieto informácie nájsť v národných referenčných dokumentoch o najlepších dostupných technikách pre podprahové zariadenia (§ 29 ods. 2 zákona).

- Tieto dokumenty budú postupne zverejnené na webovom portáli o ŽP: [www.enviroportal.sk](http://www.enviroportal.sk)
- V súčasnosti je už vydaný dokument: **Štúdia o referenčných technikách zodpovedajúcich BAT pre zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá**  
<https://www.enviroportal.sk/ovzdušie/techniky-zodpovedajuce-bat-pre-zariadenia-pouzivajuce-organicke-rozpustadla>
  - Ako referenčné dokumenty možno využiť aj referenčné dokumenty o BAT pre podprahové prevádzky z iných štátov, napr. z ČR:  
Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách u stacionárných zdrojů nespada-jících pod BREF (NeBREFy).  
link: [https://www.mzp.cz/cz/techniky\\_u\\_stacionarnich\\_zdroju\\_vystup\\_projektu](https://www.mzp.cz/cz/techniky_u_stacionarnich_zdroju_vystup_projektu)

## Závery o najlepších dostupných technikách (Závery o BAT)

Podľa § 2 písm. p) zákona o IPKZ:

Závery o najlepších dostupných technikách sú dokumentom, ktorý obsahuje vybrané časti referenčného dokumentu o najlepších dostupných technikách (BREF), ich opis, informácie na hodnotenie ich uplatniteľnosti, úrovne znečisťovania zodpovedajúce najlepším dostupným technikám (napr. BAT EL – emisná úroveň zodpovedajúca BAT), súvisiace požiadavky na monitorovanie ZL, súvisiace úrovne spotreby a prípadné relevantné opatrenia na sanáciu lokality, ktorými sa ustanovujú závery o najlepších dostupných technikách. Závery o BAT sú relevantné pre činnosti podľa prílohy č. 1 zákona IPKZ.

Závery o BAT sú vydávané Európskou komisiou vo forme **vykonávacích rozhodnutí** k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010) (ďalej len „smernica IED“) a sú zverejnené v Úradnom vestníku EÚ. Vykonávacie rozhodnutia k smernici IED sú adresované členským štátom EÚ. Úlohou štátu je v tomto prípade premietnuť požiadavky z vykonávacích rozhodnutí do integrovaných povolení.

**Závery o BAT sú publikované** na stránke EUR-lexu:

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sk>

Vzhľadom na to, že závery o BAT sú časťou dokumentov BREF, je možné ich nájsť na webovom portáli Európskej komisie:

<http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

Tiež je ich možné vyhľadať na webovom portáli o životnom prostredí: [www.enviroportal.sk](http://www.enviroportal.sk) a na stránke MŽP SR:

<https://bat.enviroportal.sk/Public/DatabazaBREF.aspx>

<https://www.minzp.sk/zneclistovanie/pravne-predpisy/pravne-predpisy-eu/>

Poznámka

BREF-y a vykonávacie rozhodnutia o záveroch o BAT obsahujú referenčné úrovne emisií pre najlepšie dostupné techniky pre činnosti spadajúce pod integrované povolenie. V mnohých prípadoch však referenčné techniky a dosahované nízke úrovne emisií pre činnosti spadajúce pod integrované povolenie nie sú relevantné ako referenčné pre činnosti s kapacitou nižšou ako prahová kapacita pre integrované povolenie vzhľadom na nákladovosť referenčných techník na zníženie množstva emisií.

## Najlepšia prax, najlepšia environmentálna prax (BEP – best environmental practice)

Najlepšia prax (best practices) z hľadiska ochrany ovzdušia sú odporúčané postupy nakladania a manipulácie s vybranými výrobkami a látkami, napr. látky s vysokým tlakom pár, zápašné látky

s cieľom obmedziť ich fugitívne emisie. Napr. ich uchovávanie v uzavretých kontajneroch, rekupe-  
rácia pár, manipulácia v uzavretých boxoch, priestoroch s odsávaním pár do zariadenia na znížo-  
vanie emisií.

Podľa čl. 5 písm. f) Štokholmského dohovoru o perzistentných organických látkach:

Najlepšia environmentálna prax znamená použitie a aplikáciu najvhodnejšej kombinácie opatrení  
a stratégií environmentálnej kontroly, ktoré sa menia časom vo svetle lepších znalostí, chápania  
alebo technológie, pričom sa zohľadnia usmernenia uvedené v príslušných pokynoch.

Najlepšia environmentálna prax má priamu súvislosť s environmentálnym manažérstvom. Zname-  
ná nielen uplatňovanie najlepších dostupných techník v rámci vykonávania priemyselných činností  
a prevádzkovania zariadení, ale predovšetkým systém vnútornej kontroly s cieľom uvedomelého  
environmentálneho správania, ktorého výsledkom je zaistenie čo najvyššej ochrany životného pro-  
stredia vrátane šetrenia surovín, materiálov a energií.

Súčasťou BEP sú zásady povoľovania a prevádzkovania zdrojov znečisťovania ovzdušia ustanovené  
v prílohe č. 7 zákona.

## 6. MONITOROVANIE EMISÍÍ

Monitorovanie emisií zo stacionárneho zdroja zahŕňa

- preukazovanie dodržania EL, TP a PP a
- zisťovanie množstva emisií.

### 6.1. Preukazovanie dodržania EL

Prevádzkovatelia VZ a SZ sú povinní dodržiavať EL (§ 34 ods. 1 písm. b) zákona) a preukazovať ich dodržiavanie (§ 34 ods. 3 zákona).

Dodržiavanie EL sa preukazuje zisťovaním hodnôt emisných veličín (§ 22 zákona), a to:

- technickým výpočtom, ak ide o jednoznačnú emisnú závislosť,
- periodickým meraním (opakované diskontinuálne meranie),
- prípadne jednorazovým diskontinuálnym meraním alebo
- kontinuálnym meraním.

Požiadavky **na monitorovanie emisií** (dodržanie EL, TP a PP) sú ustanovené **podľa druhu zariadenia** vo vyhláške o monitorovaní.

Zdroje, ktoré sú súčasťou prevádzky podľa zákona o IPKZ:

- na EL určené podľa záverov o BAT sa vzťahujú požiadavky na monitorovanie (spôsob, lehoty, referenčné metódy) určené podľa záverov BAT,
- na EL určené ako minimálne požiadavky – podľa vyhlášky o monitorovaní.

Poznámka:

Ak ide o zdroje v prevádzke podľa zákona o IPKZ, zvyčajne sú požiadavky na monitorovanie podľa záverov o BAT prísnejšie ako pre minimálne požiadavky (napr. vyžadujú kontinuálne monitorovanie).

V takom prípade netreba extra monitorovanie minimálnych požiadaviek, ale namerané hodnoty stačí vyhodnotiť aj podľa pravidiel pre hodnotenie dodržania EL určeného ako minimálna požiadavka.

Z dôvodu zabezpečenia reprezentatívnosti a správnej interpretácie nameraných hodnôt sa na účely konania pred orgánom ochrany ovzdušia požaduje vykonať **oprávnené meranie**, v širšom kontexte ide o **oprávnenú technickú činnosť** v oblasti ochrany ovzdušia (ďalej len „OTČ“)([pozri kap. 7](#)).

### 6.2. Preukazovanie plnenia TP a PP

Technické požiadavky a podmienky prevádzkovania, ktoré sú ustanovené ako merateľné ukazovatele, sa **preukazujú spôsobom** podľa § 12 vyhlášky o monitorovaní. Ak nie je určené inak, preukazujú sa periodicky v intervale najmenej **raz za 3 roky**. Osobitné lehoty na preukazovanie TP a PP sú ustanovené pre distribučné sklady a čerpacie stanice benzínu (§ 7 vyhlášky o skladovaní benzínu).

Preukazovanie dodržiavania TP a PP závisí od ich vyjadrenia. Ak sú TP a PP vyjadrené

- veličinou súvisiacou s emisiami, napr. pomer pár pri rekuperácii – preukazujú sa meraním oprávnenou osobou,

- ako kvalita používaného paliva, suroviny – preukazujú sa certifikátom z analýzy predmetných ukazovateľov akredit. laboratóriom, ktoré prevádzkovateľovi poskytne dodávateľ paliva, suroviny,
- ako iný parameter zariadenia, ktorý vyžaduje pravidelné monitorovanie, napr. tesnosť nádrže –preukazujú sa skúškami, ktoré vykoná odborne spôsobilá osoba v danej oblasti.

## Zisťovanie množstva emisií

Ročná evidencia o VZ a SZ zahŕňa aj údaje o emisiách vypustených za uplynulý rok.

Množstvo emisie zo stacionárneho zdroja vyjadrené v hmotnostných jednotkách (ďalej len „množstvo emisie“) sa zisťuje pre znečisťujúcu látku, pre ktorú je

- ustanovený alebo určený emisný limit,
- ustanovená alebo určená požiadavka na zisťovanie množstva emisie,
- určený emisný strop,
- určená emisná kvóta alebo
- ustanovená poplatková povinnosť.

Množstvo emisií sa zisťuje ako súčet množstiev emisií vypustených alebo uvoľňovaných do ovzdušia z daného stacionárneho zdroja **počas všetkých výrobnoprevádzkových režimov vrátane ďalších nevýrobných stavov (§ 23 zákona).**

Postup výpočtu množstva emisií schvaľuje OOO (okresný úrad – § 26 ods. 1 písm. d) zákona).

Spôsoby a požiadavky na zisťovanie a preukazovanie množstva emisií zo stacionárneho zdroja sú ustanovené v § 3 vyhlášky o monitorovaní.

Ak pre daný režim alebo stav (napr. v dôsledku havárie) stacionárneho zdroja nie je schválený žiadny postup zisťovania, prevádzkovateľ musí zisťovať množstvo vypustených emisií, a to jedným z ustanovených spôsobov.

## 7. OPRÁVNENÁ TECHNICKÁ ČINNOSŤ A OPRÁVNENÉ OSOBY

**OTČ v oblasti ochrany ovzdušia** zahŕňa:

- diskontinuálne merania,
- pri kontinuálnom meraní: oprávnenú kalibráciu, oprávnenú skúšku, oprávnenú inšpekciu zhody.

Poznámka

Kontinuálne meranie si prevádzkovateľ vykonáva sám. Jeho reprezentatívnosť je zabezpečená tým, že prevádzkovateľ nesmie do meracieho a vyhodnocovacieho systému zasahovať; pravidelnú kalibráciu, oprávnenú skúšku a inšpekciu zhody automatizovaného meracieho systému (AMS) môžu vykonávať len oprávnené osoby.

**Oprávnená technická činnosť (OTČ)** – činnosť, ktorú môže vykonávať len oprávnená osoba (§ 58 zákona), t. j. meracia skupina s oprávnením vykonávať danú oprávnenú technickú činnosť, pričom za výkon konkrétneho merania zodpovedá osoba s odbornou spôsobilosťou podľa § 56 ods. 1 písm. d) zákona (zodpovedná osoba) pre špecifický odbor OTČ. Link: <http://isoo.sazp.sk/o-registri>

**Oprávnená osoba (= meracia skupina)** – subjekt, ktorý môže vykonávať danú OTČ len na základe

- platného osvedčenia o akreditácii a
- platného osvedčenia o zhode činnosti s notifikačnými požiadavkami pre špecifickú oblasť OTČ,
- živnostenského oprávnenia (ide o viazanú živnosť) a
- pracovného alebo obdobného pomeru s min. 1 zodpovednou osobou pre špecifický odbor OTČ.

**Povinnosť preukazovať dodržiavanie EL, TP a PP** (pri TP a PP, ak sú späté s emisiami) prevádzkovateľ zabezpečuje prostredníctvom **oprávnenej osoby** – meracej skupiny, ktorá

- okrem samotného **vykonania OTČ** zabezpečí aj
- **notifikáciu OTČ** podľa § 22 ods. 6 zákona,
- **predloženie správy o OTČ** (orgánu ochrany ovzdušia, resp. do NEIS) podľa § 22 ods. 5 zákona a
- **informovanie o platnom výsledku OTČ**.

**Notifikácia OTČ** = oznámenie o plánovanom termíne výkonu OTČ (merania, kalibrácie, inšpekcie zhody) podľa § 22 ods. 7 zákona

- do 31. 12. 2026: **5 prac. dní** pred výkonom OTČ – § 61 ods. 14 zákona – elektronickým podaním
- od 1. 1. 2027: **najneskôr 3 prac. dni** pred jej začatím – § 58 ods. 5 zákona – cez ENSOM
- skorší termín alebo zmenu údajov v notifikácii: najneskôr 2 prac. dni pred pôvod. plán. termínom
- neskorší termín: najneskôr 1 prac. deň pred pôvodne plánovaným termínom
- **platnosť OTČ je podmienená notifikáciou OTČ**, tzn. meranie bez notifikácie OTČ vopred v uvedenom termíne je **neplatné!** (§ 22 ods. 7 zákona)

Poznámka

ENSOM – pripravovaný nový modul NEIS na evidenciu a notifikáciu OTČ a správ o platných výsledkoch OTČ.

**Za „preukázanie“ dodržiavania požiadavky** sa považuje predloženie dokladov o OTČ povoľujúcemu orgánu a inšpekcii

- vloženie správy o výsledku OTČ alebo protokolu do NEIS (modul ENSOM),
- dokým nebude nový modul NEIS (ENSOM), tak elektronickým podaním.



Oprávnená osoba podľa § 58 ods. 7 písm. g) zákona odovzdá správu

- **do 60 dní** od posledného odberu vzorky prevádzkovateľovi a
- **do 30 dní** od odovzdania správy prevádzkovateľovi
  - **povoľujúcemu orgánu + inšpekcii**, ak ide o preukázanie EL, TP, PP alebo OTČ pri AMS
  - **OÚ + inšpekcii**, ak ide o diskontinuálne merania na účel výpočtu množstva emisií
  - **povol. orgánu + SHMÚ**, ak ide o meranie kvality ovzdušia

Poznámka

Z uvedeného vyplýva, že max. doba predloženia správy z OTČ orgánu ochrany ovzdušia nesmie prekročiť 90 dní.

Viac o monitorovaní emisií nájdete v samostatnej príručke o monitorovaní.

## 8. POVOĽOVACÍ PROCES ZDROJOV ZNEČISŤOVANIA OVZDUŠIA

Povoľovací proces zdrojov zahŕňa povolenie (činnosti) zdroja podľa § 27 zákona a ak je zdroj stavbou, aj stavebné povolenie. Osobitne sa povoľujú zdroje v prevádzke podľa zákona o IPKZ. Samostatným krokom je povolenie na užívanie.

### 0. krok: POSUDZOVANIE VPLYVOV NA ŽP

- ak ide o činnosť podľa prílohy č. 8 zákona o EIA
- konanie podľa zákona o EIA
- príslušný orgán: MŽP SR, resp. okresný úrad v sídle kraja/okresný úrad
- možný postup: zisťovacie konanie alebo povinné hodnotenie vplyvov na ŽP
- výstup: rozhodnutie v zisťovacom konaní alebo záverečné stanovisko – sú záväzné pre povoľujúci orgán v ďalších stupňoch povoľovania
- OOO je dotknutým orgánom a vydáva **vyjadrenie OOO podľa § 25 ods. 1 písm. f) zákona**

### 1. krok: ÚZEMNÉ KONANIE

- konanie podľa: **§ 39 až 42 stavebného zákona**
- príslušný poľujúci orgán: stavebný úrad
- výstup: územné rozhodnutie
- OOO (OÚ) je dotknutým orgánom a vydáva:

**súhlas podľa § 61 ods. 3 zákona na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby VZ a SZ, ktorý je záväzným stanoviskom**

#### Poznámka

- Príslušným orgánom na vydanie tohto súhlasu je vždy OÚ, aj ak ide o zdroj, ktorý je súčasťou prevádzky podľa zákona o IPKZ.
- Od 1. 4. 2024 bude celý proces prebiehať podľa zákona č. 201/2022 Z. z. – zákona o výstavbe; územné rozhodnutie sa vydávať nebude, tzn. ani súhlasy k umiestneniu VZ a SZ. Požiadavky z hľadiska umiestnenia zdrojov sa budú riešiť v procese EIA.

### 2. krok: POVOLENIE STAVBY ZDROJA

- ak je zdroj stavbou a podlieha stavebnému povoleniu a nie je pod integrovaným povolením
    - konanie podľa: **§ 54 až 75 stavebného zákona**
    - príslušný poľujúci orgán: stavebný úrad
    - výstup: stavebné povolenie
    - OOO je dotknutým orgánom – OÚ (pre VZ a SZ), obec (pre MZ) a vydáva: **súhlas podľa § 26 ods. 1 písm. a) zákona na vydanie povolenia stavby stacionárneho zdroja vrátane jeho zmien ako záväzné stanovisko**
- Náležitosti súhlasu sú uvedené v § 26 ods. 5 zákona.  
(Pozri tiež bod 8.1 Súhlasy späť s povolením stac. zdroja.)

### 3. krok: POVOLENIE (ČINNOSTI) ZDROJA (ak sa územne a stavebne nekoná, toto je 1. krok)

- z hľadiska ochrany ovzdušia každý zdroj musí mať povolenie (činnosti) zdroja podľa § 27 zákona okrem prípadov podľa § 27 ods. 2 až 4 (= podľa § 32 písm. e) zákona sa zakazuje prevádzkovanie stacionárneho zdroja bez povolenia zdroja)
  - OOO je povoľujúcim orgánom, ktorý vydá **povolenie zdroja podľa § 27 zákona** rozhodnutím
  - ak ide o zdroj v prevádzke podľa zákona o IPKZ – povolenie zdroja je zlúčené do integrovaného povolenia podľa § 27 ods. 3 zákona (pozri aj 2. + 3. krok integrovaného povolenia)
  - (pozri bod 8.3 Povolenia zdroja)

**2. + 3. krok: INTEGROVANÉ POVOĽOVANIE**

- pre zdroje, ktoré sú súčasťou prevádzky podľa zákona o IPKZ, sa oba procesy (povolenie stavby a povolenie zdroja) zlučujú do jedného konania o integrované povolenie
- príslušný povolujujúci orgán: inšpekcia
- OOO je dotknutým orgánom a v procese integrovaného povolenia vydáva **vyjadrenie podľa § 25 ods. 2 písm. i) zákona.** (pozri bod 8.9 Integrované povolenie)

**4. krok: POVOLENIE NA UŽÍVANIE ZDROJA**

- v každom prípade, zdroj možno prevádzkovať, až keď bude mať vydané rozhodnutie o užívaní
- v tomto konaní sa preukazuje, či zdroj spĺňa požiadavky určené v povoloacom procese
- ak ide o zdroj, ktorý
  - mal vydané stavebné povolenie – ide o kolaudáciu:
  - konanie podľa: § 75 až 82 stavebného zákona
  - stavebný úrad **vydá kolaudačné rozhodnutie** = rozhodnutie o trvalom užívaní
  - OOO je dotknutým orgánom a vydáva súhlas na užívanie podľa § 26 ods. 1 písm. c) zákona ako záväzné stanovisko
  - nepodlieha stavebnému konaniu, príslušným konajúcim orgánom na vydanie povolenia na užívanie je OOO a vydá **súhlas na užívanie podľa § 26 ods. 1 písm. c) zákona rozhodnutím**
  - súčasťou prevádzky podľa zákona o IPKZ, inšpekcia vydá **kolaudačné rozhodnutie**, ktorého súčasťou je aj súhlas na užívanie podľa § 26 ods. 1 písm. c) zákona; inšpekcia v tomto kroku koná aj ako orgán ochrany ovzdušia
  - náležitosti súhlasu sú uvedené v § 26 ods. 5 zákona (pozri tiež bod 7.1 Súhlasy)

Trvalému užívaniu môže predchádzať **dočasné užívanie stavby na skúšobnú prevádzku.**

V takom prípade OOO vydáva súhlas podľa § 26 ods. 1 písm. b) zákona na skúšobnú prevádzku. Postupuje sa obdobne ako pri súhlase na trvalé užívanie (pozri kap. 8.7. Skúšobná prevádzka).

Poznámka:

Povoľovanie malých zdrojov je opísané v príručke pre obce: <https://minzp.sk/ovzdušie/ochrana-ovzdušia/dokumenty/dokumenty.html>.

V súčasnosti sa koná podľa zákona č. 50/1976 Z. z. – stavebný zákon; od 1. 4. 2024 bude v účinnosti zákon č. 201/2022 Z. z. o výstavbe.

**8.1. Súhlasy späť s povolením stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia**

V súvislosti s povolením (realizáciou) stavieb stacionárnych zdrojov je súhlas OOO potrebný:

- podľa § 61 ods. 3 zákona – súhlas k umiestneniu stavby zdroja,
- podľa § 26 ods. 1 písm. a) až c) zákona na
  - a) vydanie povolenia stavby stacionárneho zdroja vrátane jeho zmien,
  - b) povolenie skúšobnej prevádzky stacionárneho zdroja alebo jeho časti, alebo na predčasné užívanie; požiadavky na skúšobnú prevádzku sú ustanovené v § 30 zákona,
  - c) trvalé užívanie stacionárneho zdroja vrátane užívania po vykonaných zmenách, ktoré majú vplyv na znečisťovanie ovzdušia.

Na súhlasy vydávané ako záväzné stanoviská v stavebnom konaní sa nevzťahuje správny zákon, tzn. vydávajú sa listom.

V ostatných prípadoch sa súhlasy vydávajú rozhodnutím v správnom konaní, tzn. na ich vydanie sa uplatňuje správny poriadok.

**Náležitosti žiadosti** o vydanie súhlasu sú uvedené v prílohe č. 6 zákona.

V konaní o vydanie súhlasu je žiadateľ povinný na vyzvanie orgánu ochrany ovzdušia **priložiť odborný posudok**. Vo výzve na predloženie odborného posudku povoľujúci orgán uvedie, aké konkrétne otázky a požiadavky na stacionárny zdroj požaduje posúdiť.

**Pri vydávaní súhlasu na umiestnenie zdroja** a povolenia stavby zdroja (**aj v procese posudzovania vplyvov na ŽP**) je potrebné osobitne zväziť umiestnenie zdroja vrátane

- uplatnenia odporúčaných odstupových vzdialeností a
- požiadaviek na zabezpečenie rozptylu ustanovených vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch,
- využitia kompenzačných opatrení, najmä ak ide o umiestnenie stacionárneho zdroja v obytnom území alebo zmiešanom území obce, alebo v záujmovom území prilahlom intravilánu obce vzhľadom na charakter znečistenia ovzdušia (pozri tiež príl. č. 6 Požiadavky na umiestňovanie zdrojov znečisťovania ovzdušia).

**Súhlas na povolenie stavby zdroja** musí obsahovať údaje ustanovené v § 26 ods. 5 zákona.

**Súhlas na trvalé užívanie** veľkého zdroja alebo stredného zdroja alebo súhlas na užívanie zdroja po vykonaní zmeny na stacionárnom zdroji alebo jeho zariadeniach **možno vydať až po preukázaní plnenia požiadaviek určených v povolení zdroja** podľa § 27 zákona a k tomu zodpovedajúcich povinností prevádzkovateľa podľa § 34 ods. 1 až 4 zákona. Preukázanie dodržania emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania sa vykoná počas skúšobnej prevádzky alebo v prípade typizovaných zariadení počas technických skúšok. Uvedené neplatí, ak je na preukázanie konkrétnej požiadavky ustanovená iná lehota vo vyhláske o monitorovaní alebo určená povoľujúcim orgánom.

## 8.2. Súhlasy potrebné na prevádzku stacionárneho zdroja

Okrem súhlasov, ktoré sú späté s vybudovaním zdroja, orgány ochrany ovzdušia vydávajú v súvislosti s prevádzkou stacionárnych zdrojov súhlasy podľa § 26 ods. 1 písm. d) až i) zákona:

**Súhlas na schválenie postupu výpočtu množstva emisií** a jeho zmeny – § 26 ods. 1 písm. d) zákona

- takýto súhlas by mal mať každý VZ a SZ zdroj zvyčajne už pri uvedení do prevádzky
- vydaný súhlas možno časovo obmedziť podľa § 26 ods. 7 a žiadať aktualizáciu – zmenu postupu výpočtu

**Súhlas na schválenie STPP TOO a jeho zmeny podľa § 26 ods. 1 písm. e) zákona**

- povinnosť vypracovať STPP TOO majú prevádzkovatelia VZ; na vyzvanie OÚ aj prevádzkovatelia SZ
- vydaný súhlas možno časovo obmedziť podľa § 26 ods. 7 zákona a žiadať aktualizáciu STPP TOO
- viac o STPP TOO pozri aj kap. 11. Dokumentácia stacionárneho zdroja

**Súhlas na inštaláciu AMS** emisií a AMS kvality ovzdušia a na ich prevádzku, na ich zmeny a na prevádzku po vykonaných zmenách – § 26 ods. 1 písm. f) zákona;

vydaný súhlas môže príslušný povoľujúci orgán **časovo obmedziť podľa § 26 ods. 8 zákona** na základe vlastného podnetu alebo podnetu inšpekcie, ak sa preukáže, že predmetný AMS nespĺňa požiadavky určené v povolení alebo súhlase alebo ustanovené vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch a vo vyhl. o monitorovaní,

- preskúmať prevádzku AMS aj pri zmene emisných limitov, hmotnostných tokov alebo normatívnych požiadaviek, **najmenej však 1× za 10 rokov**.

**Súhlas na schválenie technického výpočtu údajov o dodržaní EL, TP a PP** a jeho zmeny podľa § 26 ods. 1 písm. g) zákona – možno využiť v prípade, ak ide o jednoznačnú emisnú závislosť

**Súhlas na určenie osobitných podmienok výkonu OTČ alebo kontinuálneho merania** (ďalej len „osobitné podmienky merania“), zmenu lehoty alebo upustenie od oprávnenej technickej činnosti –podľa § 26 ods. 1 písm. h) zákona

- predĺženie lehoty diskontinuálneho merania alebo upustenie od diskontinuálneho merania sa nevzťahuje na spalovne odpadov alebo na zariadenia na spoluspalovanie odpadov, ktoré sú umiestnené v obytnom území alebo zmiešanom území obce, alebo vo vzdialenosti do 700 m od takého územia
- **osobitné podmienky** merania – § 26 ods. 10 zákona určuje povoľujúci orgán na základe návrhu inšpekcie alebo návrhu žiadateľa s odôvodnením daného riešenia **v prípadoch, ak** nie je možné vykonať OTČ v súlade s platným povolením, notifikáciou oprávnenej technickej činnosti, požiadavkami na monitorovanie ustanovenými vo vyhláske o monitorovaní, ak k nemu inšpekcia vydá kladné stanovisko

**Súhlas na schválenie plánu riadenia zápachu a plánu riadenia prašnosti** a jeho zmeny podľa § 26 ods. 1 písm. i) zákona

- vypracuje sa na vyzvanie povoľujúceho OOO
- vydaný súhlas možno časovo obmedziť a žiadať aktualizáciu podľa § 26 ods. 7 zákona

Viac o plánoch riadenia zápachu a prašnosti pozri kap. 11.

**Obmedzenie časovej platnosti súhlasov** podľa § 26 ods. 7 zákona

- STPP TOO
- schváleného postupu výpočtu množstva emisií
- plánu riadenia zápachu a plánu riadenia prašnosti
  - Príslušný **povoľujúci orgán môže na základe zmien na zdroji, výsledkov dozoru alebo podnetu inšpekcie** časovo obmedziť platnosť vydaného a požiadať o jeho aktualizáciu do určeného termínu, pričom
  - ak je potrebné zmeniť alebo ustanoviť ďalšie technicko-prevádzkové parametre na zabezpečenie dodržania prípustnej miery znečisťovania ovzdušia, spresniť výpočet množstva emisií alebo prijať ďalšie opatrenia na obmedzenie zápachu alebo prašnosti.

### 8.3. Povolenia zdroja

Povolenie stacionárneho zdroja podľa § 27 zákona (ďalej len „povolenie zdroja“) je rozhodnutím, ktorým sa určujú požiadavky na prevádzku stacionárneho zdroja z hľadiska ochrany ovzdušia. Sú v ňom určené rozhodujúce podmienky prevádzky zdroja vrátane emisných limitov a monitorovania.

**Povolenie zdroja sa nevydáva pre**

- osobitné činnosti** podľa § 20 ods. 1 písm. d),
- malý zdroj**, ktorý je spalovacím zariadením s celkovým MTP < 0,1 MW, ak ide o samostatný zdroj **určený na vykurovanie domácností**,  
(poznámka: samostatný zdroj na vykurovanie domácností = zdroj, ktorý slúži len na vykurovanie rodinného domu alebo bytu)
- malý zdroj** – „existujúci“ (pozri kap. 8.4).

V prípade stacionárnych zdrojov, ktoré sú súčasťou **prevádzok podliehajúcich pod zákon o IPKZ**, je povolenie zdroja **súčasťou integrovaného povolenia**. V takomto prípade OÚ si uplatní svoje požiadavky na stacionárny zdroj vo vyjadrení k integrovanému povoleniu (pozri tiež kap. 7.9 Integrované povoľovanie).

V **povolení VZ a SZ sa uvedú údaje** podľa § 27 ods. 5 zákona. Povolenie MZ obsahuje vybrané údaje podľa § 27 ods. 7 zákona.

**Súčasťou povolenia zdroja môže byť aj súhlas podľa § 26 ods. 1 písm. d) až i) zákona.**

**Požiadavky na stacionárny zdroj** vrátane EL, TP a PP sa v povolení zdroja **určia najmä v súlade s**

- a) požiadavkami podľa § 29 zákona, ak ide o novobudovaný zdroj alebo podstatnú zmenu zdroja alebo jeho zariadenia,
- b) podmienkami rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska podľa zákona o EIA,
- c) požiadavkami podľa § 31 zákona, ak ide o povolenie prechodného opatrenia pre väčšie stredné spaľovacie zariadenia,
- d) opatreniami uloženými na zlepšenie kvality ovzdušia v programoch na zlepšenie kvality ovzdušia,
- e) opatreniami uloženými na reguláciu zdroja podľa smogového regulačného plánu,
- f) všeobecne záväznými nariadeniami obce podľa § 10 ods. 4 zákona,
- g) zásadami povoľovania stacionárnych zdrojov podľa prílohy č. 7 zákona.

**Náležitosti žiadosti na vydanie povolenia** zdroja sú uvedené v prílohe č. 6 zákona. K žiadosti o vydanie povolenia zdroja je žiadateľ povinný na vyzvanie orgánu ochrany ovzdušia **priložiť odborný posudok** podľa § 57 ods. 2 písm. b) až d) zákona. Vo výzve na predloženie odborného posudku povoľujúci orgán uvedie, aké konkrétne otázky a požiadavky na stacionárny zdroj požaduje posúdiť (pozri aj kap. 9).

**Ak stacionárny zdroj je činnosťou, ktorá podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie**, okresný úrad v konaní o povolení zdroja postupuje aj v súlade s požiadavkami podľa zákona o EIA. Za účastníka konania o vydanie povolenia zdroja podľa odseku 1 sa považuje aj ten, komu toto postavenie vyplýva z konania podľa zákona o EIA.

### **Povoľovanie spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov (§ 28 zákona)**

Na povolenie zdroja pre spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov sa vzťahujú osobitné požiadavky a procesný postup, ktoré sú uvedené v § 28 zákona.

OÚ v konaní pri povolení nového zdroja, podstatnej zmene, preskúmaní povolenia existujúceho zdroja a aktualizácií povolenia, ktorej predmetom je zmena emisných limitov pre spaľovňu odpadov a pre zariadenie na spoluspaľovanie odpadov, najneskôr **do 15 dní od začatia konania**

1. zverejní žiadosť na **pripomienkovanie** (najmenej na 21 dní) na svojom webovom sídle a úradnej tabuli spolu s informáciou o
  - tom, kde možno do žiadosti nahliadnuť,
  - možnosti podať pripomienky okresnému úradu,
  - termíne a mieste konania verejného prerokovania,
2. **požiada obec**, kde je/má byť spaľovňa umiestnená, o **zverejnenie** danej žiadosti/informácie,
3. vykoná **verejné prerokovanie** (najneskôr do 15 pracovných dní),
4. vyžiada si **súhlas a vyjadrenie** od orgánu odpadového hospodárstva a štátnej vodnej správy a ak ide o spaľovňu rádioaktívneho odpadu, ktorá je jadrovým zariadením podľa osobitného predpisu, aj záväzné stanovisko Úradu jadrového dozoru SR.

Povolenie musí mať predpísané náležitosti (27 ods. 5 a § 28 ods. 1 zákona), pričom pri určení požiadaviek na prevádzku je OÚ povinný

- akceptovať podmienky určené súhlasom, vyjadrením alebo záväzným stanoviskom dotknutých a spolupracujúcich a orgánov,
- vyhodnotiť včas podané pripomienky z verejného pripomienkovania a verejného prerokovania a prihliadať na pripomienky, ktoré sú opodstatnené.

Náležitosti žiadosti na vydanie povolenia sú uvedené v prílohe č. 6 tretom bode zákona.

Okresný úrad najmenej **1× za 10 rokov preskúmava** podmienky prevádzkovania spalovne odpadov alebo zariadenia na spoluspalovanie odpadov.

Ak na **základe preskúmania** OÚ dôjde k záveru, že

- **nie je potrebné upraviť** podmienky povolenia, **vydá rozhodnutie o predĺžení platnosti povolenia**,
- je **potrebné upraviť** alebo určiť nové podmienky na prevádzkovanie zdroja, **začne konanie vo veci aktualizácie povolenia zdroja** podľa § 27 ods. 13 písm. b) zákona, pričom vyzve prevádzkovateľa na predloženie potrebných podkladov v určenom termíne,
- prevádzkovateľ nepredložil podklady na vydanie povolenia zdroja podľa § 28 ods. 6 písm. b) zákona v určenom termíne, pôvodné **povolenie stráca platnosť**.

**Vydané povolenie** zdroja pre spalovňu odpadov alebo na zariadenie na spoluspalovanie odpadov a jeho aktualizáciu je okresný úrad povinný **zverejniť na svojom webovom** sídle najmenej **na 60 dní** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti. Povolenie zdroja vydané podľa tohto zákona alebo podľa doterajšieho zákona musí byť počas jeho platnosti prístupné verejnosti na príslušnom OÚ.

## 8.4. Povolenie zdroja pre existujúce VZ a SZ

**Existujúci zdroj** – stacionárny zdroj uvedený do užívania do 30. júna 2023 alebo zdroj, pre ktorý bol vydaný súhlas na povolenie zdroja podľa doterajšieho zákona do 30. júna 2023 a ktorý bol uvedený do užívania do 30. júna 2024, pokiaľ nedôjde k podstatnej zmene na zdroji.

**Termíny na vydanie povolenia zdroja pre existujúce VZ a SZ okrem zdrojov v prevádzke pod IP** sú do

- 31. decembra 2023**, ak ide o väčšie stredné spaľovacie zariadenia s MTP > 5 MW,
- 31. decembra 2028**, ak ide o väčšie stredné spaľovacie zariadenie s MTP od 1 MW do 5 MW vrátane,
- 31. decembra 2029** pre zdroje a zariadenia iné ako v písmene a), b) a d),
- 31. decembra 2030**, ak ide o menšie stredné spaľovacie zariadenia a malé spaľovacie zariadenia, ktoré sú súčasťou stredného zdroja a veľkého zdroja.

**Po uplynutí uvedených termínov** je prevádzkovanie existujúcich stredných zdrojov a veľkých zdrojov **možné len na základe povolenia zdroja**; uvedené neplatí, ak sa do daného termínu začne konanie o vydanie povolenia zdroja (§ 27 ods. zákona).

OÚ vydá povolenie zdroja na celý zdroj už **prvej zmene** realizovanej na VZ a SZ po 1. júli 2023, vyžadujúcej povolenie zdroja (§ 46 ods. zákona).

Vydaním povolenia zdroja pre tieto zdroje strácajú platnosť podmienky a požiadavky na prevádzku zdroja určené v súhlasoch a rozhodnutiach vydaných podľa doterajších predpisov (§ 60 ods. zákona).

Ak ide o podstatnú zmenu na zdroji alebo 3. zmenu povolenia, podľa § 27 ods. 13 zákona OÚ vydá plné znenie povolenia zdroja.

Poznámka

Pre existujúce MZ sa povolenie zdroja podľa § 27 nevydáva. To neplatí, ak ide o podstatnú zmenu MZ.

**Konanie na vydanie povolenia zdroja pre existujúce stredné a veľké zdroje:**

- **začne OÚ z vlastného podnetu** pre každý veľký zdroj a stredný zdroj okrem zdroja, ktorý je súčasťou prevádzky podľa zákona o IPKZ, najneskôr do 3 mesiacov pred vyššie uvedeným termínom (podľa § 61 ods. 5); **OÚ zašle prevádzkovateľovi** dostupné údaje o zdroji ako podklad na vydanie povolenia zdroja a požiada o ich verifikáciu a v prípade potreby o doplnenie údajov,
- **ak OÚ nezačne konanie** do vyššie uvedeného termínu (podľa § 61 ods. 5 zákona), **prevádzkovateľ požiada** o vydanie povolenia najneskôr do 2 mesiacov pred termínom uvedeným v § 61 ods. 5 a 6 zákona; prevádzkovateľ v žiadosti uvedie údaje podľa prílohy č. 6 bodu 6 zákona.

**8.5. Preskúmanie povolenia**

Podľa § 27 ods. 12 orgán ochrany ovzdušia, ak ide o VZ, SZ alebo MZ

- a) **preskúma** povolenie zdroja, či EL, TP a PP určené na prevádzku stacionárneho zdroja a monitorovanie emisií
  - **sú v súlade s platnou právnou úpravou** na základe výsledkov kontrolnej činnosti orgánu ochrany ovzdušia alebo
  - **ak** po vydaní povolenia zdroja **došlo k zmene právnych predpisov**, aktualizuje povolenie najneskôr do termínu začatia uplatňovania nových požiadaviek podľa zmeneného právneho predpisu,
- b) **preskúma** povolenie zdroja, ktorý spôsobuje
  - **nadmerné znečistenie ovzdušia** v danej lokalite alebo
  - **obťažuje intenzívnym zápachom**,
- c) **môže preskúmať** povolenie, ak po vydaní povolenia **došlo k zmene BAT**, ktorá umožňuje významné
  - **zníženie emisií** z prevádzky alebo
  - **zvýšenie kvality ich monitorovania** z hľadiska technickej a ekonomickej únosnosti jej zavedenia.

**Preskúmanie povolenia po dlhodobej odstávke – § 27 ods. 15 a 16 zákona**

Ak stacionárny zdroj **nebol prevádzkovaný 4 a viac po sebe nasledujúcich rokov**, na jeho opätovné uvedenie do prevádzky prevádzkovateľ je povinný:

- a) **požiadať o preskúmanie** podmienok povolenia zdroja; ak ide o existujúci VZ a SZ, ktorý nemá vydané povolenie zdroja, prevádzkovateľ požiada o vydanie povolenia zdroja, a
- b) **priložiť územnoplánovaciú informáciu** miestne príslušného orgánu územného plánovania, ktorou overuje dodržanie zastavovacích podmienok určených územným plánom zóny alebo súlad s priestorovým usporiadaním územia a funkčným využívaním územia, ktoré je určené v územnom pláne obce; územnoplánovacia informácia nie je potrebná, ak ide o spaľovacie zariadenia s MTP < 1 MW.

Ak prevádzkovateľ **nepredloží** žiadosť a územnoplánovaciú informáciu, **povolenie na prevádzku zdroja zaniká**. Takýto zdroj potom nie je možné prevádzkovať.

Ak povoľujúci orgán na základe preskúmania dôjde k záveru, že **nie je potrebné upraviť podmienky** povolenia, vydá **rozhodnutie o predĺžení platnosti povolenia zdroja**.

Ak je **potrebné upraviť alebo určiť nové podmienky** na prevádzkovanie zdroja, **začne konanie vo veci aktualizácie povolenia** zdroja podľa odseku 13 písm. b) zákona a vo výzve prevádzkovateľovi stanoví lehotu na predloženie potrebných podkladov.



## 8.6. Zmena povolenia zdroja

Podľa § 27 ods. 13 orgán ochrany ovzdušia **zmení podmienky povolenia alebo vydá nové povolenie**,

- a) ak ide o **zmenu používaných palív a surovín**, o zmenu na existujúcich technologických zariadeniach stacionárneho zdroja alebo **doplnenie nových technologických zariadení** k existujúcemu stacionárnemu zdroju alebo o **zmenu ich využívania**,
- b) **na základe záverov preskúmania povolenia** podľa
  - § 12 ods. 12 zákona – pozri bod 8.5 a
  - § 27 ods. 15 písm. a) zákona – opätovné uvedenie do prevádzky po dlhodobej odstávke a
  - § 28 ods. 6 písm. b) zákona – ďalšie prevádzkovanie spalovne odpadov alebo zariadenia na spoluspalovanie odpadov,
- c) ak ide o opatrenia týkajúce sa daného stacionárneho zdroja uložené **programom na zlepšenie kvality ovzdušia, smogovým regulačným plánom, všeobecne záväzným nariadením** obce alebo podľa § 8 ods. 2, v takom prípade povolenie zdroja aktualizuje povoľujúci orgán v konaní z **vlastného podnetu do 6 mesiacov od ich vydania**.

Povoľujúci orgán pri zmene podmienok povolenia zdroja určí aj primeranú lehotu na zosúladenie sa s novými požiadavkami. Plnenie požiadaviek ustanovených vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch a vo vyhláske o monitorovaní a § 33 zákona o IPKZ tým nie je dotknuté.

## 8.7. Skúšobná prevádzka

Skúšobná prevádzka (§ 30 zákona)

- slúži na preverenie, či stacionárne zdroje, zariadenia a technológie budú za prevádzkových a výrobných podmienok uvedených v dokumentácii schopné dosahovať projektované kvalitatívne parametre a spĺňať emisné limity, technické požiadavky, podmienky prevádzkovania a požiadavky na monitorovanie ustanovené vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch a vo vyhláske o monitorovaní a určené v povolení alebo v súhlase; počas skúšobnej prevádzky sa vykonáva nastavenie technológie a výrobných zariadení na dosiahnutie ich ustáleného chodu vrátane AMS emisií a kvality ovzdušia,
- nie je potrebná pre typizované zariadenie s garantovanými a certifikovanými výstupnými hodnotami emisných veličín a parametrov monitorovacích zariadení; v takom prípade sa prvé diskontinuálne meranie vykoná počas revízných skúšok a garančných skúšok zariadenia v rámci skúšky typizovaného zariadenia,
- môže byť povolená pre stacionárny zdroj alebo aj jeho časť.

Povoľujúci orgán v súhlase na skúšobnú prevádzku môže určiť

- **osobitné podmienky platné počas skúšobnej prevádzky** iné ako v povolení zdroja, len ak je to z hľadiska vplyvu prevádzky zdroja na emisie potrebné,
  - aby počas skúšobnej prevádzky bolo **preskúšané a overené prevádzkovanie** stacionárneho zdroja, najmä z hľadiska
    - a) nastavenia a doladenia zariadení na dosiahnutie ich ustáleného chodu,
    - b) určenia hraničných parametrov prevádzky zdroja vzhľadom na dodržanie emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania,
    - c) rôznych prevádzkových stavov,
    - d) optimalizácie prechodových stavov,
    - e) spalovania rôznych palív a ich kombinácií.

Povoľujúci orgán môže vyzvať prevádzkovateľa, aby predložil **správu zo skúšobnej prevádzky**, v ktorej vyhodnotí požiadavky určené v súhlase na skúšobnú prevádzku.

Skúšobná prevádzka môže byť povolená pre zdroj alebo jeho časť na obdobie **12 mesiacov** a môže byť opakovane predĺžená. Celková doba skúšobnej prevádzky **nesmie prekročiť 24 mesiacov**.

Následne môže byť ďalšia prevádzka povolená len **po vykonaní zmeny na zdroji**.

## 8.8. Požiadavky na stacionárny zdroj pri jeho výstavbe a podstatnej zmene

Podľa § 29 novobudovaný stacionárny zdroj a stacionárny zdroj a jeho zariadenia po vykonaní podstatnej zmeny musia byť navrhnuté a konštruované tak, aby spĺňali

- a) **požiadavky najlepšej dostupnej techniky**,
- b) **minimálne emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania pre nové zdroje** ustanovené vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch a benzínovej vyhláske,
- c) požiadavky na **reprezentatívne meracie miesto a vzorkovacie miesto**, ak sa kvalita ovzdušia v okolí stacionárneho zdroja alebo hodnoty emisnej veličiny zisťujú meraním,
- d) požiadavky na **zabezpečenie rozptylu** ustanovené vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch (pozri prílohu č. 6).

Pri povoľovaní zdroja sa uplatňujú ustanovené zásady povoľovania (pozri kap. 9).

Pri povoľovaní a prevádzke stacionárneho zdroja sa uplatňujú požiadavky a podmienky na ochranu ovzdušia na zdroj vymedzený ako jeden technologický celok a na vymedzené zariadenia stacionárneho zdroja bez ohľadu na to, či daný zdroj alebo jeho zariadenie prevádzkuje jeden prevádzkovateľ alebo viacerí prevádzkovatelia.

Ak sa povolenie zdroja vzťahuje na dve alebo viac zariadení alebo ich časti, musí obsahovať podmienky, ktoré zabezpečia, že každé zariadenie bude spĺňať požiadavky tohto zákona.

V prípade **technologického celku, ktorý slúži na výskum, vývoj a skúšanie** nových výrobkov alebo výrobných postupov, okresný úrad určí primerané podmienky a čas, na ktorý sa prevádzka takéhoto celku povoľuje. Ustanovené emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania sa na takýto zdroj neuplatňujú. Toto neplatí pre spalovňu odpadov a pre zariadenie na spoluspalovanie odpadov, v ktorom sa ročne spaľuje 50 ton odpadov a viac. Viac o požiadavkách na technologické celky slúžiace na výskum, vývoj a skúšanie nových výrobkov pozri vydané usmernenie.

Pri budovaní nového **spalovacieho zariadenia s MTP > 20 MW** je potrebné preskúmať technické a ekonomické podmienky kombinovanej výroby elektriny a tepla a predložiť podklady správnomu orgánu k možnosti realizácie takejto výroby. Ak sa ukážu trhové a distribučné možnosti ako využiteľné, investor je povinný kombinovanú výrobu elektriny a tepla realizovať.

Pri povoľovaní **nových malých spalovacích zariadení** sa uplatňujú požiadavky na ekodizajn, napr.

- nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1185 z 24. apríla 2015, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn lokálnych ohrievačov priestoru na tuhé palivo (Ú. v. EÚ L 193, 21.7.2015) v platnom znení,
- nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1189 z 28. apríla 2015, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn kotlov na tuhé palivo (Ú. v. EÚ L 193, 21.7.2015) v platnom znení.

## 8.9. Integrované povolo vanie

Legislatívny rámec pre integrované povolo vanie predstavujú zákon o IPKZ a smernica IED a vykonávacie rozhodnutia o záveroch o BAT.

### Koncepcia integrovaného povolo vania

Rozdielne koncepcie kontroly emisií do ovzdušia, vody alebo pôdy môžu viesť k prenosu znečistenia z jednej zložky životného prostredia do inej a nie k ochrane životného prostredia ako celku. Je preto vhodné zabezpečiť integrovanú koncepciu v oblasti prevencie a kontroly emisií do ovzdušia, vody a pôdy, v oblasti odpadového hospodárstva, energetickej účinnosti a prevencie havárií. Takýto prístup prispeje aj k dosiahnutiu rovnakých podmienok v Únii pre všetkých zosúladením požiadaviek na environmentálny výkon priemyselných zariadení.

### Integrované povolo vanie – § 3 ods. 1 zákona o IPKZ

**Integrované povolo vanie je konanie**, ktorým sa koordinovane povoloujú a určujú podmienky vykonávania činností v existujúcich prevádzkach a v nových prevádzkach s cieľom zaručiť účinnú integrovanú ochranu zložiek životného prostredia a udržať mieru znečistenia životného prostredia v normách kvality životného prostredia.

Výsledkom integrovaného povolo vania je **integrované povolenie** (ďalej aj „IP“). Orgánom príslušným na vydanie IP je Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej aj „inšpekcia“).

Súčasťou integrovaného povolo vania sú konania:

- a) v oblasti ochrany ovzdušia,
- b) v oblasti povrchových vôd a podzemných vôd,
- c) v oblasti odpadov,
- d) v oblasti ochrany poľnohospodárskej pôdy,
- e) v oblasti ochrany zdravia ľudí,
- f) v oblasti geológie,
- g) v oblasti ochrany prírody a krajiny.

Inšpekcia má postavenie špeciálneho stavebného úradu, ak ide o integrované povolo vanie prevádzky, ktoré vyžaduje konanie podľa § 60 až 74 a § 86 až 88 stavebného zákona. Inak povedané, súčasťou integrovaného povolo vania je aj vydávanie stavebného povolenia.

Inšpekcia je špeciálnym stavebným úradom aj pre vydanie kolaudačného rozhodnutia, avšak kolaudácia nie je súčasťou integrovaného povolenia.

Súčasťou integrovaného povolo vania nie je:

- územné konanie,
- rozhodnutie o odňatí poľnohospodárskej pôdy,
- posudzovanie vplyvu prevádzky na životné prostredie ani
- ustanovovanie podmienok na prevenciu závažných priemyselných havárií.

### Integrované povolo vanie v oblasti ochrany ovzdušia

V oblasti ochrany ovzdušia je súčasťou integrovaného povolo vania:

1. povolenie stacionárneho zdroja a jeho zmeny,
2. súhlas na vydanie súboru technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení a jeho zmeny,

3. súhlas na inštaláciu automatizovaného meracieho systému emisií a automatizovaného meracieho systému kvality ovzdušia a na ich prevádzku, na ich zmeny a na prevádzku po vykonaných zmenách,
4. súhlas na schválenie technického výpočtu údajov o dodržaní emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania a jeho zmeny,
5. súhlas na určenie osobitných podmienok výkonu oprávnenej technickej činnosti alebo kontinuálneho merania, zmenu lehoty alebo upustenie od oprávnenej technickej činnosti,
6. súhlas na schválenie plánu riadenia zápachu a plánu riadenia prašnosti a jeho zmeny,
7. rozhodnutie o povolení dočasnej výnimky z emisných limitov pri prerušení dodávky riadneho paliva pre spaľovacie zariadenie podľa osobitného predpisu (veľké a väčšie stredné spaľovacie zariadenie).

Ak ide o **uviedenie stacionárneho zdroja do užívania** alebo do užívania po vykonaných zmenách a vyžaduje sa kolaudácia podľa stavebného zákona, je súčasťou kolaudačného rozhodnutia aj súhlas na:

1. dočasné užívanie stacionárneho zdroja alebo jeho časti na skúšobnú prevádzku, pričom požiadavky na skúšobnú prevádzku sú ustanovené v § 30 zákona,
2. trvalé užívanie stacionárneho zdroja vrátane užívania po vykonaných zmenách, ktoré majú vplyv na znečisťovanie ovzdušia.

Ak o ide uvedenie stacionárneho zdroja do užívania alebo do užívania po vykonaných zmenách, na ktoré sa nevyžaduje kolaudačné rozhodnutie, súhlas na dočasné užívanie stacionárneho zdroja alebo jeho časti na skúšobnú prevádzku a súhlas na trvalé užívanie stacionárneho zdroja vydá inšpekcia osobitne rozhodnutím.

V oboch prípadoch je na konanie príslušná inšpekcia.

## Integrované povolenie (IP)

**IP je rozhodnutie**, ktoré oprávňuje prevádzkovateľa vykonávať činnosť v prevádzke alebo jej časti a ktorým sa určujú podmienky na vykonávanie činnosti v prevádzke a ktoré sa vydáva namiesto rozhodnutí a súhlasov vydávaných podľa osobitných predpisov v oblasti životného prostredia, ochrany verejného zdravia, v oblasti poľnohospodárstva a stavebného povolovania.

Integrované povolenie musí obsahovať záväzné podmienky prevádzkovania. Záväzné podmienky povolenia musia vždy obsahovať podmienky, postupy a opatrenia, ktoré by inak boli určené na základe osobitných predpisov, podľa ktorých by boli vydané rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia a súhlasy, ktoré sa nahrádzujú povolením. Inšpekcia vychádza pri určovaní podmienok povolenia zo záverov o najlepších dostupných technikách bez toho, aby bolo predpísané použitie konkrétnej metódy, techniky či technológie.

## Emisné limity v IP

- určujú sa pre znečisťujúce látky, ktoré sú zo zariadenia vypúšťané,
- tiež možno určiť emisné limity pre iné skupiny alebo kategórie znečisťujúcich látok, vibrácií, hluku, tepla alebo iných foriem neionizujúceho žiarenia,
- pri určovaní emisných limitov sa prihliada na možnosti prenosu látky z jednej zložky životného prostredia do inej,
- ak je to vzhľadom na miestne podmienky vhodné, emisné limity sa doplnia alebo nahradia inými rovnocennými ukazovateľmi alebo technickými opatreniami,
- musia byť v súlade s požiadavkami záverov o BAT okrem prípadov, keď sú povolené odchýlne hodnoty EL,

- nesmú byť miernejšie než emisné limity ustanovené podľa osobitných (zložkových) predpisov (= minimálne požiadavky).

#### Poznámka

V súvislosti s prehodnocovaním požiadaviek na zariadenia pre činnosti, ktoré podliehajú integrovanému povoleniu, dávame do pozornosti:

- povinnosť zosúladiť sa s požiadavkami podľa záverov o BAT je 4 roky od ich vydania,
- v záveroch o BAT sú v mnohých prípadoch ustanovené miernejšie úrovne emisií zodpovedajúce BAT pre existujúce zariadenia a prísnejšie pre nové zariadenia,
- pri hodnotení dodržania EL je potrebné rozlišovať, či ide o EL určený ako minimálna požiadavka alebo EL preukazujúci emisnú úroveň zodpovedajúcu BAT (= podľa záverov o BAT).

### Odchylné hodnoty emisných limitov

- ide o odchylné hodnoty emisných limitov proti hodnotám uvedeným v záveroch o BAT (miernejšie ako ustanovená úroveň emisií zodpovedajúca BAT),
- odchýlka ≠ výnimka,
- odchylné hodnoty EL nesmú byť miernejšie ako EL ustanovené ako minimálne požiadavky v zložkových predpisoch (za ochranu ovzdušia = EL vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch),
- určenie odchylných hodnôt EL nesmie spôsobiť žiadne významné znečistenie, pričom sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany životného prostredia ako celku,
- takáto odchýlka sa môže uplatňovať iba vtedy, ak posúdenie preukáže, že dosiahnutie úrovni znečisťovania súvisiacich s BAT v záveroch o najlepších dostupných technikách by viedlo k neúmerne zvýšeným nákladom v porovnaní s environmentálnym prínosom z dôvodov:
  - geografickej polohy alebo miestnych podmienok životného prostredia príslušnej prevádzky alebo
  - technických charakteristík príslušnej prevádzky,
- žiadosti o odchylné hodnoty EL posudzuje MŽP SR pri prehodnocovaní IP podľa § 33 zákona o IPKZ.

### Zrušenie integrovaného povolenia – podľa § 29 zákona o IPKZ

Zrušenie IP sa vydáva v prípade, že prevádzkovateľ

- **ukončil prevádzkovanie** po tom, ako boli splnené podmienky povolenia spojené s ukončením činnosti v prevádzke, alebo
- **neprevádzkuje** danú prevádzku **viac ako 4 po sebe nasledujúce roky** napriek vydanému povoleniu,
- ak prevádzkovateľ dostatočným spôsobom preukázal **trvalý pokles kapacity zariadenia** pod príslušnú prahovú hodnotu uvedenú v prílohe č. 1 zákona o IPKZ; v takomto prípade v rozhodnutí o zrušení povolenia inšpekcia určí, ktoré rozhodnutia sú potrebné k ďalšej činnosti prevádzky, príp. ktoré rozhodnutia vyžadujú prechod oprávnení na ďalšieho nadobúdateľa. Rozhodnutie o zrušení povolenia nadobudne účinnosť po nadobudnutí právoplatnosti posledného z týchto rozhodnutí. Do uplynutia tejto doby sú práva a povinnosti určené v IP pre prevádzkovateľa záväzné.

**Okresný úrad** v takomto prípade vydá povolenie podľa § 27 zákona, určuje požiadavky na prevádzku stacionárneho zdroja z hľadiska ochrany (pričom relevantné požiadavky na zariadenia zdroja z IP sa prevezmú do povolenia zdroja). Pri určovaní požiadaviek je potrebné zohľadniť environmentálnu výkonnosť zariadenia a zachovať čo najvyššiu úroveň ochrany ovzdušia.

## Prehodnotenie a aktualizácia podmienok povolenia (§ 33 zákona o IPKZ)

Inšpekcia prehodnotí, a ak je to potrebné, aktualizuje podmienky určené v povolení, ak

- a) došlo k závažnému porušeniu podmienok určených v povolení,
- b) v prevádzke sa pripravuje zmena používaných surovín, látok alebo používanej energie, zmena výrobného postupu a technológie alebo zmena spôsobu nakladania s odpadmi,
- c) znečisťovanie spôsobované prevádzkou presiahlo normu kvality životného prostredia a je nevyhnutné prehodnotiť alebo doplniť do povolenia emisné limity,
- d) je nevyhnutné určiť nové emisné limity v dôsledku zmeny normy kvality životného prostredia alebo zmeny právnych predpisov,
- e) prevádzková bezpečnosť výrobného procesu alebo činnosti technického zariadenia v prevádzke vyžadujú použitie inej techniky,
- f) bol uverejnený právne záväzný akt Európskej únie o záveroch o BAT,
- g) sa na činnosť alebo na typ výrobného procesu v prevádzke nevzťahujú závery o BAT a vývojom v oblasti BAT sa umožnilo významné zníženie emisií.

## Postavenie okresného úradu v procese integrovaného povoľovania

### Podľa zákona o IPKZ (§ 9 ods. 4 a 5 a § 12)

Dotknutými orgánmi sú orgány verejnej správy, ktoré vykonávajú pôsobnosť podľa osobitných predpisov, a ich rozhodnutia, súhlasy, vyjadrenia a stanoviská sú zlúčené do integrovaného povoľovania.

V integrovanom povoľovaní **dotknuté orgány chránia záujmy podľa osobitných predpisov vydaním stanoviska, vyjadrenia alebo súhlasu**, ktoré sa považujú za **záväzné stanovisko**, pričom sú povinné zohľadniť dostupné informácie o stave životného prostredia v dotknutom území.

Dotknutý orgán zašle inšpekcii najneskôr v lehote určenej na vyjadrenie alebo v predĺženej lehote svoje vyjadrenie, ktoré **musí obsahovať návrh podmienok povolenia**, ktoré uplatňuje v integrovanom povoľovaní. **Na vyjadrenia doručené po lehote sa neprihliada.**

Dotknutý orgán zmení, doplní, potvrdí alebo vydá nové vyjadrenie, ak došlo k

- a) zmene ustanovení právneho predpisu, podľa ktorých dotknutý orgán vyjadrenie vydal, alebo
- b) podstatnej zmene skutkových okolností, z ktorých dotknutý orgán vychádzal.

Ak je právoplatné rozhodnutie podľa zákona o IPKZ založené na obsahu vyjadrenia dotknutého orgánu, ktoré bolo neskôr zrušené alebo zmenené pre rozpor so zákonom, ide o dôvod na obnovu konania.

### Vyjadrenia podľa § 25 ods. 2 písm. i) zákona

Orgán ochrany ovzdušia vydáva vyjadrenia, v ktorých uplatňuje záujmy ochrany ovzdušia s cieľom udržania alebo zlepšenia kvality ovzdušia v posudzovanej lokalite, potrebné na

- i) vydanie povolenia pre stacionárny zdroj, ktorý je súčasťou prevádzky podliehajúcej integrovanému povoľovaniu.

Príslušným orgánom na vydanie uvedeného vyjadrenia je okresný úrad.

Podľa § 25 ods. 4 zákona vo vyjadrení na vydanie integrovaného povolenia sa uvedú podmienky a požiadavky na stacionárny zdroj podľa § 27 ods. 5 v primeranom rozsahu.

Podľa § 25 ods. 5 zákona orgán ochrany ovzdušia môže na vydanie vyjadrenia na vydanie integrovaného povolenia požadovať predloženie odborného posudku. Vo výzve na predloženie odborného posudku príslušný orgán ochrany ovzdušia uvedie konkrétne otázky a požiadavky na zdroj, ktoré požaduje posúdiť.

Obsah záväzného stanoviska je pre správny orgán v konaní podľa osobitného predpisu záväzný, t. j. emisné limity určené v integrovanom povolení nesmú byť miernejšie ako emisné limity uvedené vo vyjadrení OÚ.

## 9. ZÁSADY POVOĽOVANIA A PREVÁDZKOVANIA STACIONÁRNYCH ZDROJOV

Na prevádzkovanie stacionárnych zdrojov sa vzťahujú zásady podľa prílohy č. 7 – povinnosť pre veľké zdroje, stredné zdroje podľa § 34 ods. 12 zákona a pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia podľa § 35 ods. 3 zákona.

- 1. Zásada vedomostí** – znamená mať dostatok poznatkov a informácií o povolených technológiách, možných emisiách znečisťujúcich látok z predmetných zdrojov a technikách na zníženie emisií, ako aj poznatkov o vplyve znečistenia ovzdušia na ľudské zdravie a ekosystémy a ako sa brániť proti takémuto vplyvu.
- 2. Zásada umiestnenia** – znamená posúdenie umiestnenia stacionárneho zdroja vo vzťahu ku kvalite ovzdušia a citlivým receptorom v danej lokalite, rozptylovým podmienkam a zohľadnenie príspevku daného zdroja k celkovému znečisteniu ovzdušia; prijatie opatrení na zníženie podielu znečistenia ovzdušia z tohto zdroja v danej lokalite, ak je to potrebné.
- 3. Zásada predbežnej opatrnosti** – znamená uplatnenie ochranných opatrení a preventívnych opatrení vždy, keď existuje riziko nežiaducich účinkov.
- 4. Zásada odstraňovania znečistenia pri zdroji** – znamená znižovanie a obmedzovanie emisií opatreniami realizovanými na zdroji, najmä využívaním technológií zodpovedajúcich najlepším dostupným technikám v najväčšej miere.
- 5. Zásada výberu surovín, materiálov, palív a výrobkov** – znamená vyhýbanie sa používaniu chemických látok a zmesí, ktoré sú rizikom pre ľudské zdravie a životné prostredie, alebo ich náhrada menej škodlivými.
- 6. Zásada hospodárenia** – znamená hospodárne nakladanie so surovinami a energiami a snaha o ich opätovné využitie a recykláciu.
- 7. Zásada „znečisťovateľ platí“** – znamená, že prevádzkovateľ nesie v plnej miere náklady na obmedzovanie emisií zo svojich zdrojov na požadovanú úroveň.



## 10. ODBORNÝ POSUDOK

OOO môže v konaní o vydanie súhlasu podľa § 26 zákona alebo povolenie zdroja podľa § 27 žiadať aj o predloženie odborného posudku, v súlade s § 26 ods. 3 a § 27 ods. 9 zákona. Vo výzve na predloženie odborného posudku treba konkretizovať, aké konkrétne otázky a požiadavky na stacionárny zdroj žiada obec posúdiť.

Poznámka:

Odborný posudok sa vypracováva a predkladá vtedy, keď OOO vyzve žiadateľa o predloženie posudku.

Odborný posudok môže vyhotoviť oprávnený posudzovateľ s odbornou spôsobilosťou podľa § 56 ods. 1 písm. A) zákona alebo osoba podľa § 57 ods. 4 zákona. Zoznam oprávnených posudzovateľov, ktorí sú držiteľmi osvedčenia o odbornej spôsobilosti podľa jednotlivých odborov, je zverejnený na webovom sídle ministerstva: <https://www.minzp.sk/ovzdusie/ochrana-ovzdusia/register-zoznamy/>.

# 11. SPRÁVNE POPLATKY PRI VYDÁVANÍ SÚHLASOV A POVOLENÍ ZDROJA

000 podľa zákona o správnych poplatkoch podľa sadzobníka správnych poplatkov uvedeného v časti X. Životné prostredie v položke 170 písm. a) a e) vyrubí poplatok za konanie vydania povolenia pre novobudovaný stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia a povolenia zmeny a zmeny využívania stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia. Poplatok sa vyrubuje prevádzkovateľovi malého stacionárneho zdroja, t. j. právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi.

**Tabuľka 4:** Správne poplatky pri vydávaní súhlasov a povolení zdroja

Konanie o vydanie povolenia pre novobudovaný stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov 39bb)	30 eur
Konanie na vydanie súhlasu na vydanie STPP TOO a na ich zmeny	10 eur
Konanie na vydanie súhlasu na inštaláciu AMS emisií a AMS kvality ovzdušia a na ich prevádzku, na ich zmeny a na prevádzku po vykonaných zmenách	10 eur
Konanie o vydanie súhlasu na určenie osobitných podmienok merania, zmien lehôt alebo upustenia od oprávnenej technickej činnosti	10 eur
Konanie o vydanie povolenia na zmenu podmienok povolenia zdroja, ak ide o zmenu používaných palív a surovín, technologických zariadení alebo zmenu ich využívania 39bf)	15 eur

## 12. DOKUMENTÁCIA STACIONÁRNEHO ZDROJA

Dokumentácia stacionárneho zdroja (ďalej len „dokumentácia“) podľa § 20 ods. 16 zákona: obsahuje údaje o technických parametroch stacionárneho zdroja, spôsobe prevádzkovania a spôsobe udržiavania stacionárneho zdroja, jeho technickej časti, zariadenia stacionárneho zdroja alebo AMS, v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, a to

- a) dokumenty posudzované povoľujúcim orgánom v konaní podľa tohto zákona,
- b) STPP TOO,
- c) plán riadenia zápachu, plán riadenia prašnosti a redukčný plán,
- d) dokumentácia stavby podľa stavebného zákona, resp. zákona o výstavbe,
- e) dokumenty vyhotovené výrobcom alebo zhotoviteľom stacionárneho zdroja, časti zdroja, ktoré obsahujú podrobnosti o užívaní alebo udržiavaní stacionárneho zdroja,
- f) dokumenty vyhotovené prevádzkovateľom, ktoré obsahujú podrobnosti o užívaní alebo udržiavaní stacionárneho zdroja a ktoré sú v súlade s písmenom a) až c) a nie sú v rozpore s písmenom d),
- g) dokumenty AMS.

Podľa § 34 ods. 1 písm. a) zákona je prevádzkovateľ VZ alebo SZ povinný prevádzkovať stacionárny zdroj v súlade s povolením, dokumentáciou.

### 12.1. Súbor technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení

Súbor technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení (STPP TOO)

- slúži na zabezpečenie ochrany ovzdušia pri prevádzke stacionárnych zdrojov vrátane opatrení na zmierňovanie priebehu a odstraňovanie dôsledkov havarijných stavov,
- obsahuje:
  - parametre výroby, ktoré majú rozhodujúci vplyv na tvorbu emisií, ako aj
  - technicko-organizačné opatrenia na obmedzenie emisií počas prevádzkových porúch a havárií,
- je súčasťou dokumentácie zdroja, tzn. prevádzkovateľ zdroja je povinný dodržiavať technicko-prevádzkové parametre v ňom ustanovené,
- povinnosť vypracovať STTP majú prevádzkovatelia VZ; na vyzvanie povoľujúceho orgánu aj SZ,

STTP TOO schvaľuje súhlasom príslušný orgán ochrany ovzdušia podľa § 26 ods. 1 písm. e) zákona. Ak je zdroj znečisťovania ovzdušia súčasťou prevádzky spadajúcej pod integrované povolenie, STTP TOO schvaľuje Slovenská inšpekcia životného prostredia.

### 12.2. Plán riadenia prašnosti a plán riadenia zápachu

- uplatňujú sa v prípade, ak sa predpokladá, že bude dochádzať alebo ak dochádza k obťažovaniu zápachom alebo prašnosťou,
- vypracuje prevádzkovateľ na základe vyzvania povoľujúceho orgánu,
- požiadavky na vypracovanie plánu riadenia zápachu a plánu riadenia prašnosti sú uvedené v prílohe č. 11 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch,
- je súčasťou dokumentácie zdroja,
- plán riadenia prašnosti/zápachu schvaľuje príslušný OOO súhlasom (§ 26 ods. 1 písm. i) zákona); ak je zdroj znečisťovania ovzdušia súčasťou prevádzky spadajúcej pod integrované povolenie, plán riadenia prašnosti/zápachu schvaľuje Slovenská inšpekcia životného prostredia.

### 12.3. Program znižovania emisií

- slúži na deklarovanie opatrení vrátane harmonogramu ich realizácie, ktoré sa prevádzkovateľ rozhodol prijať pre VZ alebo SZ na zosúladenie s prísnejšími požiadavkami,
- vypracováva ho prevádzkovateľ pre konkrétny zdroj na vyzvanie povoľujúceho orgánu; vypracovanie programu znižovania emisií môže nariadiť povoľujúci orgán, ak je to potrebné, najmä na zníženie emisií v prípade určenia prísnejších požiadaviek z PZKO alebo podľa § 8 ods. 2 zákona alebo pri určení inej lehoty na zosúladenie so závermi o najlepšej dostupnej technike; obsah programu znižovania emisií je ustanovený vo vyhláske o evidencii.

## 13. VEDENIE PREVÁDZKOVEJ EVIDENCIE

Prevádzkovateľ stacionárneho zdroja má **povinnosť viesť evidenciu** o prevádzkovaní zdroja a jeho emisiách. Požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie sú ustanovené vo vyhláske o evidencii. Údaje v evidencii sa členia na **stále údaje, ročné údaje a priebežné údaje o zdroji znečisťovania ovzdušia**.

Prevádzkovatelia veľkých zdrojov a stredných zdrojov majú povinnosť **predkladať každoročne do konca februára súhrn vybraných údajov z evidencie a ročné emisie** elektronicky do Národného emisného informačného systému (NEIS).

### 13.1. Národný emisný informačný systém

Národný emisný informačný systém je informačný systém verejnej správy, **tvorí komplexnú databázu na elektronickú evidenciu údajov a jednotný systém zberu údajov o emisiách a prevádzke stacionárnych zdrojov** a ďalších údajov potrebných pre výkon štátnej správy ochrany ovzdušia.

NEIS je koncipovaný ako viacmodulový systém. Správcom centrálnej databázy NEIS je SHMÚ.

V súčasnosti **NEIS zahŕňa databázu veľkých zdrojov a stredných zdrojov**. Pripravuje sa vytvorenie aj ďalších modulov.

Databáza NEIS poskytuje orgánom ochrany ovzdušia evidenciu vybraných ukazovateľov zdrojov a ich zariadení a tiež prehľad o ich emisiách do ovzdušia. Údaje poskytnuté do NEIS po verifikácii slúžia ako **podklad na vydanie rozhodnutí o poplatkoch**.

Základnou úlohou NEIS-u je evidencia množstva emisií z veľkých a stredných zdrojov, ktorá slúži ako podklad pre reporty na preukazovanie plnenia požiadaviek smerníc EÚ a tiež pre vypracovanie inventúr a trendov v emisiách znečisťujúcich látok do ovzdušia a na definovanie environmentálnych priorit. Údaje z tejto databázy sa využívajú aj pre modelovanie kvality ovzdušia.

**NEIS** sa člení na verejnú a neverejnú časť, pričom

- **verejnú časť** tvoria údaje a informácie o
  1. identifikačných údajoch prevádzkovateľa,
  2. názve zdroja, jeho umiestnení, členení a kategórii zdroja,
  3. začlenení zariadenia stacionárneho zdroja a mieste vypúšťania emisií,
  4. emisiách do ovzdušia,
  5. dodržaní emisných limitov,
  6. vplyvoch znečisťovania a znečistenia ovzdušia na životné prostredie a
  7. oprávnených osobách a metódach a metodikách oprávnených technických činností v rozsahu podľa § 58 ods. 10 zákona,
- **neverejnú časť** tvoria údaje a informácie o technologických zariadeniach stacionárnych zdrojov a procesoch, množstvách surovín, palív, výrobkov, spracovávaných materiáloch a prevádzkových hodinách.

# 14. ZÁKAZY A POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH OSÔB A FYZICKÝCH OSÔB

## 14.1. Zákazy

**Tabuľka 5:** Prehľad zákazov platných pre právnické a fyzické osoby

§ 32	Zákaz	Kto	Zariadenie/činnosť
písm. a)	spaľovať odpad a palivo vyrobené z odpadu v iných zariadeniach, ako sú spaľovne odpadu alebo zariadenia na spoluspaľovanie odpadov okrem povolených druhov druhotných	PO, FOP, FO	všetky spaľovacie zariadenia
písm. b)	spaľovať tuhé druhotné palivá okrem druhotného paliva z odpadového dreva, ktoré zodpovedá kvalitatívnym požiadavkám ustanoveným vo vykonávacom predpise podľa § 62 písm. l)	PO, FOP, FO	všetky spaľovacie zariadenia
písm. c)	spaľovať hnedé uhlie energetické, lignit, uhoľné kaly, uhoľný prach, preplástky a druhotné palivá v spaľovacích zariadeniach s menovitým tepelným príkonom do 0,3 MW; toto sa nevzťahuje na spaľovanie biopalív a obnoviteľných plynov, ktorými sú bioplyn a vodík	PO, FOP, FO	malé spaľovacie zariadenia
písm. e)	prevádzkovať veľký zdroj, stredný zdroj a malý zdroj bez povolenia, okrem prípadov podľa § 27 ods. 2 až 4	PO, FOP	veľký, stredný, malý ZZO
písm. d)	spaľovať na otvorenom ohnisku a voľnom priestranstve akýkoľvek materiál okrem suchého rastlinného materiálu, ktorý nie je znečistený chemickými látkami, po splnení požiadaviek osobitného predpisu; zákaz sa nevzťahuje na spaľovanie materiálu, ktorý je určený na eradikáciu	PO, FOP, FO	otvorené ohnisko

## 14.2. Povinnosti PO a FO – podnikateľov zodp. za plnenie opatrení za kvalitu ovzdušia

**Tabuľka 6:** Prehľad povinností právnických a fyzických osôb

§ 33	Povinnosť	Termín
Ods. 2	plnenie opatrenia určeného v programe na zlepšenie kvality ovzdušia podľa § 9 a v regionálnom programe alebo miestnom programe podľa § 10 ods. 2 písm. a) v určenom rozsahu a čase	každoročne počas verejného odpočtu
Ods. 3	plnenie opatrenia v smogovom regulačnom pláne	najneskôr nasledujúci deň po vyhlásení stavu regulácie, ak nie je v smogovom regulačnom pláne uvedené inak, regulácia sa končí oznámením o pominutí rizika
Ods. 5	na účely hodnotenia a riadenia kvality ovzdušia sú orgány štátnej správy a nimi riadené organizácie, orgány samosprávy a prevádzkovatelia povinní bezodplatne poskytovať poverenej organizácii údaje a podklady, ktorými disponujú, vo forme, rozsahu a spôsobom, ako poverená organizácia požaduje	podľa požiadaviek poverenej organizácie

### 14.3. Povinnosti prevádzkovateľov veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia

Povinnosti prevádzkovateľov stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, ak ide o prevádzkovateľov:

- veľkých zdrojov a stredných zdrojov – § 34 zákona,
- malých zdrojov znečisťovania ovzdušia – § 35 zákona,
- vykonávajúcich vybranú osobitnú činnosť – § 36 zákona.

**Tabuľka 7:** Prehľad prioritných povinností prevádzkovateľov veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia podľa § 34 ods. 1

Pís.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	prevádzkovať stacionárny zdroj v súlade s povolením, dokumentáciou a so zabezpečeným dohľadom nad prevádzkou zdroja	prevádzkovanie trvalo	
b)	dodržiavať emisné limity určené v povolení; ak emisné limity nie sú určené, dodržiavať emisné limity ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	prevádzkovanie trvalo	
c)	dodržiavať technické požiadavky a podmienky prevádzkovania určené v povolení; ak technické požiadavky a podmienky prevádzkovania nie sú určené, dodržiavať ustanovené technické požiadavky a podmienky prevádzkovania ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	prevádzkovanie trvalo	
d)	spaľovať len palivá určené v povolení; ak požiadavky na palivo nie sú určené, spaľovať len palivá uvedené v dokumentácii zariadenia, ktoré spĺňajú požiadavky na kvalitu palív ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. l)	prevádzkovanie trvalo	
e)	plniť počas skúšobnej prevádzky podmienky určené súhlasom na skúšobnú prevádzku	prevádzkovanie počas skúšobnej prev.	
f)	plniť ustanovené podmienky uplatňovania prechodných opatrení podľa § 31, ak ide o veľké spaľovacie zariadenie alebo väčšie stredné spaľovacie zariadenie zaradené do niektorého z prechodných opatrení, a preukazovať ich dodržiavanie ustanoveným spôsobom	prevádzkovanie monitorovanie	povoľujúci orgán
g)	plniť požiadavky redukčného plánu ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f), ak ide o zariadenie používajúce organické rozpúšťadla, ktoré uplatňuje redukčný plán	každoročne bilancia	OÚ
h)	podrobiť sa preskúmaniu podmienok a požiadaviek určených na prevádzku stacionárneho zdroja podľa § 27 ods. 12 a 15, § 28 ods. 6 a predkladať povoľujúcemu orgánu potrebné podklady	podľa požiadavky	povoľujúci orgán
i)	zabezpečiť, aby riadenie prevádzky spaľovne odpadov alebo zariadenia na spoluspaľovanie odpadov vykonávala osoba s odbornou spôsobilosťou podľa § 56 ods. 1 písm. b)	prevádzkovanie trvalo	
j)	oznámiť povoľujúcemu orgánu zmenu prevádzkovateľa zdroja alebo jeho časti a zánik zdroja do 30 dní odo dňa ich uskutočnenia	ust. lehota	povoľujúci orgán

**Tabuľka 8:** Povinnosti vo veciach vedenia prevádzkovej evidencie, zisťovania množstva emisií, oznamovania údajov o emisiách a zdroji, predkladania správ, STPP a programov na zníženie množstva emisií a informovania verejnosti – § 34 ods. 2

Písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	predložiť okresnému úradu návrh postupu výpočtu množstva emisií na schválenie pred uvedením zdroja do prevádzky a pred uvedením zmeny zdroja do prevádzky, ak úrad nerozhodne inak; ak je to potrebné, aktualizovať ho	lehoty podľa vyhl. o monitorovaní	OÚ
b)	zisťovať každoročne množstvo emisií schváleným postupom výpočtu množstva emisií; pre stavy prevádzky a osobitné prípady, pre ktoré nie je schválený postup výpočtu, zisťovať množstvo emisií spôsobom podľa § 23	lehoty podľa vyhl. o monitorovaní	OÚ
c)	viesť prevádzkovú evidenciu o stacionárnom zdroji spôsobom ustanoveným vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h) a uchovávať sledované údaje a doklady počas ustanovenej doby	trvalo	
d)	každoročne do konca februára oznamovať vybrané, úplné a pravdivé údaje o stacionárnom zdroji, množstve emisií, dodržiavaní emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania za uplynulý kalendárny rok do Národného emisného informačného systému v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h) a na požiadanie poskytovať orgánom ochrany ovzdušia aj ďalšie údaje o stacionárnom zdroji a o jeho prevádzke	koniec februára	OÚ NEIS
e)	vypracovať každoročne bilanciu organických rozpúšťadiel, ak ide o zariadenie používajúce organické rozpúšťadlá	koniec februára	OÚ NEIS
f)	vypracovať a predkladať každoročne správu o prevádzke stacionárneho zdroja podľa vykonávacieho predpisu § 62 písm. h), ak ide o spaľovňu odpadov alebo zariadenie na spoluspaľovanie odpadov s kapacitou dve a viac ton spaľovaného odpadu za hodinu, do konca februára nasledujúceho roka	koniec februára	OÚ
g)	vypracovať súbor parametrov a opatrení v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h), predložiť ho na schválenie povolujuúcemu orgánu pred uvedením zdroja do prevádzky, ak ide o 1. veľký zdroj a aktualizovať ho pri zmene zdroja alebo na základe požiadavky povolujuúceho orgánu 2. zmenu začlenenia malého zdroja alebo stredného zdroja na veľký zdroj, v termíne do jedného roka od dátumu zmeny jeho začlenenia 3. stredný zdroj, na vyzvanie povolujuúceho orgánu; aktualizovať ho pri zmene zdroja alebo na základe požiadavky povolujuúceho orgánu	ust. lehota	povolujuúci orgán
h)	vypracovať na základe vyzvania povolujuúceho orgánu plán riadenia zápachu a plán riadenia prašnosti podľa vykonávacieho predpisu § 62 písm. f) a predložiť ho na schválenie	na výzvu	povolujuúci orgán
i)	vypracovať a predložiť na vyzvanie povolujuúceho orgánu program znižovania emisií zo stacionárneho zdroja v rozsahu podľa vykonávacieho predpisu § 62 písm. k) a tento program aktualizovať podľa potreby a o prijatých opatreniach z programu znižovania emisií informovať verejnosť	na výzvu	povolujuúci orgán
j)	zverejňovať na svojom webovom sídle informácie o znečisťovaní ovzdušia vrátane výsledkov monitorovania emisií a kvality ovzdušia v okolí stacionárneho zdroja podľa osobitného predpisu v rozsahu a forme ustanovenej podľa vykonávacieho predpisu § 62 písm. g), ak ide o právnickú osobu alebo fyzickú osobu – podnikateľa	ust. lehota	povolujuúci orgán verejnosť
k)	ak ide o aplikáciu a zapracovanie hospodárskych hnojív a iných hnojív organického pôvodu, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu podľa osobitného predpisu, elektronicky oznámiť okolitým obciam predbežný harmonogram vykonávania tejto činnosti najneskôr jeden deň pred prvým výkonom tejto činnosti v súlade s vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	ust. lehota	obec



**Tabuľka 9:** Povinnosti vo veciach monitorovania a preukazovania dodržiavania prípustnej miery znečisťovania ovzdušia – § 34 ods. 3

§ 34 ods. 3 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	monitorovať vybrané znečisťujúce látky a preukazovať dodržiavanie emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania podľa § 22 v súlade s požiadavkami určenými v povolení, spôsobom a v lehotách ustanovených vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. g)	lehoty podľa vyhl. o monitorovaní	OÚ, SIŽP
b)	prevádzkovať zdroj počas výkonu oprávnenej technickej činnosti v súlade s platným povolením, notifikáciou oprávnenej technickej činnosti podľa § 22 ods. 7 a § 58 ods. 7 a 8, s požiadavkami na monitorovanie a požiadavkami na zistenie reprezentatívneho výsledku oprávnenej technickej činnosti ustanovenými vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. g) a j) a v súlade so schválenými osobitnými podmienkami merania; dodržanie týchto požiadaviek zdokumentovať údajmi z prevádzkovej evidencie a potvrdiť písomným vyhlásením, ktoré predloží zodpovednej osobe za oprávnenú technickú činnosť	počas OTČ	zodpovednej osobe
c)	na účel informovania povoľujúceho orgánu o splnení povinností podľa písmen a) a b) a verejnosti v rozsahu a forme ustanovenej vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. g) 1. zabezpečiť predloženie správy o platnom výsledku oprávnenej technickej činnosti a informácie o platnom výsledku oprávnenej technickej činnosti do Národného emisného informačného systému v lehote 90 dní od vykonania posledného diskontinuálneho merania, odberu vzorky, skúšky, inšpekcie zhody alebo inej zodpovedajúcej technickej činnosti na danom monitorovacom mieste prostredníctvom oprávnenej osoby, ktorá danú činnosť vykonala a ktorá zodpovedá za platnosť zistených výsledkov podľa § 58 ods. 8 2. zasielať mesačné a ročné protokoly z kontinuálneho merania emisií v lehote podľa osobitného predpisu do Národného emisného informačného systému alebo oznámiť prevádzkovateľovi informačného systému adresu webového sídla, kde sú protokoly a informácie v ustanovenom čase, rozsahu a forme sprístupňované na uloženie v informačnom systéme a pre verejnosť	podľa vyhl. o monitorovaní	povoľujúci orgán verejnosť
d)	bezodkladne informovať povoľujúci orgán a inšpekciu o výsledku monitorovania, ak sa monitorovaním zistí, že emisné limity boli prekročené alebo technické požiadavky a podmienky prevádzkovania alebo požiadavky na automatizované meracie systémy neboli dodržané; ak ide o kontinuálne meranie emisií, bezodkladne zasielať do Národného emisného informačného systému denné protokoly preukazujúce nedodržanie hodnoty emisnej veličiny alebo oznámiť prevádzkovateľovi informačného systému adresu webového sídla, kde sú protokoly v ustanovenom čase, rozsahu a forme sprístupňované na uloženie v informačnom systéme	bezodkladne	povoľujúci orgán, SIŽP
e)	nainštalovať automatizované meracie systémy emisií v súlade s dokumentáciou a s podmienkami určenými v povolení a preukázať dodržanie určených požiadaviek na automatizovaný merací systém ustanovených vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. g)	podľa vyhl. o monitorovaní	
f)	plniť požiadavky na automatizované meracie systémy emisií vrátane oprávnených kalibrácií, oprávnených skúšok a oprávnených inšpekcií zhody a zabezpečovať ich riadnu prevádzku v súlade s podmienkami určenými v povolení a dokumentácii; ak tieto nie sú v dokumentácii a povolení určené, plniť požiadavky a podmienky ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. g),	podľa vyhl. o monitorovaní	

§ 34 ods. 3 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
g)	<p>poskytovať všetky údaje z automatizovaného meracieho systému emisií povolujúcemu orgánu a inšpekcii na vyžiadanie a sprístupňovať im diaľkovo prostredníctvom internetu</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. priebežné protokoly, aktualizované po spracovaní každej jednotlivéj validovanej krátkodobej alebo dlhodobej priemernej hodnoty podľa druhu protokolu a</li> <li>2. výsledné denné protokoly za predchádzajúcich 90 dní</li> </ol>	na žiadosť OÚ, SIŽP	povolujúci orgán, SIŽP

**Tabuľka 10:** Povinnosti vo veciach monitorovania a hodnotenia kvality ovzdušia – len tie ZZO, ktoré majú určenú povinnosť – § 34 ods. 4

§ 34 ods. 4 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	monitorovať znečistenie ovzdušia v súlade s dokumentáciou a s podmienkami určenými v povolení a v súlade s požiadavkami na monitorovanie kvality ovzdušia ustanovenými vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. b) a g)	monitorovanie trvalo	
b)	nainštalovať automatizované meracie systémy kvality ovzdušia v okolí stacionárneho zdroja v súlade s dokumentáciou a s určenými podmienkami, ak ide o zdroj podľa § 5 ods. 8, a preukázať dodržanie určených požiadaviek na automatizovaný merací systém ustanovených vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. b) a g)	podľa vyhl. o monitorovaní	
c)	plniť požiadavky na automatizované meracie systémy kvality ovzdušia vrátane oprávnených kalibrácií, oprávnených skúšok a oprávnených inšpekcií zhody a zabezpečovať ich riadnu prevádzku v súlade s podmienkami, ktoré sú určené v povolení a dokumentácii; ak tieto nie sú v dokumentácii a povolení určené, plniť požiadavky a podmienky ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. b) a g)	trvalo	
d)	poskytovať aktuálne merané údaje z automatizovaných meracích systémov kvality ovzdušia, ako aj validované údaje z monitorovania poverenej organizácii spravujúcej národnú sieť monitorovania kvality ovzdušia v rozsahu, formáte a čase na účel hodnotenia kvality ovzdušia a informovania verejnosti ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. b) a g)	trvalo	SHMÚ, verejnosť
e)	na účel informovania povolujúceho orgánu o splnení povinností podľa písmen a) a c) zabezpečovať predloženie správy a informácie o platnom výsledku oprávnenej technickej činnosti do Národného emisného informačného systému v lehote 90 dní od vykonania posledného diskontinuálneho merania, odberu vzorky, skúšky, inšpekcie zhody alebo inej zodpovedajúcej technickej činnosti na danom monitorovacom mieste prostredníctvom oprávnenej osoby, ktorá danú činnosť vykonala a ktorá zodpovedá za platnosť zistených výsledkov podľa § 58 ods. 8	lehoty podľa vyhl. o monitorovaní	povolujúci orgán
f)	na účel informovania verejnosti zverejňovať na svojom webovom sídle alebo webovom sídle poverenej organizácie výsledky monitorovania kvality ovzdušia podľa písmena a); ak ide o diskontinuálne meranie, zverejniť správy o platnom výsledku diskontinuálneho merania v lehote podľa písmena e)	trvalo	verejnosť

**Tabuľka 11:** Povinnosti vo veciach riadenia kvality ovzdušia – § 34 ods. 5

§ 34 ods. 5 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	podieľať sa na vyzvanie okresného úradu v sídle kraja na vypracovaní programu na zlepšenie kvality ovzdušia a smogového regulačného plánu	podľa požiadavky	OÚ v sídle kraja
b)	plniť opatrenia z týchto dokumentov, za ktorých plnenie je zodpovedný	podľa požiadavky	OÚ v sídle kraja povoľujúci orgán

**Tabuľka 12:** Povinnosti pri výkone odborného štátneho dozoru a štátneho dozoru (ďalej len „dozor“)

§ 34 ods. 6 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	umožniť osobám vykonávajúcim dozor alebo nimi povereným osobám prístup k stacionárnemu zdroju na účely kontroly plnenia povinností prevádzkovateľa, prevádzky stacionárneho zdroja, monitorovacieho systému a predkladať im potrebné podklady a plniť ostatné povinnosti podľa § 49	kontrola	OÚ SIŽP
b)	vykonať uložené opatrenia na nápravu	podľa rozhodnutia	OÚ, SIŽP

**Tabuľka 13:** Povinnosti pri neštandardných stavoch, poruchách a haváriách + všeobecné povinnosti okrem povinností podľa odsekov 1 a 4 – § 34 ods. 7

§ 34 ods. 7 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	odstrániť bezodkladne poruchové stavy a havárie v prevádzke stacionárneho zdroja a plniť opatrenia uvedené v schválených súboroch parametrov a opatrení	bezodkladne	
b)	prijatť bezodkladne opatrenia na zosúladienie s emisným limitom pri jeho prekročení a vykonať ich v čo najkratšom čase	bezodkladne	
c)	zastaviť alebo obmedziť prevádzku stacionárneho zdroja alebo jeho časti, ak prevádzka stacionárneho zdroja môže spôsobiť okamžité významné zhoršenie kvality ovzdušia dovtedy, kým nebude zabezpečená prevádzka podľa odseku 1 písm. b), a bezodkladne prijatť a vykonať opatrenia na obmedzenie ich následkov a na zabránenie vzniku takýchto situácií	bezodkladne	
d)	oznámiť bezodkladne OÚ v sídle kraja, povoľujúcemu orgánu a inšpekcii vznik stavu podľa písmena c) a následne informovať o prijatých opatreniach; týmto nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov	bezodkladne	OÚ v sídle kraja povoľujúci orgán SIŽP

**Tabuľka 14:** Osobitné povinnosti prevádzkovateľov veľkých spaľovacích zariadení pri neštandardných stavoch, poruchách a haváriách

§ 34 ods. 8 – prevádzkovatelia veľkých spaľovacích zariadení sú pri uvedených neštandardných prevádzkových stavoch a poruchách okrem povinností podľa odseku 7 povinní

§ 34 ods. 8 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	znížiť výkon alebo zastaviť do 24 hodín prevádzku spaľovacieho zariadenia alebo jeho časti pri poruche alebo výpadku odlučovacieho zariadenia alebo prevádzkovať zariadenie s použitím nízkoemisného paliva na zabezpečenie dodržiavania emisného limitu; celkový čas trvania prevádzky pri poruche alebo výpadku odlučovacieho zariadenia nesmie počas žiadneho 12-mesačného obdobia prekročiť 120 hodín	do 24 hodín	
b)	oznámiť do 48 hodín vznik poruchy alebo výpadok odlučovacieho zariadenia a dobu prevádzky v poruchovom stave okresnému úradu a povoľujúcemu orgánu	do 48 hodín	povoľujúci orgán
c)	oznámiť bezodkladne povoľujúcemu orgánu prerušenie dodávky nízkosírneho paliva a požiadať o udelenie výnimky na použitie iného paliva	bezodkladne	povoľujúci orgán
d)	oznámiť bezodkladne povoľujúcemu orgánu prerušenie dodávky zemného plynu a požiadať o udelenie výnimky na použitie iného paliva	bezodkladne	povoľujúci orgán
e)	neprekročiť povolený prevádzkový čas pri prevádzke podľa písmen c) a d)	ust. lehoty	

**Tabuľka 15:** Osobitné povinnosti prevádzkovateľov väčších stredných spaľovacích zariadení pri neštandardných prevádzkových stavoch

§ 34 ods. 9 – prevádzkovatelia väčších stredných spaľovacích zariadení sú pri uvedených neštandardných prevádzkových stavoch okrem povinností podľa odseku 7 povinní

§ 34 ods. 9 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	oznámiť bezodkladne povoľujúcemu orgánu prerušenie dodávky nízkosírneho paliva a požiadať o udelenie výnimky na použitie iného paliva	bezodkladne	povoľujúci orgán
b)	oznámiť bezodkladne povoľujúcemu orgánu prerušenie dodávky zemného plynu a požiadať o udelenie výnimky na použitie iného paliva	bezodkladne	povoľujúci orgán
c)	neprekročiť povolený prevádzkový čas pri uplatňovaní výnimky podľa písmen a) a b)	počas výnimky	

**Tabuľka 16:** Osobitné povinnosti prevádzkovateľov spaľovní odpadov a zariadení na spoluspaľovanie odpadov

§ 34 ods. 10 – prevádzkovatelia spaľovní odpadov alebo zariadení na spoluspaľovanie odpadov sú pri uvedených neštandardných prevádzkových stavoch a poruchách okrem povinností podľa odseku 7 povinní

§ 34 ods.10 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	pri prekročení emisných limitov zabezpečiť, aby spaľovňa odpadov alebo zariadenie na spoluspaľovanie odpadov, alebo jednotlivé pece, ktoré sú súčasťou spaľovne odpadov alebo zariadenia na spoluspaľovanie odpadov a sú pripojené k jednému čistiacemu zariadeniu za žiadnych okolností nepokračovali v spaľovaní odpadov dlhší čas ako 4 hodiny bez prerušenia;  celkový čas trvania prevádzky pri prekročení emisného limitu počas roka nesmie prekročiť 60 hodín pre spaľovacie pece pripojené k jednému čistiacemu zariadeniu	ust. lehota	
b)	bezodkladne obmedziť prevádzkovanie alebo zastaviť prevádzku spaľovne odpadov alebo zariadenia na spoluspaľovanie odpadov pri vzniku poruchy do času zabezpečenia normálnej prevádzky podľa odseku 1 písm. a) až c)	bezodkladne	
c)	dodržiavať počas obmedzenej prevádzky zdroja podľa písmen a) a b) osobitné EL platné pri prekročení EL ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f); plnenie povinností podľa odseku 1 písm. a) až c) tým nie je dotknuté	počas obmedzenej prevádzky	
d)	oznámiť do 48 hodín povoľujúcemu orgánu dobu prevádzky predmetného zariadenia pri prekročení emisného limitu, informáciu o zastavení zdroja alebo pece a celkový počet hodín prevádzkovania predmetného zariadenia pri prekročení EL od začiatku kalendárneho roka	do 48 hodín	povoľujúci orgán
e)	oznámiť do 48 hodín povoľujúcemu orgánu vznik poruchy alebo výpadok odľučovacieho zariadenia a informovať o prijatých opatreniach	do 48 hodín	povoľujúci orgán

**Tabuľka 17:** Osobitné povinnosti prevádzkovateľov zariadení používajúcich organické rozpúšťadlá pri neštandardných stavoch

§ 34 ods. 11 – prevádzkovatelia sú okrem povinností podľa odseku 7 povinní

Povinnosť	Termín	Komu
prijat a v čo najkratšom čase vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinností podľa odseku 1 písm. a) až c), ak boli tieto povinnosti porušené; o tomto stave sú povinní informovať do 48 hodín povoľujúci orgán	ust. lehota	povoľujúci orgán

## 14.4. Povinnosti prevádzkovateľov malých zdrojov

**Tabuľka 18:** Povinnosti prevádzkovateľov malých zdrojov

§ 35 ods. 1 – prevádzkovateľ malého zdroja je povinný

§ 34 ods. 12 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	uvádzať do prevádzky a prevádzkovať malý zdroj v súlade s dokumentáciou a podmienkami určenými obcou	prevádzkovanie trvalo	
b)	dodržiavať technické požiadavky a podmienky prevádzkovania pre malé zdroje ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	prevádzkovanie trvalo	
c)	dodržiavať podmienky, obmedzenia a zákazy na vymedzenom území, určené všeobecne záväzným nariadením obce podľa § 10 ods. 4	prevádzkovanie trvalo	
d)	spaľovať len palivá určené v povolení, ktoré spĺňajú požiadavky na kvalitu palív ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. l); ak požiadavky na palivo nie sú určené ani ustanovené, je povinný spaľovať len palivá uvedené v dokumentácii zariadenia	prevádzkovanie trvalo	
e)	neprekročiť tmavosť dymu ustanovenú vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	prevádzkovanie trvalo	
f)	podrobiť sa kontrole malého spaľovacieho zariadenia na tuhé palivo a kvapalné palivo v súlade s § 51	kontrola	SIŽP, poverená osoba
g)	vykonať opatrenia na nápravu uložené obcou alebo inšpekciou	podľa rozhodnutia	obec, SIŽP
h)	vypracovať na základe vyzvania obce plán riadenia zápachu alebo plán riadenia prašnosti podľa vykonávacieho predpisu § 62 písm. f) a predložiť ho na schválenie	podľa požiadavky	obec
i)	umožniť osobám vykonávajúcim dozor alebo nimi povereným osobám prístup k malému zdroju na účel jeho kontroly, predkladať im potrebné podklady a plniť ostatné povinnosti podľa § 49	kontrola	obec, SIŽP, poverená osoba
j)	podrobiť sa preskúmaniu podmienok a požiadaviek určených na prevádzku stacionárneho zdroja podľa § 27 ods. 15 a predkladať obci potrebné podklady	podľa požiadavky	obec
k)	viest' prevádzkovú evidenciu o malom zdroji a na požiadanie poskytovať údaje ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h) a ďalšie údaje potrebné na zistenie emisií obci alebo ňou poverenej osobe	trvalo	obec, poverená osoba
l)	oznámiť obci zmenu prevádzkovateľa zdroja alebo jeho časti a zánik zdroja do 30 dní odo dňa ich uskutočnenia	ust. lehota	obec
m)	ak ide o aplikáciu a zapracovanie hospodárskych hnojív a iných hnojív organického pôvodu, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu podľa osobitného predpisu, <sup>68)</sup> elektronicky oznámiť okolitým obciam predbežný harmonogram vykonávania činnosti najneskôr jeden deň pred prvým výkonom tejto činnosti v súlade s vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	ust. lehota	obec

Povinnosti podľa odseku 1 písm. h) až m) sa vzťahujú len na PO a FO – podnikateľa.

## 14.5. Povinnosti prevádzkovateľov vykonávajúcich vybranú osobitnú činnosť

**Tabuľka 19:** Povinnosti prevádzkovateľov vykonávajúcich vybranú osobitnú činnosť

§36 ods. 1 – prevádzkovateľ vykonávajúci vybranú osobitnú činnosť je povinný

§ 34 ods. 2 písm.	Povinnosť	Termín	Komu
a)	oznámiť obci 14 dní vopred vykonávanie vybranej osobitnej činnosti v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f); ak ide o aplikáciu a zapracovanie hospodárskych hnojív a iných hnojív organického pôvodu, sekundárnych zdrojov živín alebo kompostu podľa osobitného predpisu <sup>68)</sup> , osobitnú činnosť elektronicky oznámiť okolitým obciam predbežný harmonogram vykonávania tejto činnosti najneskôr jeden deň pred prvým výkonom	ust. lehota	obec
b)	dodržiavať technické požiadavky a podmienky prevádzkovania pre malé zdroje ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. f)	prevádzkovanie trvalo	
c)	dodržiavať podmienky, obmedzenia a zákazy na vymedzenom území, určené všeobecne záväzným nariadením obce podľa § 10 ods. 4	prevádzkovanie trvalo	
d)	viest' prevádzkovú evidenciu o vykonávanej vybranej osobitnej činnosti v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h); na požiadanie poskytovať obci tieto údaje a ďalšie údaje potrebné pre emisné inventúry alebo modelovanie kvality ovzdušia	trvalo	obec
e)	vypracovať na základe vyzvania obce plán riadenia zápachu alebo plán riadenia prašnosti podľa vykonávacieho predpisu § 62 písm. f) a predložiť ho na schválenie	podľa požiadavky	obec
f)	umožniť prístup osobám vykonávajúcim dozor alebo nimi povereným osobám k miestu výkonu osobitnej činnosti na účely jej kontroly a predkladať im potrebné podklady	kontrola	obec, SIŽP, poverená osoba

Uvedené povinnosti sa vzťahujú len na PO a FO – podnikateľa.

PO a FO – podnikatelia, ktoré vykonávajú vybrané osobitné činnosti, sú povinné plniť povinnosti podľa odseku 1 po uplynutí 6 mesiacov odo dňa ustanovenia podmienok pre danú vybranú osobitnú činnosť vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch.

# 15. POŽIADAVKY NA KVALITU PALÍV

Znečistenie ovzdušia je závažným celosvetovým problémom, ktorý ovplyvňuje stav životného prostredia, ľudské zdravie, ako aj jednotlivé ekosystémy. Na kvalitu ovzdušia pôsobia znečisťujúce látky, ktoré sa do atmosféry dostávajú následkom ľudskej činnosti alebo z prírodných zdrojov – hovoríme o emisiách. Emisie znečisťujúcich látok zo spaľovania palív určených na spaľovanie v zariadeniach stacionárnych zdrojov alebo určených na pohon mobilných zdrojov prispievajú k znečisteniu ovzdušia a predstavujú priamo alebo nepriamo značné riziko pre zdravie ľudí a životné prostredie. Z hľadiska životného prostredia je preto špecifikácia, resp. kvalita palív dôležitá, keďže ovplyvňuje emisie znečisťujúcich látok vznikajúcich spaľovaním týchto palív a tým aj kvalitu ovzdušia, či už je to spaľovanie v stacionárnych, alebo mobilných zdrojoch znečisťovania ovzdušia.

## 15.1. Právne predpisy na úrovni Európskej únie

Na zníženie znečistenia ovzdušia spôsobeného spaľovaním palív bolo potrebné prijať účinné opatrenia vo forme ustanovenia požiadaviek na kvalitu spaľovaných palív s cieľom dosiahnutia uspokojivej kvality ovzdušia, ktorá nepredstavuje významné negatívne vplyvy na životné prostredie alebo riziká pre ľudské zdravie. Takéto opatrenia sú obsiahnuté v prijatých smerniciach Európskeho parlamentu a Rady týkajúcich sa kvality palív.

Konkrétne ide o nasledujúce smernice:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES z 13. októbra 1998 týkajúca sa kvality benzínu a naftových palív, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/12/ES v platnom znení (ďalej len „smernica 98/70/ES“), a
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/802 z 11. mája 2016 o znížení obsahu síry v niektorých kvapalných palivách v platnom znení (ďalej len „smernica 2016/802“).

Smernica 98/70/ES stanovuje normy platné pre celú Európsku úniu týkajúce sa benzínu a motorovej nafty používaných v osobných automobiloch, nákladných vozidlách a iných terénnych vozidlách na ochranu ľudského zdravia a životného prostredia vrátane zákazu olovnateho benzínu a stanovenia maximálneho obsahu síry v motorovej nafte. Smernica má vplyv na zmiešavanie alternatívnych palív z nefosílnych zdrojov v zmesovom benzíne a motorovej nafte používaných v rámci cestnej dopravy, ako aj na plynové oleje používané v necestných pojazdných strojoch, poľnohospodárskych a lesných traktoroch, plavidlách vnútrozemskej vodnej dopravy a rekreačných plavidlách, ak sa neplavia po mori.

Smernica 2016/802 kodifikuje a ruší sa ňou smernica Rady 1999/32/ES, ktorá bola podstatne niekoľkokrát zmenená. Zameriava sa na zníženie emisií oxidu siričitého, ktorý vzniká pri spaľovaní určitých typov kvapalných palív. V smernici sa stanovuje maximálny povolený obsah síry v ťažkom vykurovacom oleji, plynovom oleji, lodnom plynovom oleji a lodnej motorovej nafte.

## 15.2. Právne predpisy na národnej úrovni

Slovenská republika transponovala do svojho právneho systému smernicu 98/70/ES a smernicu 2016/802, a to prostredníctvom § 36 zákona a vyhláškou o kvalite palív. Vyhláška má ustanovenú účinnosť od 1. júla 2023, pričom ustanovenia týkajúce sa tuhých druhotných palív okrem druhotných palív z odpadového dreva sa uplatňujú do 31. decembra 2023, a to v zmysle zákona, ktorý s účinnosťou od 1. januára 2024 zakazuje vyrábať, uvádzať na trh a spaľovať tuhé druhotné palivo



okrem druhotného paliva z odpadového dreva, ktoré zodpovedá kvalitatívnym požiadavkám ustanoveným vo vyhláske o kvalite palív. Na účely prevádzkovania spaľovacieho zariadenia s celkovým menovitým tepelným príkonom nad 200 MW, ktoré má vydané povolenie spaľovať druhotné palivá pred 1. júnom 2022, sa predmetný zákaz podľa zákona uplatňuje od 1. januára 2026.

Vyhláska o kvalite palív ustanovuje požiadavky na kvalitu **tuhých fosílnych palív** a palív z nich vyrobených, ktoré sú určené na spaľovanie v spaľovacích zariadeniach s menovitým tepelným príkonom do 0,3 MW, **vykurovacích olejov**, ktoré sú určené na spaľovanie v stacionárnych zdrojoch znečisťovania ovzdušia, **motorových palív**, ktoré sú určené na spaľovanie v spaľovacích motoroch stacionárnych zdrojov alebo v spaľovacích motoroch, alebo iných hnacích motoroch mobilných zdrojov znečisťovania ovzdušia, plyných palív určených pre stacionárne zdroje a palív vyrobených z odpadov.

Zároveň vyhláska ustanovuje aj požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie o palivách, rozsah, druh a spôsob poskytovania údajov, ktoré podnikateľ, ktorý vyrába, dováža a predáva palivá, poskytuje spotrebiteľovi, do informačného systému a okresnému úradu.

### 15.3. Požiadavky na kvalitu pre tuhé fosílné palivá

Pri tuhých fosílnych palivách sú požiadavky na kvalitu určené obsahom síry. Tuhé fosílné palivo, ktoré je určené na spaľovanie v spaľovacích zariadeniach s menovitým tepelným príkonom do 0,3 MW, nesmie obsahovať viac síry v pôvodnom palive vztiahnutej na výhrevnosť paliva ako

- a) 1,1 g/MJ v hnedom uhlí,
- b) 0,78 g/MJ v čiernom uhlí,
- c) 0,6 g/MJ v uhoľných briketách,
- d) 0,35 g/MJ v kokse.

### 14.4. Požiadavky na kvalitu pre vykurovacie oleje

Vyhláska o kvalite palív ustanovuje kvalitu pre vykurovací plynový olej a ťažký vykurovací olej. Pri vykurovacích olejoch sú požiadavky na kvalitu určené obsahom síry.

Vykurovací plynový olej nesmie obsahovať viac síry ako 0,1 % hmotnosti. Ťažký vykurovací olej nesmie obsahovať viac síry ako 1 % hmotnosti, pričom za podmienok ustanovených vo vyhláske o kvalite palív môže mať obsah síry viac ako 1 %, najviac však 3 % hmotnosti.

### 15.5. Požiadavky na kvalitu pre motorové palivá

Vyhláska o kvalite palív ustanovuje kvalitu pre motorový benzín, motorové etanolové palivo (E85), motorovú naftu, motorovú naftu s vysokým obsahom metylesterov mastných kyselín (B20 a B30), bionaftu (B100), motorový plynový olej, skvapalnený ropný plyn (LPG), stlačený zemný plyn (CNG), skvapalnený zemný plyn (LNG), lodné palivo, lodnú motorovú naftu a lodný plynový olej.

Pri motorovom benzíne a motorovej nafte sú požiadavky na kvalitu určené viacerými kvalitatívnymi ukazovateľmi, ktoré sú ustanovené v prílohe č. 1 a v prílohe č. 2 vyhlásky o kvalite palív.

Motorový benzín sa môže uvádzať na trh, len ak spĺňa všetky špecifikácie ustanovené vo vyhláske o kvalite palív. Obsah síry v motorovom benzíne nesmie prekročiť 10 mg/kg. Obsah olova nesmie byť vyšší ako 0,005 g/l. Od 1. januára 1998 sú v celej Slovenskej republike na pohon piestových

spalovacích motorov mobilných zdrojov znečisťovania ovzdušia povolené len bezolovnaté motorové benzíny. Slovenská republika je štvrtou krajinou v rámci Európskej únie a šiestou krajinou v rámci sveta v zavedení bezolovnatého motorového benzínu.

Motorová nafta sa môže uvádzať na trh, len ak spĺňa všetky špecifikácie ustanovené vo vyhláške o kvalite palív. Obsah síry v motorovej nafte nesmie prekročiť 10 mg/kg.

Od roku 2010 sa zaviedlo primiešavanie biokomponentov do motorových palív a stanovenie ich vyššieho podielu, pričom maximálny povolený obsah etanolu v motorovom benzíne je 10 % obj. a maximálny povolený obsah metylesterov mastných kyselín (angl. fatty acid methyl ester – FAME) je 7 % obj. Motorová nafta môže mať aj vyšší obsah metylesterov mastných kyselín, ako je stanovená požiadavka, ak nemá vyšší obsah metylesterov mastných kyselín, ako možno v danom vznetovom motore spaľovať podľa dokumentácie jeho výrobcu.

Požiadavky na kvalitu motorového etanolového paliva (E85), motorovej nafty s vysokým obsahom metylesterov mastných kyselín (B20 a B30) a bionafty (B100) stanovujú slovenské technické normy, napríklad STN EN 15293 Automobilové palivá. Automobilové etanolové palivo E85. Požiadavky a skúšobné metódy, STN EN 16709+A1 Automobilové palivá. Motorové nafty s vysokým obsahom FAME (B20 a B30). Požiadavky a skúšobné metódy a STN EN 14214+A2 Kvapalné ropné výrobky. Metylestery mastných kyselín (FAME) pre vznetové motory a na vykurovanie. Požiadavky a skúšobné metódy.

Požiadavky na kvalitu skvapalneného ropného plynu (LPG), stlačeného zemného plynu (CNG) a skvapalneného zemného plynu (LNG) stanovujú slovenské technické normy, napríklad STN EN 589 + A1 Automobilové palivá. LPG. Požiadavky a skúšobné metódy, STN EN ISO 15403-1 Zemný plyn. Zemný plyn na použitie ako stlačené palivo do vozidiel. Časť 1: Označovanie kvality a STN EN ISO 16903 Ropný a plynárenský priemysel. Charakteristické vlastnosti LNG, ich vplyv na projektovanie a výber materiálu.

Pri motorových palivách, ako sú motorový plynový olej a lodné palivo, sú požiadavky na kvalitu určené obsahom síry. Motorový plynový olej nesmie obsahovať viac síry ako 10 mg/kg. Lodné palivo používané na území Slovenskej republiky nesmie obsahovať viac síry ako 3,5 % hmotnosti. Lodná motorová nafta uvádzaná na trh na území Slovenskej republiky nesmie obsahovať viac síry ako 1,5 % hmotnosti. Lodný plynový olej uvádzaný na trh na území Slovenskej republiky nesmie obsahovať viac síry ako 0,1 % hmotnosti.

## 15.6. Palivá vyrobené z odpadov

V zmysle vyhlášky o kvalite palív sa rozlišuje medzi tzv. „odpadovým palivom“ a tzv. „druhotným palivom“.

„**Odpadové palivo**“ je palivo vyrobené z nie nebezpečného odpadu, ktorý nedosiahol stav konca odpadu podľa § 2 ods. 5 zákona o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zostáva stále odpadom, a je určené výlučne pre zariadenia na spoluspaľovanie odpadov alebo spaľovne odpadov. Medzi odpadové palivo môžeme zahrnúť tzv. tuhé alternatívne palivo (TAP), ktoré aj po štandardizácii ostáva v režime odpadov, a na zariadenia, kde sa takéto typy palív spaľujú, sa vzťahujú požiadavky právnej úpravy na spoluspaľovanie odpadov alebo spaľovne odpadov. Za TAP možno označovať výlučne palivo vyrobené z nie nebezpečného odpadu, ktoré je štandardizované podľa sady technických noriem, a to napríklad STN EN ISO 21637, STN EN 15358 a STN EN ISO 21640 a ďalších technických noriem týkajúcich sa odberu a prípravy vzoriek, ako sú napríklad STN EN ISO 21645, STN EN 21646. Vysokokvalitné tuhé alternatívne

palivo je tuhým alternatívnym palivom 1. až 3. triedy podľa tabuľky 2 technickej normy STN EN ISO 21640 Tuhé alternatívne palivá. Špecifikácie a triedy.

Za TAP je považované výlučne palivo označované ako „SRF“ (**angl. Solid Recovery Fuel**) – odpadové palivo vyrobené z vytriedeného nie nebezpečného odpadu a spracované tak, aby dosiahlo určité štandardy dané technickými normami pre takéto palivo. Napriek štandardizácii palivo TAP stále ostáva odpadom a možno ho spaľovať len za požiadaviek na spaľovanie alebo spoluspaľovanie odpadu. Súbor technických noriem pre TAP bol zavedený najmä z komerčných dôvodov, keďže trh medzi spracovateľmi odpadov a prevádzkovateľmi spaľovacích zariadení vyžaduje stabilné dodávky predspracovaných homogenizovaných palív – odpadov s garantovanými vlastnosťami. Palivo TAP patrí medzi vysoko výhrevné palivo určené na spaľovanie v zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov, ako sú napríklad cementárne a vápenky.

Medzi odpadové palivo zaraďujeme aj palivo označované ako „RDF“ (**angl. Refused Derivated Fuel**) – odpadové palivo vyrobené najmä z tuhého komunálneho odpadu. Palivo je nižšej výhrevnosti ako palivo SRF, resp. TAP, nemá stanovené štandardy podľa technických noriem a je určené pre zariadenia na spoluspaľovanie odpadov. Palivo RDF sa často mylne označuje ako palivo TAP. Toto označenie však nie je správne, keďže technické normy používajú označenie TAP pre pomenovanie paliva SRF (t. j. odpadové palivo, ktoré má kvalitatívne požiadavky určené európskymi technickými normami).

„**Druhotné palivo**“ je palivo vyrobené z odpadu, ktorý dosiahol stav konca odpadu podľa § 2 ods. 5 zákona o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré sa ďalej nepovažuje za odpad, ale za látku, zmes alebo výrobok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a ktoré zároveň spĺňa požiadavky ustanovené vo vyhláske o kvalite palív. Ustanovené požiadavky sa členia na požiadavky pre **druhotné palivá z odpadového dreva, tuhé, kvapalné a plynné druhotné palivá**.

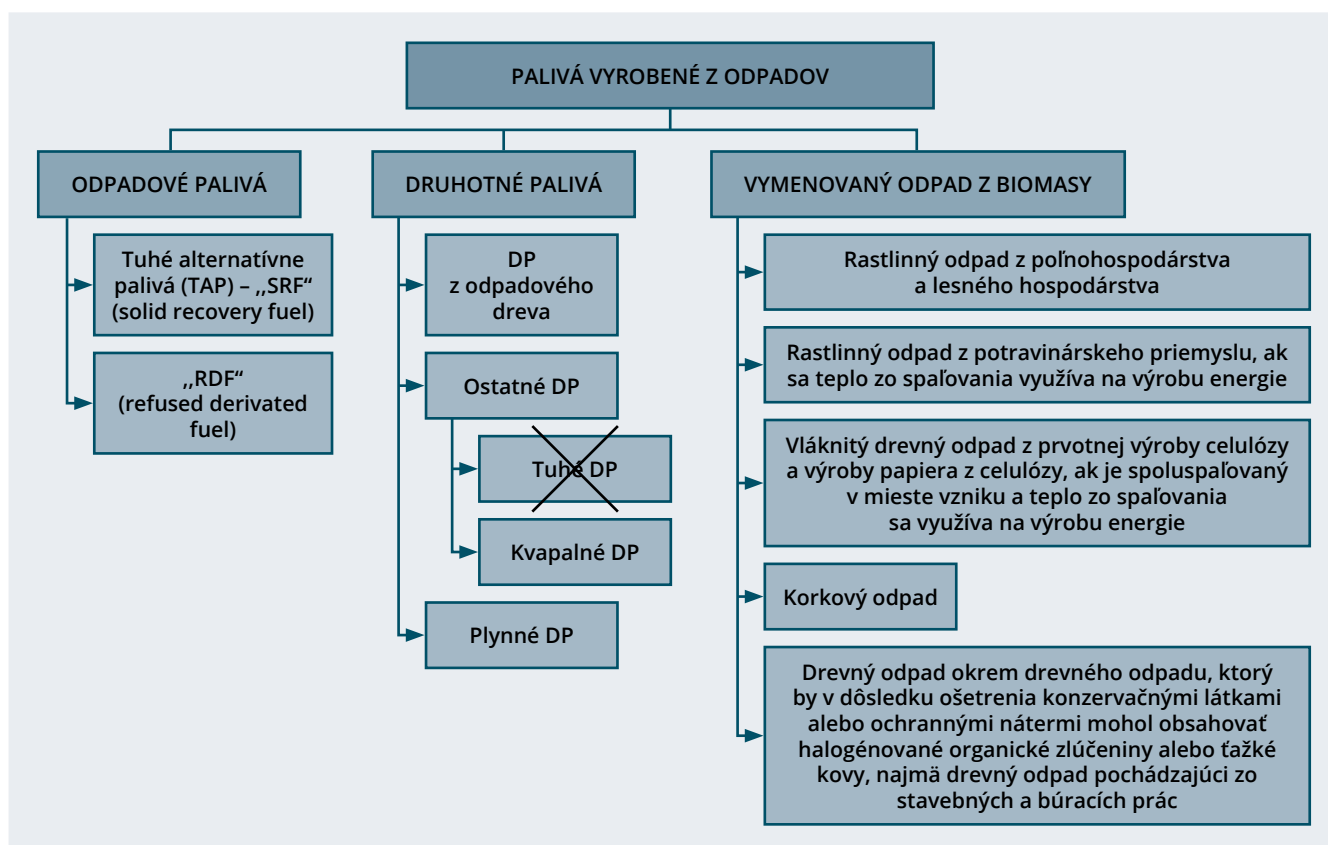
Ďalšou skupinou palív z odpadu je tzv. „**vymenovaný odpad z biomasy**“, ktorý má z hľadiska uplatnenia požiadaviek na spaľovanie odpadu výnimku, ak sa tieto vymenované odpady z biomasy spaľujú v zariadeniach, v ktorých sa nespajújú iné odpady. Predmetná úprava je zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/ES o priemyselných emisiách, ktorá je prebratá do § 8 ods. 5 písm. i) vyhlásky o stacionárnych zdrojoch.

Medzi vymenovaný odpad z biomasy zaraďujeme:

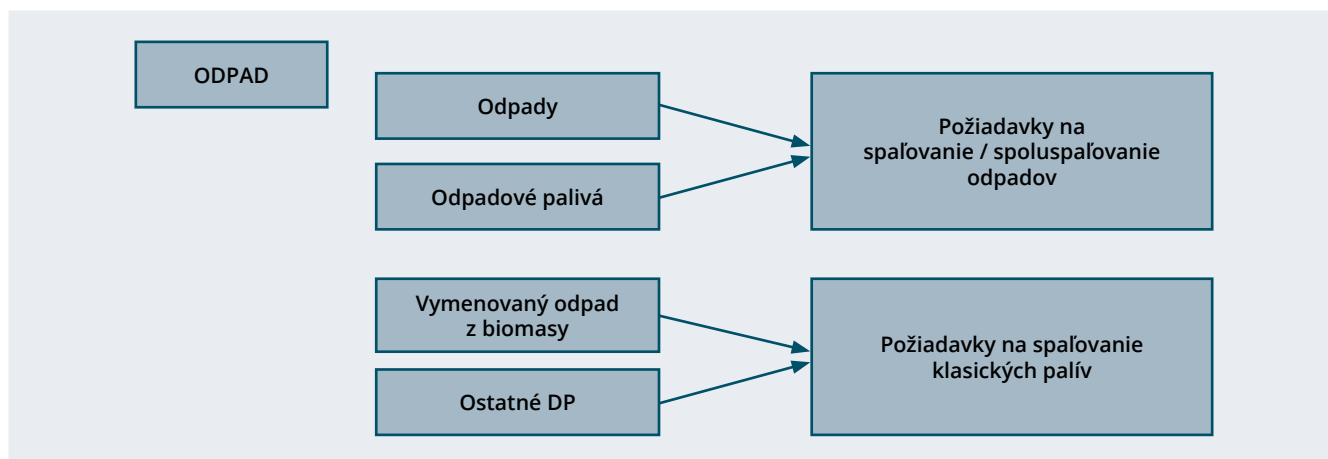
- rastlinný odpad z poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,
- rastlinný odpad z potravinárskeho priemyslu, ak sa teplo zo spaľovania využíva na výrobu energie,
- vlákňitý drevný odpad z prvotnej výroby celulózy a výroby papiera z celulózy, ak je spoluspaľovaný v mieste vzniku a teplo zo spaľovania sa využíva na výrobu energie,
- korkový odpad,
- drevný odpad okrem dreveného odpadu, ktorý by v dôsledku ošetrovania konzervačnými látkami alebo ochrannými nátermi mohol obsahovať halogénované organické zlúčeniny alebo ťažké kovy, najmä drevný odpad pochádzajúci zo stavebných a búracích prác.

Vymenovaný odpad z biomasy je možné spaľovať v spaľovacích zariadeniach za podmienok ustanovených vo vyhláske o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia.

„Zúčtovanie“, resp. vyrovnanie sa s odpadom pri spaľovaní, resp. spoluspaľovaní odpadov sa preukazuje plnením veľmi prísnych emisných limitov „na komíne“. Pri druhotných palivách, ktoré dosiahnu stav konca odpadu, sa takéto „zúčtovanie“ presúva na produkt, ktorý možno umiestniť na trh ako palivo a ktorý musí spĺňať ustanovené kvalitatívne požiadavky. Na takéto palivo sa už nevzťahuje právna úprava o odpadoch a ani požiadavky na spaľovanie, resp. spoluspaľovanie odpadu.



**Obrázok 1:** Členenie palív vyrobených z odpadov



**Obrázok 2:** Schéma platných požiadaviek pre spaľovanie, resp. spoluspaľovanie odpadov, odpadových palív, vymenovaného odpadu z biomasy a druhotných palív

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky pristúpilo k zavedeniu požiadaviek na kvalitu palív vyrobených z odpadu pre dosiahnutie stavu konca odpadu (t. j. druhotné palivá) v roku 2016, a to z dôvodu potreby regulácie rozšírenej praxe využívania energetického potenciálu odpadov a produktov ich spracovania v Slovenskej republike, bez rešpektu k ochrane ovzdušia (napr. kaly z ČOV, energokompost – skompostovaný biologicky rozložiteľný odpad, plynné, kvapalné aj tuhé produkty pyrolýzy plastov, pneumatík a pod.).

## 15.7. Požiadavky na kvalitu pre druhotné palivá

Požiadavky na kvalitu druhotných palív sú ustanovené na:

### 1. Vstup

Na výrobu druhotného paliva možno použiť len odpad, ktorý nesmie:

- vykazovať žiadnu z nebezpečných vlastností uvedených v nariadení Komisie (EÚ) č. 1357/2014, ktorým sa nahrádza príloha III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc,
- prekročiť limitné koncentrácie perzistentných organických znečisťujúcich látok (POPs) ustanovených v prílohe IV nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021 o perzistentných organických látkach,
- zmiešavať sa s iným palivom alebo surovinou s cieľom riedením znížiť obsah znečisťujúcej látky a takto dosiahnuť kvalitatívne požiadavky ustanovené pre druhotné palivo.

Na výrobu druhotného paliva z odpadového dreva možno použiť priemyselné odpadové drevo a/alebo použité odpadové drevo, pričom môže ísť aj o lepené, morené, natierané, lakované drevo alebo kompozitné materiály s prevládajúcim obsahom dreva (viac ako 50 % hmotnosti) vrátane vymenovaného odpadu z biomasy podľa vyhlášky o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia okrem dreveného odpadu, ktorý by v dôsledku ošetrovania konzervačnými látkami alebo ochrannými nátermi alebo znečistenia mohol obsahovať halogénované organické zlúčeniny, ťažké kovy, polychlórované bifenyle alebo kreozot.

**Tabuľka 20:** Vstupný materiál na výrobu druhotného paliva z odpadového dreva

Priemyselné odpadové drevo	drevné zvyšky vznikajúce pri spracovaní dreva alebo výrobkov z dreva vrátane zvyškov materiálov na báze dreva vznikajúcich pri priemyselnej výrobe, ako aj výsledných kompozitných materiálov s prevládajúcim obsahom dreva (viac ako 50 % hmotnosti)
Použité odpadové drevo	použité výrobky z masívneho dreva, materiálov na báze dreva alebo kompozitných materiálov s prevládajúcim podielom dreva (viac ako 50 % hmotnosti)
Vymenovaný odpad z biomasy	podľa § 8 ods. 5 písm. i) vyhlášky o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia

### 2. Produkt

Vyhláškou o kvalite palív sú ustanovené hraničné hodnoty pre obsah znečisťujúcich látok v:

- druhotných palivách z odpadového dreva,
- ostatných druhotných palivách,
- plynných druhotných palivách.

Hraničné hodnoty pre obsah znečisťujúcich látok sa vzťahujú na výsledné vyrobené druhotné palivo.

### Preukazovanie kvality druhotného paliva

Splnenie požiadaviek na kvalitu druhotného paliva sa zisťuje a preukazuje pre každú dávku, resp. šaržu druhotného paliva. Požiadavky pre dodržanie hraničných hodnôt pre obsah znečisťujúcich látok, ktoré sa v druhotnom palive môžu vyskytovať, sú presne zdefinované a ich dodržanie sa zisťuje spôsobom ustanoveným vo vyhláške o kvalite palív.

Požiadavky pre určenie veľkosti dávky, resp. šarže príslušného druhu druhotného paliva, požiadavky pre odber reprezentatívnej vzorky príslušného druhu druhotného paliva, početnosť vzoriek a ich analýzy sú ustanovené vo vyhláske o kvalite palív. Pričom odber reprezentatívnej vzorky paliva, zistenie kvalitatívnych parametrov analytickými metódami a zdokumentovanie výsledkov sa zabezpečuje osobou alebo iným obdobným pracoviskom, ktoré má na danú činnosť systém manažérstva podľa technickej normy, ktorá určuje všeobecné požiadavky na kompetentnosť tejto osoby alebo iného obdobného pracoviska (napríklad STN EN ISO/IEC 17025 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií, STN EN ISO/IEC 17020 Posudzovanie zhody. Požiadavky na činnosť rôznych typov orgánov vykonávajúcich inšpekciu).

Výnimku z preukazovania kvalitatívnych požiadaviek majú palivá vyrobené výlučne z:

- a) použitých jedlých rastlinných olejov,
- b) neznečistených živočíšnych tukov.

Splnenie požiadaviek ustanovených pre druhotné palivá sa deklaruje tzv. „**vyhlásením o druhotnom palive**“. Vyhlásenie o druhotnom palive okrem základných údajov dovozcu, resp. výrobcu druhotného paliva musí obsahovať identifikačné údaje prevádzky, kde bolo druhotné palivo vyrobené, informácie o druhu a obchodnom názve druhotného paliva, doklad o REACH, informácie o výrobnej dávke, resp. šarži, množstve dávky, zložení paliva, kódov použitých odpadov na výrobu, ako aj informácie týkajúce sa vzorkovania a analytického stanovenia, ktoré vykonalo akreditované laboratórium.

Palivo vyrobené z odpadov, ktoré spĺňa ustanovené požiadavky na kvalitu druhotného paliva, je určené pre spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom od 0,3 MW, technologické zariadenia alebo mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Palivo vyrobené z odpadov, ktoré nespĺňa ustanovené požiadavky na kvalitu druhotného paliva, zostáva odpadom a nesmie sa miešať s vyhovujúcim druhotným palivom. Na jeho spaľovanie platia požiadavky platné pre spaľovne odpadov alebo pre zariadenia na spoluspaľovanie odpadov.

Požiadavky ustanovené na kvalitu druhotného paliva a na prevádzkovú evidenciu a poskytovanie údajov sa nevzťahujú na

- a) vymenovaný odpad z biomasy podľa § 8 ods. 5 písm. i) vyhlášky o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia okrem druhotného paliva z odpadového dreva,
- b) bioplyn vyrobený z odpadu ako produkt biologickej fermentácie v anaeróbných podmienkach vrátane kalového plynu a skládkového plynu,
- c) vodík vyrobený z odpadu,
- d) biopalivá určené na použitie v doprave, ak spĺňajú kritériá trvalej udržateľnosti podľa zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

**Ak ide o výrobu druhotných palív, orgán ochrany ovzdušia vydáva vyjadrenie podľa § 25 ods. 2 písm. j) zákona, v ktorom uplatňuje záujmy ochrany ovzdušia s cieľom udržania alebo zlepšenia kvality ovzdušia v posudzovanej lokalite, potrebné na vydanie súhlasu na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov podľa § 97 ods. 1 písm. c) a h) zákona o odpadoch a § 3 ods. 3 písm. c) bod 2 zákona o IPKZ. Posúdenie, či predmetný odpad, z ktorého sa palivo vyrába, dosiahol stav konca odpadu podľa zákona o odpadoch, nie je v kompetencii orgánov ochrany ovzdušia. Rovnako ako aj posúdenie, z akých druhov odpadov môže byť druhotné, ako aj odpadové palivo vyrábané.**

Pri príprave novej legislatívy v oblasti kvality palív sa na základe závažných negatívnych skúseností vyplývajúcich z aplikačnej praxe pristúpilo k vypusteniu právnej úpravy pre „tuhé“ druhotné palivá, ktoré boli priamou príčinou rozsiahlej nezákonnej prepravy odpadov na územie Slovenskej republiky. Deklarovanie prepravovaného odpadu ako „druhotné palivo“ umožňovalo dovoz odpadov

na územie Slovenskej republiky mimo režimu a prísnych pravidiel cezhraničnej prepravy odpadov. Aplikácia prax poskytuje široký priestor pre špekulácie so statusom „stav konca odpadu“ a spaľovanie takýchto odpadov zámerne deklarovaných ako druhotné palivá nekontrolovaným spôsobom má vysoký potenciál negatívne ovplyvniť kvalitu ovzdušia v Slovenskej republike.

Zákaz spaľovať tuhé druhotné palivo okrem druhotného paliva z odpadového dreva, ktoré zodpovedá kvalitatívnym požiadavkám ustanoveným vo vyhláske o kvalite palív podľa § 32 písm. b) zákona, a zákaz vyrábať a uvádzať na trh tuhé druhotné palivo okrem druhotného paliva z odpadového dreva, ktoré zodpovedá kvalitatívnym požiadavkám ustanoveným vo vyhláske o kvalite palív podľa § 37 ods. 3 zákona, sa uplatňuje od 1. januára 2024. V zmysle prechodného ustanovenia podľa § 61 ods. 10 zákona sa na účely prevádzkovania spaľovacieho zariadenia s celkovým menovitým príkonom nad 200 MW, ktoré má vydané povolenie spaľovať druhotné palivá pred 1. júlom 2022, sa predmetný zákaz uplatňuje od 1. januára 2026.

## 15.8. Požiadavky na zisťovanie a preukazovanie kvality paliva

Ustanovená kvalita palív sa zisťuje a preukazuje zabezpečením odberu reprezentatívnych vzoriek, ich bezodkladnou analýzou a zdokumentovaním údajov o zistenej kvalite v súlade s technickými normami platnými pre jednotlivé druhy palív pre každú dodávku paliva, ak nejde o rovnakú výrobnú šaržu.

Reprezentatívne vzorky z dodávky paliva odoberá, kvalitatívne parametre analyticky zisťuje a výsledky zdokumentuje protokolom o skúške, certifikátom alebo iným zodpovedajúcim dokumentom osoba alebo iné obdobné pracovisko, ktoré má pre danú činnosť systém manažérstva podľa technickej normy, ktorá určuje všeobecné požiadavky na kompetentnosť tejto osoby alebo iného obdobejšieho pracoviska (napríklad STN EN ISO/IEC 17025 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií, STN EN ISO 9001 Systémy manažérstva kvality. Požiadavky, STN EN ISO/IEC 17065 Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce certifikáciu výrobcov, procesov a služieb, STN EN ISO 14001 Systémy manažérstva environmentu. Požiadavky s pokynmi na použitie) alebo podľa zákona č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

## 15.9. Prevádzková evidencia a poskytovanie údajov

Prevádzková evidencia vyrobených a dovezených tuhých fosílnych palív, vykurovacích olejov a motorových palív sa vedie ustanoveným spôsobom a na požiadanie sa poskytuje okresnému úradu v sídle podnikateľa do Národného emisného informačného systému (NEIS).

Prevádzková evidencia predaných tuhých fosílnych palív a vykurovacích olejov určených pre konečnú spotrebu prevádzkovateľom spaľovacích zariadení s menovitým tepelným príkonom do 0,3 MW sa vedie ustanoveným spôsobom a predkladá sa v stanovenom termíne celkový údaj o palivách uvedených na trh pre konečnú spotrebu v Slovenskej republike za predchádzajúci kalendárny rok okresnému úradu v sídle podnikateľa do Národného emisného informačného systému (NEIS).

Prevádzková evidencia predaných motorových palív, ktoré sú uvedené na trh pre konečnú spotrebu, sa vedie ustanoveným spôsobom a predkladá sa v stanovenom termíne celkový údaj o palivách uvedených na trh pre konečnú spotrebu v Slovenskej republike za predchádzajúci kalendárny rok okresnému úradu v sídle podnikateľa do Národného emisného informačného systému (NEIS).

Prevádzková evidencia vyrobených, dovezených a predaných druhotných palív sa vedie ustanoveným spôsobom a na požiadanie sa poskytuje okresnému úradu. Vybrané údaje z prevádzkovej evidencie o vyrobených a dovezených druhotných palivách sa predkladajú v stanovenom termíne za predchádzajúci kalendárny rok okresnému úradu do Národného emisného informačného systému (NEIS). V prípade prenosných zdrojov znečisťovania ovzdušia sa údaje z prevádzkovej evidencie poskytujú na požiadanie, resp. predkladajú okresnému úradu v sídle podnikateľa a v prípade stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia sa údaje z prevádzkovej evidencie predkladajú okresnému úradu v sídle prevádzky.

Pred zánikom alebo pri zmene podnikateľa, ktorý vyrába, dováža a predáva palivá, je pôvodný podnikateľ povinný oznámiť túto skutočnosť vrátane oznamovaných údajov prevádzkovej evidencie, okresnému úradu v sídle podnikateľa v prípade prenosných zdrojov znečisťovania ovzdušia a v sídle prevádzky v prípade stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia.

## 15.10. Poskytovanie údajov spotrebiteľom (grafické označenie informácií pre spotrebiteľa)

Pri predaji motorového benzínu s obsahom etanolu a motorovej nafty s obsahom metylesterov mastných kyselín (FAME) sa poskytuje informácia o obsahu biopaliva v motorovom benzíne a v motorovej naftě označením na výdajnom stojane a výdajnej pištoli podľa technickej normy STN EN 16942+A1 Palivá. Označovanie kompatibility vozidiel. Grafické označenie informácií pre spotrebiteľa. Predmetná technická norma presne definuje vizualizáciu identifikačného štítka jednak pre benzínový typ paliva a jednak pre naftový typ paliva.

Tvar identifikačného štítka pre benzínový typ paliva je kruh s presne odporúčanými rozmermi v predmetnej technickej norme, pričom veľkosť identifikačného štítka musí byť minimálne 13 mm na umiestnenie na výdajnej pištoli a minimálne 30 mm v priemere na umiestnenie na výdajnom stojane. Symbol pre benzínový typ paliva je „EX“, kde X je nahradené číslom, ktoré odkazuje na maximálny obsah etanolu v percentách objemu.

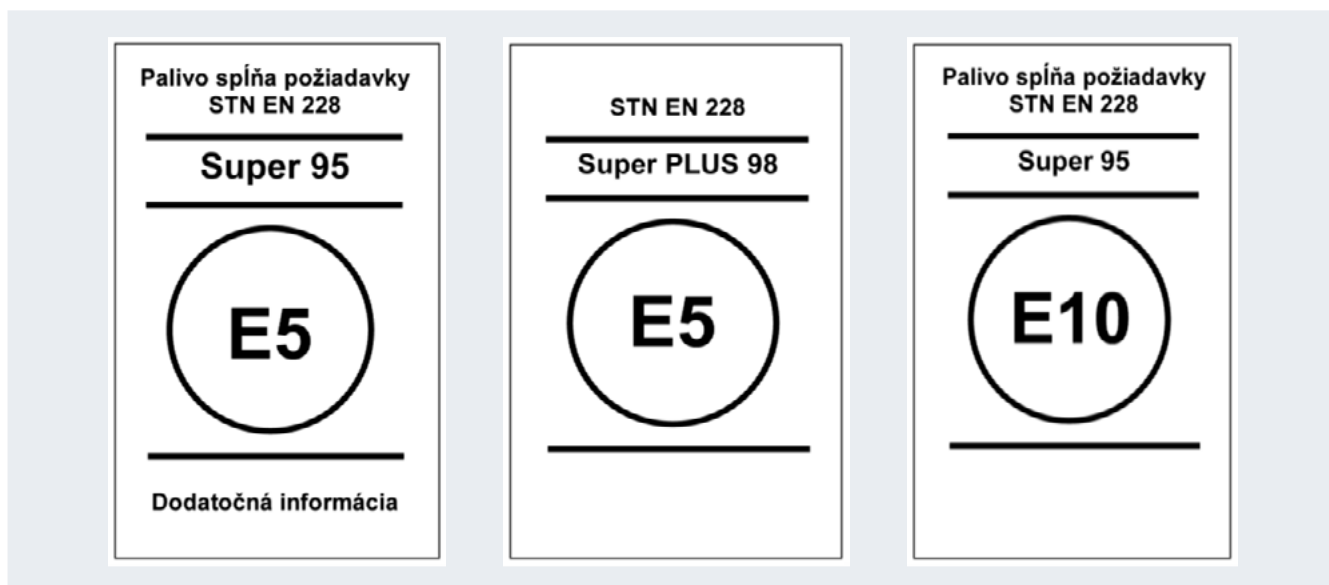
PRÍKLAD: Označenie „E5“ sa používa pre motorový benzín obsahujúci max. 2,7 % hmot. kyslíka a max. 5 % obj. etanolu. Označenie „E10“ sa používa pre motorový benzín obsahujúci max. 3,7 % hmot. kyslíka a max. 10 % obj. etanolu.

Tvar identifikačného štítka pre naftový typ paliva je štvorec s presne odporúčanými rozmermi v predmetnej technickej norme, pričom veľkosť identifikačného štítka musí byť minimálne 13 mm × 13 mm na umiestnenie na výdajnej pištoli a minimálne 30 mm × 30 mm na umiestnenie na výdajnom stojane. Symbol pre naftový typ paliva je „BX“, kde X je nahradené číslom, ktoré odkazuje na maximálny obsah metylesteru mastných kyselín (FAME) v percentách objemu.

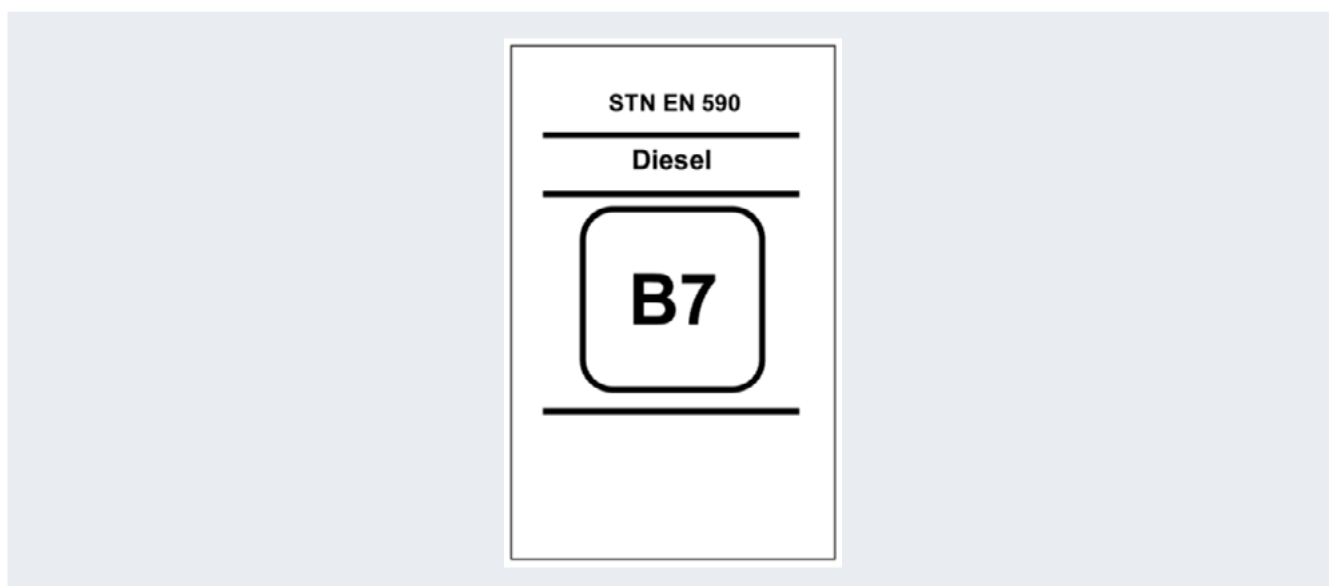
PRÍKLAD: Označenie „B7“ sa používa pre motorovú naftu obsahujúcu max. 7 % obj. metylesteru mastných kyselín (FAME).

Identifikačné štítky môžu byť doplnené o ďalšie informácie, s ktorými môžu vytvoriť etiketu. Odporúčené zobrazenie národných informácií pre spotrebiteľa (etikety) pozostáva z troch častí. V hornej časti etikety nad identifikačným štítkom sa uvedie odkaz na národné prevzatie príslušnej technickej normy (napríklad STN EN 228 pri motorovom benzíne a STN EN 590 pri motorovej naftě) a názov predávaného produktu a v dolnej časti etikety pod identifikačným štítkom sa môžu uviesť dodatočné informácie o palive, napr. zákonné požiadavky na príslušné palivo, informácie o oktánovom čísle, o sezónnych triedach a pod. Odporúča sa, aby farba etikety bola biela, strieborná alebo sivá a text informácií mal čiernu farbu.





**Obrázok 3:** Príklady grafického označenia (etikety) pre benzínový typ paliva



**Obrázok 4:** Príklad grafického označenia (etikety) pre naftový typ paliva

Pri predaji motorových palív s obsahom kovových prísad sa poskytuje informácia o obsahu kovových prísad v motorových palivách označením na mieste, kde sa uvádzajú údaje o druhu paliva. Na označení sa uvedie text: „Obsahuje kovové prísady“. Označenie musí byť dobre viditeľné, ľahko čitateľné a pevne pripevnené.

# 16. POŽIADAVKY NA REGULOVANÉ VÝROBKY

Prchavé organické zlúčeniny (angl. volatile organic compounds – VOC) patria medzi významnú skupinu znečisťujúcich látok, ktoré negatívne ovplyvňujú čistotu ovzdušia. Popri vlastnom negatívnom vplyve na kvalitu ovzdušia sa tieto látky podieľajú aj na tvorbe fotochemického smogu, ktorého najškodlivejšou zložkou je prízemný ozón, ktorý môže vo vysokej koncentrácii zhoršovať zdravie ľudí a poškodzovať životné prostredie. Významným zdrojom emisií prchavých organických zlúčenín sú zariadenia a činnosti, pri ktorých sa v rámci technologických operácií používajú organické rozpúšťadlá, pričom organickým rozpúšťadlom je prchavá organická zlúčenina, ktorá sa používa samostatne alebo v kombinácii s ostatnými činidlami na rozpúšťanie alebo riedenie surovín, regulovaných výrobkov alebo odpadových materiálov, na úpravu viskozity, na úpravu povrchového napätia, ako čistiaci prostriedok na rozpúšťanie kontaminantov, ako disperzné médium, ako zmäčkovadlo alebo ako konzervačný prostriedok.

## 16.1. Právne predpisy na úrovni Európskej únie

Vzhľadom na to, že emisie prchavých organických zlúčenín sú významnými prekursorami fotochemického prízemného ozónu v troposfére, čiže najnižšej vrstve atmosféry Zeme, bolo potrebné prijať účinné opatrenia vo forme ustanovenia požiadaviek na regulované výrobky s obsahom organických rozpúšťadiel s cieľom obmedzenia celkového obsahu prchavých organických zlúčenín pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel. Takéto opatrenia sú obsiahnuté v prijatej smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/42/ES z 21. apríla 2004 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES v platnom znení (ďalej len „smernica 2004/42/ES“).

Cieľom tejto smernice, známej ako „smernica o farbách“, je obmedziť celkový obsah prchavých organických zlúčenín pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel určených na voľné použitie (tzn. na nanášanie náterov bez riadeného odlučovania emisií prchavých organických zlúčenín). Predišlo by sa tým **znečisťovaniu ovzdušia** spôsobenému príspevkom prchavých organických zlúčenín k tvorbe ozónu v troposfére alebo by sa toto znečisťovanie znížilo.

## 16.2. Právne predpisy na národnej úrovni

Slovenská republika transponovala do svojho právneho systému predmetnú smernicu 2004/42/ES v plnom rozsahu, a to prostredníctvom § 38 zákona a vyhláškou o regulovaných výrobkoch na základe splnomocňovacieho ustanovenia v § 62 písm. m) zákona. Vyhláška má ustanovenú účinnosť od 1. júla 2023.

Vyhláška o regulovaných výrobkoch ustanovuje zoznam farieb, lakov a výrobkov s obsahom organických rozpúšťadiel určených na povrchovú úpravu vozidiel, objektov a ich častí, hraničné hodnoty pre najvyšší obsah prchavých organických zlúčenín, označovanie obalov regulovaných výrobkov a požiadavky na obmedzovanie emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v regulovaných výrobkoch. Ide o:

1. náterové látky (farby, moridlá a pod.) s dekoratívnym, funkčným a ochranným účelom, ktoré sa používajú na natieranie budov alebo iných objektov (napr. mostov, plotov, stožiarov verejného osvetlenia, na vonkajšie aj vnútorné nátery stien, omietok, drevených a kovových konštrukcií),
2. materiály (farby, laky a tmely) používané na lakovanie automobilov alebo ich častí pri ich údržbe, oprave alebo na účely dekorovania mimo výrobného procesu.

Táto regulácia sa vzťahuje na podnikateľov (výrobcov, dovozcov a predajcov), ktorí umiestňujú na slovenský trh regulované výrobky (náterové látky). Zoznam regulovaných výrobkov je ustanovený v prílohe č. 1 vyhlášky o regulovaných výrobkoch.

### 16.3. Požiadavky na obmedzenie emisií a označovanie regulovaných výrobkov

Regulovaný výrobok možno uviesť na trh alebo použiť na vlastnú spotrebu, len ak neprekračuje hraničnú hodnotu pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín ustanovenú v prílohe č. 2 vyhlášky o regulovaných výrobkoch.

Obal regulovaného výrobku musí byť označený etiketou, na ktorej sa uvedie:

- kategória a podkategória regulovaného výrobku podľa prílohy č. 1 vyhlášky o regulovaných výrobkoch a druh regulovaného výrobku podľa prílohy č. 2 vyhlášky o regulovaných výrobkoch,
- hraničná hodnota pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín v g/l podľa prílohy č. 2 o regulovaných výrobkoch,
- maximálny obsah prchavých organických zlúčenín v stave, v ktorom je tento konkrétny regulovaný výrobok pripravený na použitie.

Označenie na etikete slúži na informovanie zákazníka a Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

Pre regulovaný výrobok, do ktorého sa pridávajú rozpúšťadlá alebo iné zložky s obsahom rozpúšťadiel, aby bol pripravený na použitie, **platia hraničné hodnoty pre maximálny obsah prchavých organických zlúčenín v stave, v ktorom je regulovaný výrobok pripravený na použitie.**

Obsah prchavých organických zlúčenín v regulovaných výrobkoch sa zisťuje analytickými metódami, ktoré sú ustanovené v prílohe č. 3 vyhlášky o regulovaných výrobkoch.

# 17. ORGÁNY OCHRANY OVZDUŠIA A ICH PÔSOBNOSŤ

Povoľujúce orgány podľa § 2 ods. 3 zákona

- Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej len „inšpekcia“) – stacionárne zdroje, ktoré sú súčasťou prevádzky podliehajúcej povoleniu podľa zákona o IPKZ
- okresný úrad – veľké zdroje a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia
- obec – malé zdroje znečisťovania ovzdušia
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky – malé zdroje na území vojenských obvodov

**Tabuľka 21:** Orgány ochrany ovzdušia a ich pôsobnosť

MŽP SR	<ul style="list-style-type: none"> <li>ústredný orgán štátnej správy ochrany ovzdušia</li> <li>tvorba štátnych politík a strategických dokumentov</li> <li>legislatívna činnosť (vrátane transpozícií predpisov EÚ a harmonizácie s medzinárodnými záväzkami)</li> <li>metodické riadenia ŠS</li> <li>overovanie odbornej spôsobilosti</li> <li>hl. štátny dozor – nad orgánmi ŠS a osobami s odbornou spôsobilosťou</li> </ul>
SIŽP	<ul style="list-style-type: none"> <li>odborný kontrolný orgán, ktorý vykonáva odborný štátny dozor vo veciach ochrany ovzdušia</li> <li>pri zistení správnych deliktov ukladá kontrolovaným subjektom opatrenia na nápravu a pokuty, rieši priestupky</li> <li>rozhodovanie o obmedzení alebo zastavení prevádzky VZ, SZ alebo MZ</li> <li>kontrola na podnet malých spaľovacích zariadení na tuhé a kvapalné palivo</li> <li>povoľujúci orgán v integrovanom povolení</li> </ul>
OÚ v sídle kraja	<ul style="list-style-type: none"> <li>riadenie kvality ovzdušia na území zóny</li> <li>vypracovanie a vydanie PZKO a smogový regulačný plán (ďalej len „SRP“)</li> <li>verejný odpočet plnenia PZKO</li> <li>druhostupňové orgány ŠS ochrany ovzdušia vo veciach, v ktorých v 1. stupni konať OÚ</li> <li>rozhoduje o obmedzení alebo zastavení prevádzky VZ alebo SZ</li> </ul>
OÚ	<ul style="list-style-type: none"> <li>prvostupňové orgány s kompetenciami vo vzťahu k VZ a SZ</li> <li>druhostupňové orgány vo veciach, v ktorých v prvom stupni konať obec</li> <li>povoľovanie a preskúmavanie VZ a SZ zdrojov</li> <li>vydávanie súhlasov</li> <li>vydávanie vyjadrení k zdrojom, ktoré sú súčasťou prevádzky pod zákonom o IPKZ</li> <li>štátny dozor prevádzkovateľov VZ a SZ</li> <li>vedenie evidencie za VZ a SZ za okres</li> <li>spolupráca s OÚ v sídle kraja pri riadení KO a príprave PZKO</li> <li>zverejňovanie informácií o kvalite ovzdušia za okres</li> </ul> <p><b>Podľa zákona o poplatkoch</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>určenie poplatkov pre VZ a SZ</li> </ul>
Samosprávny kraj	<ul style="list-style-type: none"> <li>riadenie kvality ovzdušia na regionálnej úrovni v pôsobnosti VÚC</li> <li>vypracovanie regionálneho R-PZKO, ak treba</li> <li>zverejňovanie informácií o kvalite ovzdušia za kraj, info pre zastupiteľstvo</li> <li>osvetová činnosť</li> </ul>
Obec	<ul style="list-style-type: none"> <li>prvostupňové orgány pre MZ znečisťovania ovzdušia v prenesenom výkone štátnej správy</li> <li>povoľovanie a preskúmavanie MZ</li> <li>štátny dozor prevádzkovateľov MZ – opatrenia na nápravu, pokuty, priestupky</li> <li>rozhodovanie o obmedzení alebo zastavení prevádzky MZ</li> <li>riadenie KO na území mesta</li> <li>vypracovanie miestneho M-PZKO, ak treba (mestá a obce nad 3 000 obyvateľov)</li> <li>môže vydať VZN o obmedzení a zákaze vybraných MZ a osobitných činností</li> <li>môže vydať VZN o NEZ a iných opatreniach na obmedzenie dopravy</li> </ul> <p><b>Podľa zákona o poplatkoch</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>môže vydať VZN o poplatkoch za MZ</li> <li>na základe VZN určenie poplatkov pre MZ</li> </ul>

## 17.1. Ministerstvo životného prostredia SR

MŽP SR je ústredným orgánom štátnej správy v oblasti ochrany životného prostredia. Odbor ochrany ovzdušia sekcie zmeny klímy a ochrany ovzdušia je organizačným útvarom MŽP SR. Vo svojej právomoci zabezpečuje tvorbu štátnych politík týkajúcich sa znižovania emisií, ustanovenia prípustnej miery znečisťovania ovzdušia a dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia a rieši ich koordináciu vo vzájomnom vzťahu s inými politikami.

MŽP SR zodpovedá za správnu transpozíciu a implementáciu právnej úpravy EÚ vrátane smernice o národných záväzkoch znižovania emisií a smerníc o kvalite ovzdušia a harmonizáciu právnej úpravy s medzinárodnými dohovormi.

MŽP SR prostredníctvom poverenej organizácie (SHMÚ) hodnotí kvalitu ovzdušia a na tento účel prevádzkuje Národnú monitorovaciu sieť kvality ovzdušia.

Prijíma opatrenia na národnej úrovni potrebné na dosiahnutie záväzkov znižovania emisií a na dosiahnutie dobrej kvality ovzdušia. Za účelom regulácie emisií zo stacionárnych zdrojov MŽP SR vydáva všeobecne záväzné predpisy, ktorými ustanovuje prípustnú mieru znečisťovania ovzdušia (emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania).

MŽP SR overuje odbornú spôsobilosť, vydáva a ruší osvedčenia osobám, ktoré ju získali, vykonáva hlavný štátny dozor týchto osôb.

MŽP SR riadi výkon štátnej správy ochrany ovzdušia a vykonáva hlavný štátny dozor v tejto oblasti.

## 17.2. Slovenská inšpekcia životného prostredia

**SIŽP** – rozhodujúci orgán pri presadzovaní environmentálnej legislatívy do praxe.

Ako odborný kontrolný orgán **vykonáva odborný štátny dozor vo veciach ochrany ovzdušia**, dozerá, ako kontrolované osoby dodržiavajú zákon, všeobecne záväzné právne predpisy vydané na jeho vykonanie, rozhodnutia a súhlasy, spolupracuje s OÚ v sídle kraja, OÚ a obcami vo veciach ochrany ovzdušia.

**SIŽP kontroluje:**

- plnenie povinností prevádzkovateľov zdrojov
  - súlad prevádzky zdrojov s dokumentáciou a s podmienkami určenými OÚ a obcou,
  - dodržiavanie emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania zdrojov,
  - vedenie prevádzkovej evidencie prevádzkovateľmi VZ a SZ,
  - **plnenie povinností dovozcov a predajcov palív a regulovaných výrobkov** – kvalitu vyrábaných, dovážaných a predávaných palív a na tento účel odoberá vzorky,
- výkon oprávnenej technickej činnosti (oprávnené osoby na meranie emisií al. kvality ovzdušia),
- na podnet malé spaľovacie zariadenia na tuhé palivá a kvapalné palivá.

**SIŽP dáva pripomienky k notifikácii oprávnenej technickej činnosti (ďalej len „OTČ“).**

**SIŽP posudzuje odbornú spôsobilosť oprávnených posudzovateľov a zodpovedných osôb (na výzvu MŽP SR).**

**SIŽP pri riadení kvality ovzdušia a pri zhoršení kvality ovzdušia**

- spolupracuje pri tvorbe SRP,
- kontroluje plnenie opatrenia SRP,
- kontroluje uplatnenie technicko-organizačných opatrení na zmierenie havárie.

**SIŽP spolupracuje** s OÚ v sídle kraja, OÚ a obcami **vydávaním stanovísk** najmä **pri vydávaní súhlasov**, napr. pri určovaní prísnejších emisných limitov a podmienok merania.

**Rozhodujúce právomoci SIŽP** podľa zákona OO sú:

- **ukladá opatrenia na nápravu** na odstránenie nedostatkov zistených kontrolnou činnosťou,
- **ukladá pokuty** za porušenie povinností uložených zákonom OO a jeho vykonávacími predpismi,
- **rozhoduje o obmedzení alebo zastavení prevádzky** stacionárneho zdroja podľa § 48 ods. 2 písm. l) a m) a podľa § 53 zákona,
- **dáva podnety na preskúmanie povolenia zdroja, na časové obmedzenie súhlasu**
  - schváleného STPP TOO, schváleného postupu výpočtu emisií, plánu riadenia zápachu, plánu riadenia prašnosti,
  - na AMS,
- rozhoduje o priestupkoch.

### 17.3. Okresný úrad v sídle kraja

Okresné úrady v sídle kraja sú okresné úrady s rozšírenými kompetenciami na územie celého kraja. Sú zodpovedné za riadenie kvality ovzdušia v rámci daného kraja. Pre oblasti riadenia kvality ovzdušia vypracovávajú programy na zlepšenie kvality ovzdušia a vydávajú smogové regulačné plány, v ktorých určujú opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia a zodpovednosť za ich plnenie.

**Okresný úrad v sídle kraja na území kraja** v rámci výkonu štátnej správy vo veciach riadenia kvality ovzdušia

- **sprístupňuje informácie verejnosti a najmenej raz ročne zverejňuje informácie o kvalite ovzdušia** a o podiele zdrojov znečisťovania ovzdušia na jeho znečistení za zónu alebo aglomeráciu,
- **môže určiť miestne alebo regionálne cieľové hodnoty** pre ďalšie znečisťujúce látky,
- **zabezpečuje udržiavanie dobrej kvality ovzdušia** a jej zlepšovanie v oblastiach, kde nie je dobrá,
- **vypracúva, vydáva a zverejňuje PZKO**, preskúmava ho a podľa potreby ho aktualizuje,
- **sleduje vývoj kvality ovzdušia** a v spolupráci s poverenou organizáciou, okresnými úradmi, samosprávnymi krajinami a obcami identifikuje pôvod znečistenia ovzdušia a vyhodnocuje účinnosť prijatých opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia,
- **ak je to účelné, nariadi obci alebo samosprávnemu kraju**
  - vypracovať regionálny R-PZKO a M-PZKO na zlepšenie kvality ovzdušia,
  - zapracovať opatrenia z programu na zlepšenie kvality ovzdušia do osobitných dokumentov vydávaných v rámci svojich kompetencií,<sup>1</sup>
- **vykonáva verejný odpočet plnenia opatrení z PZKO** a regionálnych programov a miestnych programov, zverejňuje informácie o ich plnení,
- **vypracúva a vydáva SRP** podľa § 13 zákona,
- **vyhlasuje začatie a ukončenie uplatňovania opatrení zo SRP** oznámením verejnou vyhláškou, ak sa regulácia vzťahuje na prekročenie limitnej hodnoty alebo cieľovej hodnoty,
- **kontroluje realizáciu opatrení z PZKO a SRP**,
- **vykonáva štátny dozor** podľa § 47 ods. 4 zákona a ukladá pokuty a opatrenia na nápravu za porušenie povinnosti subjektom zodpovedným za plnenie opatrení v smogovom regulačnom pláne podľa § 13 ods. 7 a 8 zákona a pokuty za porušenie povinnosti vypracovať regionálny program alebo miestny program podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona a povinnosti informovať o smogovej

<sup>1</sup> Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajinách) v znení neskorších predpisov, zákon č. 539/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

situácii podľa § 12 ods. 9 až 10 zákona; ukladá opatrenia na nápravu za porušenie plnenia opatrení z programu na zlepšenie kvality ovzdušia,

- **zabezpečuje dôkazy v spolupráci s poverenou organizáciou, ak k prekročeniu limitných hodnôt PM<sub>10</sub>** dochádza z dôvodu opätovného rozptylu častíc po zimnom posype alebo solení ciest alebo ak k prekročeniu limitných hodnôt dochádza z prírodných zdrojov, a informuje o tom ministerstvo,
- **vydáva vyjadrenia** podľa § 25 ods. 2 zákona k návrhom a zmenám
  1. územných plánov regiónov,<sup>2</sup>
  2. koncepcie rozvoja obce v tepelnej energetike,<sup>3</sup>
  3. dokumentov na podporu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja,<sup>4</sup>
  4. plánov udržateľnej mobility kraja, regiónu a obce,
  5. strategických dokumentov v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie regionálneho charakteru,
  6. umiestnenia stavby pozemnej komunikácie ustanovenej intenzity dopravy v zastavanom území obce,
  7. umiestnenia stavby diaľnice.

Okresný úrad v sídle kraja **rozhoduje o obmedzení alebo zastavení prevádzky** stacionárneho zdroja podľa § 53 ods. 1 a 2 zákona.

Okresný úrad v sídle kraja **riadi, kontroluje a koordinuje výkon štátnej správy ochrany ovzdušia** uskutočňovaný okresnými úradmi, ktoré majú sídlo v jeho územnom obvode.

Okresný úrad v sídle kraja vkladá rozhodnutia vydané podľa tohto zákona a dokumenty o ukončení dozoru podľa tohto zákona od 1. januára 2027 do NEIS-u.

## 17.4. Okresný úrad

Okresný úrad (OÚ) zabezpečuje výkon štátnej správy **na úrovni okresu**. V rámci SR je zriadených 72 okresných úradov. **OÚ**

- **vydáva súhlasy a povolenia zdroja pre VZ a SZ a preskúmava ich** a podľa potreby ich mení, rozhoduje v prípade pochybností o vymedzení, začlenení alebo kategorizácii stacionárneho zdroja a o vymedzení a začlenení jeho zariadení,
- vydáva povolenia zdroja podľa § 27 zákona pre VZ alebo SZ ako celok,
- **rozhoduje o povolení dočasnej výnimky** z emisných limitov pri prerušení dodávky riadneho paliva pre spaľovacie zariadenie podľa § 31 ods. 7,
- **vedie evidenciu o zdrojoch a ich emisiách** v NEIS-e,
- **ukladá prevádzkovateľovi vypracovať program riadenia zápachu a program riadenia prašnosti** a aktualizovať ich,
- **ukladá prevádzkovateľovi vypracovať program znižovania emisií** a aktualizovať ho,
- **vykonáva štátny dozor** vo veciach dodržiavania povinností prevádzkovateľov veľkých zdrojov a stredných zdrojov a rieši podnety,
- vydáva **vyjadrenia k veľkým zdrojom** a stredným zdrojom, ktoré sú **súčasťou prevádzky pod integrovaným povolením**,
- **vydáva vyjadrenia** na vydanie súhlasu **na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov**, ak ide o **výrobu druhotných palív**,

2 § 10 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

3 § 31 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov.

4 § 7 a 8a zákona č. 539/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- **podieľa sa na vypracovaní programu na zlepšenie kvality ovzdušia** a jeho aktualizácii,
- **vydáva vyjadrenia** k návrhom a zmenám
  - územných plánov obcí alebo ich častí a zón,
  - navrhovanej činnosti a strategických dokumentov v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie,<sup>54)</sup>
  - dokumentov na podporu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja,<sup>5</sup>
- **môže povoliť na údržbu a reštaurovanie** kultúrnych pamiatok a historických vozidiel nákup a použitie obmedzeného množstva výrobkov podľa § 38 ods. 2 zákona,
- **každoročne informuje ministerstvo do 30. apríla o preukázanom prekročení emisného limitu** prevádzkovateľmi v ich územnom obvode za predchádzajúci rok,
- **určuje príslušnosť obce** pri povoľovaní malého zdroja podľa § 46 ods. 3 zákona.

#### OÚ v konaní o vydanie súhlasu alebo povolenia zdroja môže

- **určiť emisné limity**, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania **individuálne** vrátane emisného limitu pre znečisťujúcu látku podľa § 21 ods. 3 písm. c) zákona,
- **určiť kompenzačné opatrenia** podľa § 8 ods. 3 zákona,
- **určiť výnimky z emisných limitov**, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania a čas ich trvania, **len ak je tak ustanovené týmto zákonom alebo vykonávacím predpisom** podľa § 62 písm. f), udelené výnimky môže **prehodnotiť a zrušiť**; určené výnimky oznamuje ministerstvu,
- **určiť spôsob zisťovania hodnoty emisnej veličiny** podľa § 22 ods. 2 zákona vrátane určenia osobitných podmienok merania a času ich trvania, nahradenia kontinuálneho merania diskontinuálnym meraním alebo technickým výpočtom, nahradenia diskontinuálneho merania technickým výpočtom, skrátenia alebo predĺženia intervalu oprávnenej technickej činnosti a upustenia od merania, len ak to ustanovuje vykonávací predpis podľa § 62 písm. g) zákona,
- **určiť vykonanie overovacieho diskontinuálneho merania a lehotu** jeho vykonania podľa ustanovených požiadaviek v prípade pochybnosti o výskyte znečisťujúcej látky v nečistenom odpadovom plyne, ak to ustanovuje vykonávací predpis podľa § 62 písm. g) zákona,
- **určiť vykonanie mimoriadneho diskontinuálneho merania a lehotu** jeho vykonania podľa požiadaviek ustanovených vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. g) zákona v prípade pochybnosti o dodržaní emisného limitu, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania,
- **určiť podmienku vykonania oprávnenej technickej činnosti pri záložných systémoch** alebo na iných miestach merania, ako je ustanovené,
- **určiť spôsob a požiadavky na zisťovanie množstva emisií**,
- **určiť rozsah a požiadavky na vedenie prevádzkovej evidencie** stacionárneho zdroja,
- **určiť emisnú kvótu alebo emisný strop** pre vybrané stacionárne zdroje podľa vykonávacieho predpisu podľa § 62 písm. p) zákona,
- **určiť povinnosť monitorovať kvalitu ovzdušia** v okolí stacionárneho zdroja v súlade s § 5 ods. 8 a určiť podmienky monitorovania,
- **požiadat' inšpekciu o vydanie stanoviska** podľa § 42 ods. 7 zákona **pri vydávaní súhlasov a povolení zdroja**,
- **vyžiadať stanovisko poverenej organizácie** podľa § 58 ods. 15 písm. c) zákona k monitorovaniu kvality ovzdušia prevádzkovateľom podľa § 5 ods. 8 zákona.

#### OÚ v rámci NEIS

- **vedie evidenciu VZ a SZ za územný obvod**,
- spracúva **súhrnné ročné vyhodnotenie každoročne do 31. mája**,
- **vedie knižnicu dokumentov**,
- **vkladá do NEIS pripomienky k notifikáciám OTČ**,
- **vkladá dokumenty do knižnice od 1. 1. 2027.**

5 § 8 a 8a zákona č. 539/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.



## OÚ dáva pripomienky k notifikácii OTČ .

### OÚ vo vzťahu k verejnosti

- **sprístupňuje žiadosti o povolenie zdroja**, vydané súhlasy, povolenia zdrojov a ich aktualizácie, ak ide o **spalovňu odpadov alebo zariadenie na spoluspalovanie odpadov**,
- **vykonáva verejné pripomienkovanie** a verejné prerokovanie žiadostí v konaní o vydanie povolenia pre **spalovňu odpadov alebo zariadenie na spoluspalovanie odpadov**,
- **zverejňuje každoročne do 31. mája zoznam a vybrané údaje o spalovniach odpadov a zariadeniach na spoluspalovanie odpadov** na webovom portáli o životnom prostredí; ak ide o spalovne odpadov alebo zariadenia na spoluspalovanie odpadov s kapacitou dvoch a viac ton spaľovaného odpadu za hodinu, zverejňuje aj ročné správy o ich prevádzke,
- **sprístupňuje vydané súhlasy, povolenia zdrojov a ich aktualizácie**, ak ide o zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá.

### OÚ pri zistení porušenia povinností prevádzkovateľmi

- **ukladá opatrenia na nápravu a pokuty a**
- **dáva návrh OÚ v sídle kraja na obmedzenie prevádzky alebo zastavenie prevádzky zdroja.**

OÚ vykonáva štátnu správu, ktorá nepatrí iným orgánom ochrany ovzdušia.

## 17.5. Samosprávny kraj

Samosprávny kraj pri prenesenom výkone štátnej správy

- **informuje** o kvalite ovzdušia vo svojom územnom obvode,
- **participuje** na vypracovaní PZKO a SRP a implementuje opatrenia, za ktoré je zodpovedný,
- **prijíma opatrenia na udržanie alebo zlepšenie kvality ovzdušia** vo svojom územnom obvode a zapracúva ich do dokumentov vydávaných v rámci svojich kompetencií<sup>6</sup> a tieto opatrenia implementuje,
- vypracuje **regionálny program na zlepšenie kvality ovzdušia (R-PZKO)** a implementuje opatrenia v ňom uvedené,
- zabezpečuje **poradenstvo** obyvateľstvu v **otázkach podpory a dotácií aktivít na znižovanie emisií** alebo monitorovanie kvality ovzdušia,
- **každoročne informuje zastupiteľstvo o vývoji kvality ovzdušia** za predchádzajúce roky vo svojom územnom obvode a o **odpočte plnenia opatrení z programu** na zlepšenie kvality ovzdušia, za ktoré je zodpovedný, a regionálneho programu, ak je vydaný.

## 17.6. Obec

Obce sú základné územno-samosprávne jednotky verejnej správy. V rámci SR je 2 980 obcí.

### Obec v oblasti riadenia kvality ovzdušia

- **informuje o kvalite ovzdušia** vo svojom územnom obvode, ak sú údaje z meraní kvality ovzdušia pre danú obec dostupné,
- **informuje o smogovej situácii** podľa § 12 ods. 9 zákona,
- **participuje na vypracovaní PZKO a SRP**, implementuje opatrenia, za ktoré je zodpovedná,
- **vypracuje M-PZKO** podľa § 10 ods. 2 zákona a implementuje opatrenia v ňom uvedené, mestá nad 3 000 obyvateľov, ak to OÚ v sídle kraja nariadi,

6 Zákon č. 302/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- **prijíma opatrenia na udržanie a zlepšenie kvality ovzdušia** vo svojom územnom obvode, zapracováva ich do dokumentov vydávaných v rámci svojich kompetencií<sup>7</sup> a tieto opatrenia implementuje,
- **každoročne informuje zastupiteľstvo o vývoji kvality ovzdušia** za predchádzajúce roky v danej obci, ak sú údaje o kvalite ovzdušia pre danú obec dostupné, a o odpočte plnenia opatrení z programu na zlepšenie kvality ovzdušia a miestneho programu, za ktoré je zodpovedná,
- **všeobecne záväzným nariadením**
  1. **zriaďuje**, vymedzuje, mení alebo ruší **zónu s obmedzením prevádzky mobilných zdrojov** alebo **nízkoemisnú zónu**,
  2. ustanovuje podľa § 10 ods. 4 podmienky prevádzkovania malých zdrojov a osobitných činností a **obmedzuje alebo zakazuje ich prevádzku**,
- **povoľuje** na základe žiadosti prevádzkovateľa vozidla **dočasný vjazd a trvalý vjazd** cestných motorových vozidiel do nízkoemisnej zóny,
- oznamuje ministerstvu zriadenie, vymedzenie, zmenu a zrušenie nízkoemisnej zóny,
- **informuje verejnosť** o výkone činnosti podľa § 34 ods. 2 písm. k), § 35 ods. 1 písm. m) a § 36 ods. 1 písm. a).

7 Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

# 18. VÝKON ŠTÁTNEJ SPRÁVY V OBLASTI DOZORU

Tabuľka 22: Orgány vykonávajúce dozor

Orgán dozoru	Kontrolovaný subjekt	Právna úprava
<b>MŽP SR</b> hlavný štátny dozor	hlavný štátny dozor v štátnej správe (SIŽP, OÚ v sídle kraja, OÚ, obce, poverené organizácie)	zákon č. 10/1996 Z. z.
	oprávnené osoby osoby s odbornou spôsobilosťou podľa § 58 ods. 1a poverené organizácie (SHMÚ, SAŽP)	§ 48 – 50 zákona OO
<b>SIŽP</b> odborný štátny dozor	prevádzkovatelia stacionárnych zdrojov podnikatelia, ktorí uvádzajú na trh palivá, podnikatelia, ktorí uvádzajú na trh regulované výrobky	§ 48 – 50 zákona OO
	kontrola výkonu OTČ oprávnených osôb (meracích skupín) a zodpovedných osôb,	§ 48 – 50 zákona OO
	na podnet FO – domácnosti so spaľovacím zariadením na TP a KP	§ 51 zákona o OO
<b>OÚ v sídle kraja</b> štátny dozor	osoby zodpovedné za plnenie opatrení v PZKO a SRP	§ 48 – 50 zákona OO
	okresné úrady	zákon č. 10/1996 Z. z.
<b>OÚ</b> štátny dozor	prevádzkovatelia VZ a SZ	§ 48 – 50 zákona OO
	obce	zákon č. 10/1996 Z. z.
<b>Obce</b>	PO a FO – podnikatelia, prevádzkovatelia MZ a prevádzkovatelia osobitných činností	§ 48 – 50 zákona OO

## Výkon štátneho dozoru – § 48 – § 50 zákona

### Začatie dozoru:

- oznámiť najneskôr v okamihu začatia výkonu dozoru kontrolovanej osobe predmet a účel kontroly,
- preukázať sa **poverením alebo preukazom**,
- **prizvaná osoba** (napr. expert) **musí mať tiež poverenie**.

### Osoby vykonávajúce štátny dozor sú povinné

- zachovávať mlčanlivosť o zistených skutočnostiach,
- oznámiť orgánom činným v trestnom konaní skutočnosti nasvedčujúce, že ide o trestný čin,
- postupovať tak, aby neboli dotknuté práva a právom chránené záujmy kontrolovanej osoby.

### Osoby vykonávajúce štátny dozor sú oprávnené:

- zhotovovať výpisy, obrazový záznam,
- prevziať na čas výkonu dozoru dokumentáciu,
- vykonávať odbery vzoriek, napr. palív alebo regulovaných výrobkov,
- zastaviť alebo obmedziť prevádzku zdroja,
- monitorovať emisie a ostatné ukazovatele prevádzky zdroja,
- vyžadovať súčinnosť kontrolovanej osoby.

**Zistenia:**

- ak sa nezistia nedostatky, **vypracuje sa záznam**, ktorý sa doručí kontrolovanej osobe
- ak sa zistia nedostatky, **vypracuje sa protokol o výsledku kontroly**.

**Protokol slúži na zdokumentovanie skutkového stavu zistenia porušenia povinnosti.**

**Protokol sa doručí** kontrolovanej osobe na oboznámenie sa:

- kontrolovaná osoba v ustanovenej lehote **môže podať námietky** proti zisteniam protokolu.

**Orgán dozoru vyhodnotí opodstatnenosť námietok:**

- ak sú **námietky opodstatnené**, odôvodní prijatie námietok v **dobavku protokolu**,
- ak sú **námietky neopodstatnené**, oznámi túto skutočnosť neprijatia námietok listom kontrolovanej osobe.

**Protokol o výsledku kontroly sa prerokuje** a vyhotoví sa o tom zápisnica.

**Prerokovanie nie je potrebné, ak**

- kontrolovaná osoba nepodala námietky k protokolu,
- námietky k zisteniam v protokole boli v plnom rozsahu akceptované v dobavku protokolu alebo
- skutkový stav sa priamo opiera o údaje poskytované prevádzkovateľom do Národného emisného informačného systému alebo listinné dôkazy, akými sú najmä správy z merania OTČ.

**Protokol sa považuje za prerokovaný aj** vtedy, ak sa kontrolovaná osoba odmietne oboznámiť s protokolom, prerokovať protokol, podpísať zápisnicu z prerokovania alebo ho prevziať.

**Ukončenie dozoru:**

- doručením záznamu,
- doručením oznámenia o výsledku kontroly, napr. kvality palív,
- márnym uplynutím lehoty na podanie námietok,
- doručením dobavku k protokolu, ak boli námietky plne akceptované,
- doručením zápisnice z prerokovania protokolu.

Písomnosť (napr. protokol) **sa považuje za doručenú, aj keď si ju adresát neprevzal v ustanovenej lehote.**

## 19. SPRÁVNE DELIKTY A SANKCIE

Za správny delikt z hľadiska ochrany ovzdušia sa považuje porušenie zákazu alebo povinností ustanovených zákonom.

Príslušný orgán ochrany ovzdušia

- **ukladá opatrenia na nápravu** na odstránenie nedostatkov zistených kontrolnou činnosťou,
- **ukladá pokuty** za porušenie povinností uložených zákonom a jeho vykonávacími predpismi,
- **rozhoduje o obmedzení a zastavení prevádzky** stacionárneho zdroja v osobitných prípadoch podľa § 53 zákona
- **rozhoduje o priestupkoch** (= správny delikt, ktorého sa dopustí FO, sa posudzuje ako priestupok).

**Pri rozhodovaní o výške pokuty**

- orgán dozoru **prihliada na závažnosť** a rozsah porušenia povinností, napríklad druh a množstvo vnášanej znečisťujúcej látky do ovzdušia, čas trvania protiprávneho stavu a okolnosti, ktoré viedli k tomuto porušeniu,
- ak **v lehote do jedného roka** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty **dôjde k opätovnému porušeniu povinnosti**, za ktoré bola pokuta uložená, alebo neboli splnené opatrenia na nápravu v určenej lehote, konajúci orgán **uloží pokutu až do dvojnásobku hornej hranice pokút za príslušný správny delikt**.

**Pokuty** sú ustanovené

- za priestupky – v § 54 zákona,
- za iné správne delikty – v § 55 zákona.

**Poriadková pokuta** za marenie alebo sťaženie výkonu dozoru je ustanovená v § 49 ods. 3 zákona.

**Trovy konania** spojené s prerokovaním správneho deliktu sú ustanovené v § 55 ods. 19 zákona.

**Pokutu možno prerokovať:**

- v správnom konaní,
- v rozkaznom konaní,
- ak ide o priestupok do 1000 €, aj v blokovom konaní.

**Uložená pokuta** podľa § 55 ods. 17 zákona sa považuje za uhradenú, ak **do 15 dní odo dňa doručenia**

- a) **rozkazu** budú na bankový účet uvedený v rozkaze pripísané **2/3 sumy uloženej pokuty**,
- b) **rozhodnutia o uložení pokuty** budú na bankový účet uvedený v rozhodnutí pripísané aspoň **4/5 sumy z uloženej pokuty**.

V oblasti aplikácie rozkazného konania bude ministerstvom vydané usmernenie.

## 20. NÁRODNÉ ZÁVÄZKY ZNIŽOVANIA EMISÍ

Acidifikácia, eutrofizácia, výskyt fotochemického smogu, diaľkový prenos ťažkých kovov a perzistentných organických polutantov – to sú nadregionálne problémy, ktoré presahujú hranice štátov a ktoré sa v minulosti prejavili s alarmujúcim ekologickým aj hospodárskym dosahom. Na riešenie tohto nepriaznivého vývoja v znečistení ovzdušia a jeho vplyvov na vegetáciu a ekosystémy bolo potrebné spolupracovať na medzinárodnej úrovni. V roku 1979 bol v Ženeve prijatý Dohovor EHK OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (ďalej len „CLRTAP“). K nemu bolo prijatých osem protokolov, ktoré ustanovili opatrenia na obmedzenie emisií určitých znečisťujúcich látok, ako aj národné záväzky znižovania emisií vybraných znečisťujúcich látok, a to SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, NMVOC, NH<sub>3</sub> a častíc PM<sub>2,5</sub>, ako aj ťažkých kovov a perzistentných organických polutantov. Postupné napĺňanie ambiciózných cieľov pomohlo výrazne znížiť kyslé dažde a acidifikáciu v EÚ. Avšak sú tu aj ďalšie výzvy, napr. eutrofizácia.

Národné záväzky znižovania emisií HM a POP's vyplývajú z protokolov k medzinárodného dohovoru CLRTAP.

K CLRTAP pristúpila aj Európska únia. Smernicou EÚ 2016/2284 ustanovila **národné záväzky znižovania emisií SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, NMVOC, NH<sub>3</sub> a častíc PM<sub>2,5</sub>** s cieľom dosiahnuť postupné zníženie emisií týchto látok v 2 etapách (od roku 2020 a od roku 2030). Národné záväzky znižovania emisií platné od roku 2020 do roku 2029 sú totožné so záväzkami z dodatku Göteborgského protokolu. Záväzky platné od roku 2030 sú na prísnejšej úrovni.

**Tabuľka 23:** Národné záväzky znižovania emisií vyplývajúce zo smernice EÚ 2016/2284

Národné redukčné záväzky SR v porovnaní s východiskovým rokom 2005	Znečisťujúca látka (%)				
	SO <sub>2</sub>	NO <sub>x</sub>	NMVOC	NH <sub>3</sub>	PM <sub>2,5</sub>
v roku od roku 2020 až do roku 2029	57	36	18	15	36
od roku 2030 a ďalšie roky	82	50	32	30	49

**Tabuľka 24:** Záväzky SR vyplývajúce z Protokolu k CLRTAP o ťažkých kovoch a Protokolu k CLRTAP o perzistentných organických polutantoch

Znečisťujúca látka	Referenčný rok	
Ťažké kovy	olovo	1990
	kadmium	1990
	ortuť	1990
Perzistentné organické zlúčeniny	PAH	1990
	PCDD/F	1990
	hexachlórbenzén	1990
	PCB	2005

PAH – polycyklické aromatické zlúčeniny – na účely emisných inventúr sa započítavajú emisie benzo(a)pyrén, benzo(b)flurantén, benzo(k)fluorantén, indeno(1,2,3-cd)pyrén

PCDD/F – polychlórované-p-dibenzodioxíny a polychlorované dibenzofurány

PCB – polychlórované bifenyly

Redukčné záväzky sa zakladajú na technickom posúdení potenciálu konkrétnych štátov v znižovaní emisií s cieľom obmedziť vplyv znečistenia ovzdušia na zdravie. V roku 2025 sa zhodnotí plnenie orientačnej úrovne znižovania emisií.

Prísnosť redukčných záväzkov zmierňuje **ustanovená flexibilita** v ich plnení. Pravidlá jej uplatnenia sú ustanovené v rozsahu danom vykonávacím predpisom:

- ustanovená je možnosť preukázania plnenia záväzku z dôvodu mimoriadne nízkych alebo vysokých teplôt alebo z dôvodu nepredvídateľných hospodárskych rozdielov spriemerovaním emisií za tri roky (započítavajú sa emisie z predchádzajúceho aj z nasledujúceho roku),
- v osobitných prípadoch je možnosť časovo obmedzenej kompenzácie nesplnenia záväzku zníženia emisií jednej znečisťujúcej látky rovnocenným znížením emisií inej znečisťujúcej látky,
- ustanovená výnimka je aj pre prípady výnimočného prerušenia alebo straty kapacity v dodávkach energie alebo kúrenia.

O úmysle uplatniť niektorú z flexibilit je SR povinná informovať Európsku komisiu. Ak Európska komisia nevznesie do 9 mesiacov námietky, považuje sa použitie tejto flexibility za platné na príslušný rok.

## 20.1. Národný program znižovania emisií

Národný program znižovania emisií (ďalej len „NPZE“) slúži na určenie opatrení na obmedzenie národných emisií SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub>, NMVOC, NH<sub>3</sub>, a PM<sub>2,5</sub> s cieľom dosiahnuť národné záväzky ustanovené na rok 2030.

Navrhované opatrenia musia pomocou projekcií emisií preukázať schopnosť dosiahnuť redukčné záväzky v roku 2030.

Princípy, ktoré sa uplatnia pri tvorbe NPZE:

- v záujme znižovania emisií do ovzdušia treba brať do úvahy opatrenia týkajúce sa príslušných sektorov vrátane poľnohospodárstva, energetiky, priemyslu, cestnej dopravy, vykurovania domácností; uprednostniť nákladovo efektívne opatrenia,
- zohľadniť potrebu zníženia emisií znečisťujúcich látok v súlade s dosahovaním cieľov v kvalite ovzdušia na svojom území, ako aj v susedných štátoch, ak ide o cezhraničný prenos,
- pri znižovaní jemných tuhých častíc zamerať sa prioritne na emisie čierneho uhlíka (BC).

NPZE vypracováva MŽP SR a schvaľuje vláda SR. Prvý NPZE predložila Slovenská republika Európskej komisii v marci 2020: <https://www.minzp.sk/ovzdušie/ochrana-ovzdušia/narodne-zavazky-znizovania-emisii/narodny-program-znizovania-emisii/>.

## 20.2. Emisné inventúry

Plnenie národných záväzkov znižovania emisií za SR sa hodnotí na základe emisných inventúr, ktoré každoročne spracováva Slovenský hydrometeorologický ústav (ďalej len „SHMÚ“) podľa požiadaviek metodík EÚ a CLRTAP (EMEP).

Základné zásady započítania emisií do národných záväzkov znižovania emisií sú uvedené vo vyhláske MŽP SR č. 255/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú informácie podávané Európskej komisii a požiadavky na vypracovanie národných emisných inventúr.

Na prípravu emisných inventúr sa využívajú viaceré zdroje údajov; z nich najdôležitejšími sú údaje z Národného emisného informačného systému (ďalej len „NEIS“), údaje zo Štatistického úradu SR

a expertné odhady. Emisné inventúry, informatívne správy o inventúrach a projekcie emisií sú zverejnené na stránke SHMÚ.

### **20.3. Monitorovanie vplyvov znečistenia na ekosystémy**

Monitorovanie vplyvov znečistenia ovzdušia na ekosystémy sa vykonáva nákladovo efektívnym spôsobom založeným na posúdení rizika. Na meranie sa určí reprezentatívna sieť monitorovacích miest, ktorá zahŕňa sladkovodné biotopy, prírodné a poloprírodné biotopy a vybrané lesné ekosystémy. Monitorovanie vplyvov znečistenia ovzdušia na ekosystémy sa koordinuje s ďalšími programami monitorovania vôd a pôdy, zriadenými podľa osobitného predpisu a na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.



# 21. POPLATKY ZA ZNEČISŤOVANIE OVZDUŠIA

Environmentálne dane patria medzi nepriame ekonomické nástroje environmentálnej politiky smerujúce k ochrane životného prostredia. Ekonomické nástroje tvoria dôležitú súčasť slovenskej environmentálnej politiky, pričom v oblasti ochrany ovzdušia k nim patria poplatky za znečisťovanie ovzdušia.

## 21.1. Tvorba novej legislatívy v oblasti poplatkovej politiky v rámci znečisťovania ovzdušia

V roku 2023 vstúpil do platnosti nový zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia (ďalej len „nový zákon“), ktorý bol prijatý ako ekonomický nástroj na obmedzovanie emisií do ovzdušia s cieľom vytvorenia účinného ekonomického a motivačného nástroja na dosiahnutie cieľov stanovených v oblasti ochrany ovzdušia podľa princípu „znečisťovateľ platí“, tak ako to deklaruje environmentálna stratégia do roku 2030. Zákon má ustanovenú účinnosť od 1. januára 2024, pričom ustanovenia týkajúce sa upustenia od poplatku za oxid uhoľnatý (CO) pre zdroje znečisťovania ovzdušia zaradené do schémy obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov sú účinné od 1. januára 2025.

Pôvodný zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia nebol aktualizovaný od roku 1998 a poplatky za znečisťovanie ovzdušia boli neprimerane nízke a nezohľadňovali infláciu. Keďže jeho funkcia ako ekonomického nástroja na znižovanie emisií bola dlhodobo neefektívna, v roku 2020 sa pristúpilo k tvorbe nového zákona ako jedno z prioritných opatrení Národného programu znižovania emisií s cieľom znížiť emisie vybraných znečisťujúcich látok do roku 2030.

Novým zákonom sa pristúpilo k zmene poplatkovej povinnosti v rámci znečisťovania ovzdušia, sadzby základných poplatkov boli zvýšené tak, aby ich výška reflektovala viac negatívne vplyvy vypúšťania znečisťujúcich látok do ovzdušia a vo vyššej miere motivovala znečisťovateľov ovzdušia k ďalšiemu znižovaniu emisií. Bolo ustanovené postupné zvyšovanie sadzby poplatkov s tým, že pomocou nábehového kompenzačného koeficientu sa poplatok do roku 2030 zdvojnásobí a následne od roku 2031 sa každoročné navyšovanie poplatkov prispôbi výške inflácie.

Okrem aktualizácie výšky sadzieb za znečisťujúce látky a určenie nábehového kompenzačného koeficientu sa v novom zákone zvýšila hranica minimálnej sadzby pre vznik poplatkovej povinnosti z doterajších 34 eur na 500 eur. Uvedeným opatrením sa zníži počet poplatníkov a dosiahne sa, že poplatky budú platiť významní znečisťovatelia ovzdušia.

Zároveň sa upustilo od poplatku za oxid uhoľnatý (CO) pre zdroje znečisťovania ovzdušia zaradené do schémy obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, aby nedochádzalo k dvojitému spoplatňovaniu „fosílného uhlíka“, pričom za emisie CO zo spaľovania biomasy a bioplynu sa poplatok platí.

Pôvodný zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia uprednostňoval zdroje znečisťovania ovzdušia využívajúce hnedé uhlie so slovenským pôvodom v množstve nad 30 % ustanoveným osobitným poplatkovým režimom na základe vyhlásenia všeobecného hospodárskeho záujmu na výrobe elektrickej energie z domáceho uhlia v Slovenskej republike. Keďže predmetná podpora výroby elektriny z domáceho uhlia je platná do konca roku 2023, bolo predmetné zvýhodnenie premietnuté aj do nového zákona.

V novom zákone sa ďalej pristúpilo k zrušeniu osobitnej oznamovacej povinnosti, keďže za oznámenie bude považované oznámenie údajov o emisiách do Národného emisného informačného systému (NEIS).

Zároveň nastala zmena aj v poplatkovej povinnosti pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia, pričom mestá a obce majú právomoc rozhodnúť všeobecne záväzným nariadením o zavedení poplatkov v danom meste či obci.

## 21.2. Platenie poplatkov za znečisťovanie ovzdušia v zmysle novej legislatívy

Poplatok za znečisťovanie ovzdušia (ďalej len „poplatok“) platia právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, ktoré prevádzkujú stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia (ďalej len „prevádzkovateľ zdroja“), za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia (ďalej len „emisie“) z veľkého, stredného a malého zdroja znečisťovania ovzdušia za ustanovených podmienok.

## 21.3. Poplatok za emisie z veľkého a stredného zdroja znečisťovania ovzdušia

Prevádzkovateľ veľkého a stredného zdroja znečisťovania ovzdušia má povinnosť oznámiť správneho orgánu každoročne v stanovenom termíne množstvo emisií vypustených za predchádzajúci kalendárny rok alebo za obdobie prevádzky zdroja v príslušnom roku do dátumu, ku ktorému došlo k zmene prevádzkovateľa zdroja alebo k zániku veľkého alebo stredného zdroja za znečisťovanie ovzdušia, pričom za oznámenie sa považuje oznámenie údajov o emisiách do Národného emisného informačného systému (NEIS), a zároveň oznámiť vypočítaný poplatok za znečisťovanie ovzdušia.

Poplatok za emisie pre veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia sa vypočíta na základe oznámených údajov o vypustených množstvách emisií (znečisťujúcich látok). Sadzby za jednotlivé znečisťujúce látky zohľadňujú ich škodlivé účinky.

Poplatok za emisie oxidu uhoľnatého sa vypočíta pre veľký alebo stredný zdroj znečisťovania ovzdušia nezarađený do schémy obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, tak aby sa zabránilo dvojitému spoplatňovaniu „fosílného uhlíka“. Pričom ak ide o emisie zo spaľovania biomasy a bioplynu, poplatok za emisie oxidu uhoľnatého sa vypočíta aj pre veľký alebo stredný zdroj znečisťovania ovzdušia zaradený do schémy obchodovania s emisnými kvótami.

Poplatok za emisie pre veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia sa zaokrúhľuje na celé euro smerom nadol a ročný poplatok za emisie pozostáva zo súčtu poplatkov za emisie vypustené za predchádzajúci kalendárny rok za všetky veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia, ktoré prevádzkovateľ zdroja prevádzkuje v jednom okrese.

Poplatková povinnosť sa uplatňuje aj počas skúšobnej prevádzky a nevzniká, ak výška ročného poplatku je nižšia ako 500 eur.

Poplatok za emisie pre veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia sa určuje rozhodnutím správneho orgánu. Pre prevádzkovateľa veľkého a stredného zdroja znečisťovania ovzdušia je príslušným správnym orgánom na vydanie rozhodnutia okresný úrad, v ktorého územnom obvode je veľký a stredný zdroj znečisťovania ovzdušia umiestnený. Príjmom poplatkov za emisie z veľkého a stredného zdroja znečisťovania ovzdušia je Environmentálny fond.

Prevádzkovateľovi veľkého a stredného zdroja znečisťovania ovzdušia za nesplnenie povinností ustanovených zákonom ukladá pokutu okresný úrad. Pri rozhodovaní o výške pokuty sa prihliada na závažnosť a rozsah porušenia povinností, na okolnosti, ktoré viedli k tomuto porušeniu, a na

čas trvania protiprávneho stavu. Za opakované protiprávne konanie možno uložiť pokutu až do výšky dvojnásobku hornej hranice pokút. Pokuty uložené okresným úradom pre prevádzkovateľov veľkých alebo stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia sú príjmom Environmentálneho fondu.

Na konanie o určení poplatku a konanie o uložení pokuty sa vzťahuje správny poriadok. Konanie o určení poplatku sa začína dňom doručenia oznámenia údajov o vypustených emisiách vložení do databázy Národného emisného informačného systému (NEIS). Okresný úrad vydá rozhodnutie v stanovenom termíne. Okresný úrad konanie o určení poplatku zastaví, ak zistí, že prevádzkovateľ veľkého alebo stredného zdroja znečisťovania ovzdušia poplatok za emisie neplatí (ak výška ročného poplatku za emisie je menej ako 500 eur). Proti rozhodnutiu o zastavení konania sa nemožno odvolať.

## 21.4. Poplatok za emisie z malého zdroja znečisťovania ovzdušia

Poplatok za emisie z vybraných malých zdrojov znečisťovania ovzdušia sa platí, ak to všeobecne záväzným nariadením ustanoví obec, na ktorej území je malý zdroj znečisťovania ovzdušia umiestnený.

Prevádzkovateľ malého zdroja znečisťovania ovzdušia má povinnosť oznámiť správne orgánu každoročne v stanovenom termíne množstvo ustanovenej veličiny za predchádzajúci kalendárny rok spôsobom ustanoveným vo všeobecne záväznom nariadení obce a zároveň oznámiť vypočítaný poplatok za znečisťovanie ovzdušia.

Poplatok za emisie pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia sa vypočíta na základe oznámených údajov o množstvách ustanovených veličín.

Poplatok za emisie pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia sa zaokrúhľuje na celé euro smerom nadol a ročný poplatok za emisie pozostáva zo súčtu poplatkov za emisie vypustené za predchádzajúci kalendárny rok za všetky malé zdroje znečisťovania ovzdušia, ktoré prevádzkovateľ zdroja prevádzkuje v jednej obci.

Poplatková povinnosť nevzniká, ak výška ročného poplatku je nižšia ako 100 eur.

Poplatok za emisie pre malé zdroje znečisťovania ovzdušia sa určuje rozhodnutím správneho orgánu. Pre prevádzkovateľa malého zdroja znečisťovania ovzdušia je príslušným správnym orgánom obec. Obec môže všeobecným záväzným nariadením oslobodiť od poplatkovej povinnosti prevádzkovateľa zdroja, ak ide o štátny orgán, obec, vyšší územný celok, rozpočtovú organizáciu alebo inú právnickú osobu zriadenú alebo založenú na verejnoprospešné alebo charitatívne účely. Príjmom poplatkov za emisie z malého zdroja znečisťovania ovzdušia je príslušná obec.

Prevádzkovateľovi malého zdroja znečisťovania ovzdušia za nesplnenie povinností ustanovených zákonom ukladá pokutu príslušná obec. Pri rozhodovaní o výške pokuty sa prihliada na závažnosť a rozsah porušenia povinností, na okolnosti, ktoré viedli k tomuto porušeniu, a na čas trvania protiprávneho stavu. Za opakované protiprávne konanie možno uložiť pokutu až do výšky dvojnásobku hornej hranice pokút. Pokuty uložené obcou pre prevádzkovateľov malých zdrojov znečisťovania ovzdušia sú príjmom rozpočtu obce.

Na konanie o určení poplatku a konanie o uložení pokuty sa vzťahuje správny poriadok. Konanie o určení poplatku sa začína dňom doručenia oznámenia údajov prevádzkovateľom malého zdroja znečisťovania ovzdušia. Obec vydá rozhodnutie v stanovenom termíne. Obec konanie o určení poplatku zastaví, ak zistí, že prevádzkovateľ malého zdroja znečisťovania ovzdušia poplatok za emisie neplatí (ak výška ročného poplatku za emisie je menej ako 100 eur). Proti rozhodnutiu o zastavení konania sa nemožno odvolať. Pri rozhodovaní obce v konaní podľa tohto zákona ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy.

## 22. UŽITOČNÉ ODKAZY K TÉME PRIEMYSELNÝCH EMISIÍ A OCHRANE OVZDUŠIA

Údaje o vývoji emisií znečisťujúcich látok za SR: <https://oeab.shmu.sk/>

Informácie z NEIS: <https://oeab.shmu.sk/neis/>

Ročná správa o emisiách: <https://oeab.shmu.sk/app/cmsSiteBoxAttachment.php?ID=107&cmsDataID=0>

Emisné inventúry ZL za SR ( NFR tabuľky 2022 – znečisťujúce látky do ovzdušia):

<https://oeab.shmu.sk/o-nas/dokumenty.html>

Požiadavky na zabezpečenie rozptylu zo zdrojov znečisťovania

Zákon č.314/2001 o ochrane pred požiarimi:

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/314/20200409.html#predpis.cast-druha>)

Povinnosti fyzických osôb a právnických osôb vo vzťahu ku komínom – čistenie (§ 14)

Vyhláška č. 401/2007 Z. z. o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol:

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/401/20070901#prilohy>

Lehoty čistenia komína, dymovodu a palivového spotrebiča a vykonávania ich kontrol – § 19 až 22

Riziko vzniku požiaru spojené s prevádzkovaním palivových a elektrotepelných spotrebičov a používaním komínov a dymovodov

[https://www.minv.sk/swift\\_data/source/hasici\\_a\\_zachranari/Malatinec/preventivno\\_vychovna\\_cinnost/Vykurovacie%20obdobie.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/hasici_a_zachranari/Malatinec/preventivno_vychovna_cinnost/Vykurovacie%20obdobie.pdf)

<https://www.schiedel.com/sk/servis/faq-najcastejsie-kladene-otazky/>

<https://www.kominy-inspire.sk/novinky-akcie/ako-spravne-urcit-umiestnenie-a-vysku-ustia-komina-z-nereze>

<https://www.stavebnik.sk/clanky/kurenie/kominy.html>

<https://www.minzp.sk/ovzdusie/>

<https://www.cewep.eu/>

[https://climate.ec.europa.eu/eu-action/transport-emissions/fuel-quality\\_en](https://climate.ec.europa.eu/eu-action/transport-emissions/fuel-quality_en)

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/sk/search/?trisaction=search.detail&year=2022&num=410>

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002239>

Study to assess member (MS) practices on by-product (BP) and end-of waste (EoW). Reference: N° 070201/2018/793241/ENV.B.3, Final Report, 2020. Dostupné na:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/beb56eaa-9fc0-11ea-9d2d-01aa75e-d71a1/language-en/format-PDF/source-130854906>

<https://www.schiedel.com/sk/servis/faq-najcastejsie-kladene-otazky/>

<https://www.kominy-inspire.sk/novinky-akcie/ako-spravne-urcit-umiestnenie-a-vysku-ustia-komina-z-nereze>

[https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/lcp/lcp\\_interpretation.htm](https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/lcp/lcp_interpretation.htm)

<https://adoc.pub/projekt-rozvoj-pihranini-spoluprace-vysokych-kol-v-oblasti-h.html>

<https://dec.vermont.gov/air-quality/permits/construction/stack-height-and-rain-guards>

<https://unece.org/environment-policy/air>

Protokol o znížení acidifikácie, eutrofizácie a prízemného ozónu k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov z roku 1979. Dostupné na:

<https://unece.org/protocols>

<https://www.minzp.sk/ovzdušie/ochrana-ovzdušia/medzinarodne-zmluvy-dohovory/>

## 23. ZOZNAM LITERATÚRY

### 23.1. Národné legislatívne predpisy

Dostupné na [www.slov-lex.sk](http://www.slov-lex.sk)

- Zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)
- Zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 249/2023 Z. z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 250/2023 Z. z. o kvalite ovzdušia
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 251/2023 Z. z. o kvalite palív
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 252/2023 Z. z. o odbornej spôsobilosti v ochrane ovzdušia, podrobnostiach odborných posudkov a výkone kontroly malých spaľovacích zariadení na tuhé palivo a kvapalné palivo
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 253/2023 Z. z. o požiadavkách na skladovanie, plnenie a prepravu benzínu
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 254/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane ovzdušia
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 255/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú informácie podávané Európskej komisii a požiadavky na vypracovanie národných emisných inventúr
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 256/2023 Z. z. o regulovaných výrobkoch s obsahom organických rozpúšťadiel
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 299/2023 Z. z. ktorou sa ustanovujú jednotlivé notifikačné požiadavky pre špecifický odbor oprávnených technických činností

### 23.2. Legislatívne predpisy EÚ

Dostupné na [www.eur-lex.europa.eu](http://www.eur-lex.europa.eu)

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES z 13. októbra 1998 týkajúca sa kvality benzínu a naftových palív, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/12/ES v platnom znení
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/42/ES z 21. apríla 2004 o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých

farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES v platnom znení

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc v platnom znení
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (prepracované znenie) v platnom znení
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2193 z 25. novembra 2015 o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia zo stredne veľkých spaľovacích zariadení (Ú. v. EÚ L 313, 28. 11. 2015).
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/802 z 11. mája 2016 o znížení obsahu síry v niektorých kvapalných palivách v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES v platnom znení
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 z 25. novembra 2009 o dobrovoľnej účasti organizácií v schéme Spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS), ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 761/2001 a rozhodnutia Komisie 2001/681/ES a 2006/193/ES (Ú. v. EÚ L 342, 22.12. 2009) v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021 z 20. júna 2019 o perzistentných organických látkach (prepracované znenie) v platnom znení

### 23.3. Technické normy

- STN EN 228 + A1/Z1 Automobilové palivá. Bezolovnatý benzín. Požiadavky a skúšobné metódy (65 6505)
- STN EN 590 Automobilové palivá. Motorová nafta. Požiadavky a skúšobné metódy (65 6506)
- STN EN 589 + A1 Automobilové palivá. LPG. Požiadavky a skúšobné metódy (65 6503)
- STN EN ISO 9001 Systémy manažérstva kvality. Požiadavky (ISO 9001) (01 0320), STN EN ISO 14001 Systémy manažérstva environmentu. Požiadavky s pokynmi na použitie (ISO 14001) (83 9001)
- STN EN ISO 14001 Systémy manažérstva environmentu. Požiadavky s pokynmi na použitie (ISO 14001) (83 9001)
- STN EN 14214+A2/Oa Kvapalné ropné výrobky. Metylestery mastných kyselín (FAME) pre vznetrové motory a na vykurovanie. Požiadavky a skúšobné metódy (65 6531)
- STN EN 15358 Tuhé alternatívne palivá. Systémy manažérstva kvality. Špeciálne požiadavky na ich aplikáciu pri výrobe tuhých alternatívnych palív (65 7503)
- STN EN ISO 15403-1 Zemný plyn. Zemný plyn na použitie ako stlačené palivo do vozidiel. Časť 1: Označovanie kvality (ISO 15403-1) (38 6177)
- STN EN 16942 +A1 Palivá. Označovanie kompatibility vozidiel. Grafické označenie informácií pre spotrebiteľa (65 6500)
- STN EN ISO/IEC 17025 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií (ISO/IEC 17025) (01 5253), STN EN ISO 9001 Systémy manažérstva kvality. Požiadavky (ISO 9001) (01 0320)
- STN EN ISO/IEC 17021-1 Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systémov manažérstva. Časť 1: Požiadavky (ISO/IEC 17021-1) (01 5257)

- STN EN ISO/IEC 17021-2 Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systémov manažérstva. Časť 2: Požiadavky na kompetentnosť pre audit a certifikáciu systémov environmentálneho manažérstva (ISO/IEC 17021-2) (01 5257)
- STN EN ISO/IEC 17021-3 Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systémov manažérstva. Časť 3: Požiadavky na kompetentnosť pre audit a certifikáciu systémov manažérstva kvality (ISO/IEC 17021-3) (01 5257)
- STN EN ISO/IEC 17065 Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce certifikáciu výrobkov, procesov a služieb (ISO/IEC 17065) (01 5256)
- STN EN ISO 21637 Tuhé alternatívne palivá. Slovník (ISO 21637) (65 7501)
- STN EN ISO 21640 Tuhé alternatívne palivá. Špecifikácie a triedy (ISO 21640) (65 7502)
- STN EN ISO 21645 Tuhé alternatívne palivá. Metódy odberu vzoriek (ISO 21645) (65 7504)
- STN EN ISO 21646 Tuhé alternatívne palivá. Príprava vzorky (ISO 21646) (65 7505)
- STN EN 15287-1 Komíny. Navrhovanie, montáž a prevádzkovanie komínov. Časť 1: Komíny pre otvorené spotrebiče palív
- STN EN 927-1 Náterové látky. Náterové látky a náterové systémy na drevo používané vo vonkajšom prostredí. Časť 1: Klasifikácia a výber (67 2010)
- STN EN ISO 2808 Náterové látky. Stanovenie hrúbky náteru (67 3061). Metóda 5A.
- STN EN ISO 2813 Náterové látky, Stanovenie lesku náteru pri uhle 20°, 60°, 85° podľa ISO 2813: 2014 (67 3063)
- STN EN ISO 11890-1 Náterové látky. Stanovenie obsahu prchavých organických látok (VOC). Časť 1: Diferenčná metóda (67 3029)
- STN EN ISO 11890-2 Náterové látky. Stanovenie obsahu prchavých organických látok (VOC). Časť 2: Plynovochromatografická metóda (67 3029)



# 24. PRÍLOHY

## Príloha č. 1 SPAĽOVACIE ZARIADENIA

**Spaľovacie zariadenie** je technické zariadenie, ktoré slúži na oxidáciu palív na účely využitia takto vzniknutého tepla; ak sa spaľuje odpad, ide o spaľovňu odpadov alebo zariadenie na spoluspaľovanie odpadov.

Druhy spaľovacích zariadení sa podľa osobitných agregáčnych pravidiel ustanovených vo vyhláške o stacionárnych zdrojoch zaraďujú ako:

- a) veľké spaľovacie zariadenie – ide o spaľovacie zariadenie vymedzené v súlade s agregáčnymi pravidlami so súhrnným menovitým tepelným príkonom najmenej 50 MW,
- b) väčšie stredné spaľovacie zariadenie – ide o spaľovacie zariadenie so súhrnným menovitým tepelným príkonom 1 MW a viac a menším ako 50 MW vymedzené v súlade s agregáčnymi pravidlami, pričom medzi väčšie stredné zariadenia sa tiež zaraďuje zariadenie s menovitým tepelným príkonom 50 MW a viac, ak podľa agregáčnych pravidiel nejde o veľké spaľovacie zariadenie (ďalej len „VSSZ“),
- c) menšie stredné spaľovacie zariadenie – ide o spaľovacie zariadenie s menovitým tepelným príkonom od 0,3 MW do 1 MW (ďalej len „MSSZ“),
- d) malé spaľovacie zariadenie – ide o spaľovacie zariadenie s menovitým tepelným príkonom do 0,3 MW.

**Tabuľka 25:** Definície spaľovacích zariadení a príslušné ustanovenia zákona

Definícia spaľovacieho zariadenia	§ 20 ods. 6 zákona
Definícia veľkého spaľovacieho zariadenia (LCP)	§ 20 ods. 7 písm. a) zákona
Definícia väčšieho stredného spaľovacieho zariadenia (VSSZ)	§ 20 ods. 7 písm. b) zákona
Definícia menšieho stredného spaľovacieho zariadenia (MSSZ)	§ 20 ods. 7 písm. c) zákona
Definícia malého spaľovacieho zariadenia	§ 20 ods. 7 písm. d) zákona
Prechodné opatrenia	§ 31 zákona o ovzduší
EL, TP a PP	§ 8 – 19 + príloha č. 4 vyhl. č. 248/2023 Z. z.
Monitorovanie emisií (preukazovanie dodržania EL...)	§ 8 vyhl. č. 249/2023 Z. z.
Preukazovanie dodržania TP a PP	§ 12 vyhl. č. 249/2023 Z. z.

Tabuľka 25: Definície spaľovacích zariadení a príslušné ustanovenia zákona

Paragrafové znenie vyhlášky č. 248/2023 Z. z.				Poznámky	
§ 8 Základné ustanovenia	ods. 1	vylúčenie určitých zariadení a palív – odpadov z uplatňovania požiadaviek pre spaľovacie zariadenia			
	ods. 2	vylúčenie určitých zariadení a palív – odpadov z uplatňovania požiadaviek pre väčšie stredné spaľovacie zariadenia			
	ods. 3	vzťah LCP – MCP a uplatňovanie požiadaviek			
	ods. 4	požiadavky na LCP, VSSZ a MSSZ sa neuplatňujú na výskum, vývoj a testovanie			
	ods. 5	vymedzenie pojmov	písm. a)	spaľovacia jednotka (kotel, plynová turbína, piestový spaľovací motor...)	
			písm. g)	palivo pre spaľovacie zariadenie	§ 34 ods. 1 písm. d), § 35 ods. 1 písm. d) zákona + vyhl. 251/2023 Z. z.
			písm. h)	domáce tuhé palivo	
			písm. i)	biomasa (zahŕňa aj vymenovaný odpad)	
písm. p)			rafinérské palivo		
		písm. s)	dvojpaliivový motor		
ods. 6	členenie spaľovacích zariadení				
§ 9 Uplatňovanie EL, TP a PP	ods. 1	platnosť EL podľa celkového MTP spaľ. zar. a na každý spoločný komín			
	ods. 2	agregačné pravidlá		príl. č. 4 časť I.	
	ods. 3	uplatňovanie ŠEL pre viacpalivové spaľ. zariadenia		príl. č. 4 časť II. modif. váž. priemer EL: bod 1 EL podľa prevlád. paliva: bod 2 EL pre rafinérie: bod 3	
	ods. 4	ustanovené ŠEL, ŠTP, ŠPP	písm. a)	veľké spaľ. zar.	príl. č. 4 časť III.: ŠEL: body 2 – 6
			písm. b)	VSSZ	príl. č. 4 časť IV.
			písm. c)	spaľ. zar. s MTP > 0,3 MW okrem LCP	príl. č. 4 časť V. požiadavky pre VMCP počas prech. obdobia (termíny podľa §15 ods. 3)
		písm. c)	spaľ. zar. s MTP < 0,3 MW	príl. č. 4 časť VI.	
ods. 5	platnosť požiadaviek (EL – tmavosť dymu a TP a PP – kvalita paliva) aj pre MZ		príl. č. 4 časť VI. bod 2		

## Veľké spaľovacie zariadenia

**Tabuľka 27:** Prehľad ustanovení vyhlášky 248/2023 Z. z., ktoré sa týkajú veľkých spaľovacích zariadení

Paragrafové znenie vyhlášky			Poznámky
§ 10 Emisné limity pre veľké spaľ. zar.	ods. 1	členenie veľkých spaľ. zariadení JZ/NZ	príl. č. 4 časť III bod 1
	ods. 2		platné pre JZ
	ods. 3		platné pre NZ
	ods. 4	ŠEL ako stupeň odsírenia	možnosť využiť stupeň odsírenia - len pre domáce tuhé palivo
	ods. 5	zariadenia na dožitie - bez EL, sleduje sa len počet odprevádzkov. hodín	podmienky §12
	ods. 6	rozšírenie LCP + rozšírenie spaľ. zar. na LCP	
	ods. 7	zmena LCP	
§ 11 Obmedzený prevádzkový režim (OPR) pre LCP	ods. 1	možnosť uplatniť miernejší EL pre OPR (odprevádzkovaných hodín/rok)	
	ods. 2	možnosť uplatnenia OPR aj na časť zariadenia so samostatným spalínovodom	
	ods. 3	počítanie prevádzkových hodín - viacero SJ, OPR na časť zariadenia	
§ 12 Osobitný režim pre LCP na dožitie do 31. 12. 2023	ods. 1	zaradenie do tohto režimu - písomný záväzok max. počtu odprevádzkovaných hod (na dožitie)	
	ods. 2	EL, ktoré platia pre osobitný režim na dožitie	
	ods. 3	počítanie odprevádzkovaných hodín	
§ 13 Porucha a výpadok odluč. z.		v súlade s podmienkami v § 34 ods. 8 písm. a); možnosť povolenia iného času prevádzky	
§ 14 Prerušenie dodávky paliva	ods. 1	výnimky z EL pre nedostatok nízkosírneho tuh. paliva	
	ods. 2	výnimky z EL pre náhly výpadok plynu	

## Väčšie stredné spaľovacie zariadenie

**Tabuľka 28:** Prehľad ustanovení vyhlášky 248/2023 Z. z., ktoré sa týkajú väčších stredných spaľovacích zariadení

Paragrafové znenie vyhlášky			Poznámky	
§ 14 Prerušenie dodávky paliva	ods. 1	výnimky z EL pre nedostatok nízkosírneho tuhého paliva		
	ods. 2	výnimky z EL pre náhly výpadok plynu		
§ 15 Emisné limity, TP a PP pre VSSZ	ods. 1	členenie VSSZ podľa dátumu povolenia	príloha 4 časť IV bod 1	
	ods. 2	EL pre VSSZ – vzťahuje sa §9		
	ods. 3	EL pre JZ	písm. a) MTP < 5 MW do 31.12.2024 MTP > 5 MW do 31.12.2029	príloha 4 časť V
			písm. b) MTP < 5 MW od 1.1.2025 MTP > 5 MW od 1.1.2030	príloha 4 časť IV body 2 – 4 tab. A
ods. 4	EL pre NZ	príloha 4 časť IV body 2 – 4 tab. B		
§ 16 Obmedzený prevádzkový režim (OPR) pre VSSZ	ods. 1	možnosť uplatniť OPR do 500 odprevádz. hodín/rok		
	ods. 2	predĺženie na 1000 h/rok v núdzi a za mimoriadnych okolností na výrobu tepla pri výnimočne chladnom počasí		
	ods. 3	pri OPR sa EL neuplatňujú, okrem TZL pri spaľovaní tuhých palív vrátane biomasy		
	ods. 4	OPR osobitne pre motory		
§ 17 Prechodné opatrenia pre VSSZ	ods. 1	miernejší emisný limit pre tuhé znečisťujúce látky v ustanovenom rozsahu, ak ide o spaľovanie biomasy ako hlavného paliva v zóne alebo aglomerácii, kde je kvalita ovzdušia dobrá		
	ods. 2	miernejší emisný limit pre oxidy dusíka v ustanovenom rozsahu, ak ide o jestvujúce zariadenie, ktoré sa využíva na pohon kompresorových staníc potrebných na zaistenie bezpečnosti vnútroštátnej plynárenskej prepravnej sústavy		
§ 18 Osobitný režim pre zariadenia CZT pre VSSZ	pre jestvujúce MCP s MTP ≥ 5 MW od 1. 1. 2025 do 1. 1. 2030:			
<ul style="list-style-type: none"> <li>ak najmenej 50 % z výroby využiteľného tepla vyj. ako plávajúci 5-ročný priemer sa zo spaľ. zariadenia odvádza ako para alebo horúca voda do verejnej siete na diaľkové vykurov.</li> <li>počas využívania osobitného režimu pre CZT sa na spaľovacie zariadenia uplatňujú EL podľa prílohy č. 4 štvrtej časti bodu 2.2 tab. A ustanovené pre tento režim</li> </ul>				
§ 19 Hodnotenie dodržania EL	ods. 1	požiadavky pri KM		
	ods. 2	požiadavky pri DM (PM)		
	ods. 3	validovanie nameraných hodnôt	príl. č. 12 časť IV	
	ods. 4	platnosť DPH a RPH pri poruche a údržbe AMS		
	ods. 5	platnosť EL počas rôznych prevádzkových stavoch		

## Príloha č. 2

### SPAĽOVNE ODPADOV A ZARIADENIA NA SPOLUSPAĽOVANIE ODPADOV

**Spaľovňa odpadov** je stacionárnym technickým zariadením alebo prenosným technickým zariadením, ktoré slúži na tepelnú úpravu odpadov s využitím alebo bez využitia tepla vznikajúceho pri spaľovaní, vymedzená podľa § 20 ods. 1 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch. Je to zariadenie na spaľovanie odpadov oxidáciou alebo zariadenie na iné postupy tepelnej úpravy odpadov, ako sú pyrolytické, splyňovacie alebo plazmové procesy, ak sa látky vzniknuté pri takomto postupe následne spália.

**Zariadenie na spoluspaľovanie odpadov** je stacionárnym technickým zariadením alebo prenosným technickým zariadením, ktorého hlavným účelom je:

- výroba energie alebo iného materiálového produktu, v ktorom sa odpady používajú ako riadne palivo alebo prídavné palivo alebo
- v ktorom sa odpady tepelne upravujú na účely ich zneškodnenia oxidáciou, ako aj inými procesmi tepelného spracovania, ako sú pyrolytické, splyňovacie alebo plazmové procesy, ak sa látky vzniknuté pri takomto postupe následne spália, vymedzené podľa § 20 ods. 1 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch,
- ak sa spoluspaľovanie odpadov uskutočňuje tak, že hlavným účelom zariadenia na spoluspaľovanie odpadov nie je výroba energie alebo iného materiálového produktu, ale tepelná úprava odpadov, zariadenie na spoluspaľovanie odpadov sa považuje za spaľovňu odpadov.

**Podstatná zmena pre** spaľovne odpadov a zariadenie na spoluspaľovanie odpadov (§ 23 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch)

- podstatnou zmenou sa rozumie tiež zámer spaľovať nebezpečný odpad v spaľovni odpadov alebo v zariadení na spoluspaľovanie odpadov, ak ide o zdroj, ktorý podlieha integrovanému povoleniu a ak sa tam doteraz nebezpečný odpad nespáľoval.

**Tabuľka 29:** Definície spaľovní odpadov a zariadení na spoluspaľovanie odpadov a príslušné ustanovenie zákona

Definícia spaľovne odpadov	§ 20 ods. 8 zákona
Definícia zariadenia na spoluspaľovanie odpadov	§ 20 ods. 9 zákona
Vymedzenie spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov	§ 20 ods. 1 vyhl. č. 248/2023 Z. z.
EL, TP a PP	§ 10 – 25 + príloha č. 5 vyhl. č. 248/2023 Z. z.
Monitorovanie emisií (preukazovanie dodržania EL...)	§ 9 vyhl. č. 249/2023 Z. z.
Preukazovanie dodržania TP a PP	§ 12 vyhl. č. 249/2023 Z. z.

**Tabuľka 30:** Požiadavky na spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov z vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

Paragrafové znenie vyhlášky č. 248/2023 Z. z.			Poznámky	
§ 20 Základné ustanovenia	ods. 1	vymedzenie spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov sa uplatňujú na zariadenia, na ktoré sa vzťahujú špecifické požiadavky		
	ods. 2	vylúčenie určitých zariadení a odpadov z uplatňovania požiadaviek na spaľovanie odpadov		
	ods. 3	kedy sa na plynné produkty pyrolýzy a splyňovania odpadov nevzťahujú požiadavky na spaľovanie odpadov		
	ods. 4	časti zariadenia, na ktoré sa vzťahujú EL, TP a PP pri pyrolýze a splyňovaní odpadov		
	ods. 5	vymedzenie pojmov	zvyšok zmesový komunálny odpad	
§ 21 Uplatňovanie EL, TP a PP	ods. 1	členenie na JZ/NZ	príl. č. 5 časť I.	
	ods. 2	ŠTP a ŠPP	ustanovenie ŠTP a ŠPP	príl. č. 5 časť II. body 1 až 8 a bod 10
	ods. 3		možnosť určiť iné ŠTP a ŠPP	príl. č. 5 časť II. bod 9
	ods. 4	ŠEL	ustanovenie ŠEL pre spaľovne odpadov	príl. č. 5 časť III.
	ods. 5		ustanovenie ŠEL pre zar. na spoluspaľovanie odpadov	príl. č. 5 časť IV.
§ 22 Prekročenie EL a porucha zariadenia	ods. 1	čas, koľko môže byť zariadenie v prevádzke počas týchto stavov		
	ods. 2	ŠEL platné pre spaľovne odpadov počas týchto stavov	príl. 5 časť III. bod 2	
§ 23 Podst. zmena	podstatná zmena spaľovanie NO			
§ 24 Hodnotenie dodržania EL, TP a PP	ods. 1	ŠEL pri KM	požiadavky, ak ZL sú zisťované KM	
	ods. 2		prevádzkové stavy, pre ktoré platia EL	§ 34 ods. 5 písm. a) c) d)
	ods. 2		validovanie EH	príl. č. 12 časť IV.
	ods. 3		vylúčenie EH pri poruche a údržbe AMS	
	ods. 4	ŠEL pri DM(PM)	požiadavky, ak ZL sú zisťované DM	§ 9 vyhl. č. 249/2023 Z. z.
	ods. 5	ŠTP a ŠPP	hodnotenie dodržania ŠTP a ŠPP	§ 34 ods. 2 a 4
§ 25 Požiadavky na spaľovanie rádioaktív. odpadu	uplatňujú sa požiadavky príl. č. 5 časť II. a III. – podľa rozhodnutia orgánu ochrany ovzdušia			

**Tabuľka 31:** Špecifické požiadavky na spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov z vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

I. časť	členenie spaľovní odpadov a zariadení na spoluspaľovanie odpadov JZ/NZ		
II. časť	technické požiadavky a podmienky prevádzkovania pre spaľovne odpadov a zariadenia na spoluspaľovanie odpadov		
III. časť	emisné limity pre spaľovne odpadov		
IV. časť	emisné limity pre zariadenia na spoluspaľovanie odpadov	1.	vzťahy pre výpočet modifikovaného váženého priemeru EL
		2.	cementárske pece EL pre všetky ZL závery o BAT pre CLM
		3.	spaľovacie zariadenia: $C_{proces}$ pre TZL, $SO_2$ , $NO_x$ EL pre ťažké kovy, PCDD + PCDF závery o BAT pre LCP
		4.	ostatné priemyselné odvetvia EL pre Cd+Pb, Hg, PCDD + PCDF ostatné ZL podľa vzťahu v bode 1

## Príloha č. 3

### ZARIADENIA POUŽÍVAJÚCE ORGANICKÉ ROZPÚŠŤADLÁ

**Zariadenie používajúce organické rozpúšťadlo** je technologický celok, v ktorom sa vykonáva činnosť, pri ktorej sa používa organické rozpúšťadlo, vymedzené podľa § 26 ods. 1 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch.

**Podstatná zmena** pre zariadenie používajúce organické rozpúšťadlá (§ 29 ods. 1)

- podstatnou zmenou sa rozumie zvýšenie priemernej dennej hmotnosti vstupu organických rozpúšťadiel v zariadení, ak sa emisie prchavých organických zlúčenín zo zariadenia používajúceho organické rozpúšťadlá počas prevádzky pri plánovanej kapacite okrem nábehu, odstavovania a údržby zariadenia zvýšia viac ako o
  - a) 25 %, ak ide o zariadenie, v ktorom sa vykonáva
    1. činnosť Ia, Ic, Id, Ie, If, Ig, IIa, IIb, IVa, IVb, IVc, VIII, X uvedená v prílohe č. 6 prvej časti, ktorá zodpovedá prahovej spotrebe rozpúšťadla označenej písmenom „Z“ v prílohe č. 6 štvrtej časti alebo
    2. iná činnosť s prahovou spotrebou rozpúšťadla menšou ako 10 t/rok,
  - b) 10 % pre všetky ostatné zariadenia.

**Tabuľka 32:** Definície zariadení používajúcich organické rozpúšťadlá a príslušné ustanovenie zákona

Definícia zariadenia používajúceho organické rozpúšťadlá	§ 20 ods. 10 zákona
EL, TP a PP	§ 26 – 31 + príloha č. 6 vyhl. č. 248/2023 Z. z.
Monitorovanie emisií (preukazovanie dodržania EL...)	§ 10 vyhl. č. 249/2023 Z. z.
Preukazovanie dodržania TP a PP	§ 12 vyhl. č. 249/2023 Z. z.



Tabuľka 33: Požiadavky na zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá z vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

Paragrafové znenie vyhlášky č. 248/2023 Z. z.				Poznámky	
§ 26 Základné ustanovenia	ods. 1	definovanie zariadenia použ. OR podľa činnosti		príl. č. 6 časť I.	
	ods. 2	vymedzenie pojmov	písm. a)	org. rozpúšťadlo	
			písm. b)	zmes	
			písm. d)	spotreba org. rozpúšťadla	
			písm. e)	vstup	
			písm. f)	opätovné použitie	
			písm. g)	men. kapacita pre činnosť	
		písm. h) až písm. m)	EL pre fugitívne a celk. emisie, tlačiarenská a náterová látka, lak, lepidlo, kreozot		
§ 27 Uplatňovanie EL, TP+ PP pre zariadenia používajúce OR s menovitou kapacitou pre činnosť	ods. 1	členenie zariadení: JZ/NZ		príl. č. 6 časť II.	
	ods. 2	> prahová kapacita	písm. a)	ŠEL pre odp. plyny, ŠEL pre fug. emisie alebo ŠEL pre celk. emisie	príl. č. 6 časť IV.
			písm. b)	požiadavky redukčného plánu(RP)	
	ods. 3		ak ide o emisie z koncového oxid. zar., platia ŠTP, ŠPP a ŠEL	príl. č. 7 časť VI., bod 7:ŠTP, ŠPP a ŠEL: – regen. zar. (TOC,NO <sub>x</sub> ) – rekuper. a iné zar. (TOC, NO <sub>x</sub> ,CO)	
	ods. 4	< najnižšia prah. kapacita, ak ide o SZ	písm. a)	nanášanie náterov na – kovy, drevo, plasty (IVa – IVc) – autoopravárne (V) – impregnovanie dreva (XIV): platia ŠEL alebo ŠPP (RV)	príl. č. 6 časť IV. ŠPP alebo ŠEL podľa: bodu 4.3, 5.3 a 14.2 – bez ohľadu, či ide o špecif. účel podľa vyhl. č. 256/2023 Z. z.
			písm. b)	ostatné príp.: EL sa neuplatňujú	
	ods. 5	ak ide o MZ	platia ŠPP (= treba použiť RV), len ak ide o nanášanie náterov na špecif. účel podľa príl. č. 2 k vyhl. č. 256/2023, tzn: – predmety, kt. sú alebo po natretí budú pripojené k staveb. objektom (napr. radiátory, zárubne, okná) – autoopravárstvo	ŠPP pre tieto činnosti: príl. č. 6 časť IV. bod 4.3 písm. a), 5.3 a 14.2	
	ods. 6	výnimky z EL	pre uplatnenie EL pre fugitívne emisie		
	ods. 7		pre uplatnenie EL pre celkové emisie		príl. č. 6 časť IV bod 4.2
	ods. 8	požiadavky na vypracovanie RP		príl. č. 6 časť V	
ods. 9	požiadavky počas nábehu a odstavenia				
ods.10	dodržiavanie správnej prevádzkovej praxe				
§ 28 VOC s označením rizika	ods. 1	členenie rizikových VOC			
	ods. 2	náhrada rizikových VOC			
	ods. 3	ŠEL pre rizikové VOC		príl. č. 6 časť III.	
§ 29 Podstatná zmena	ods. 1	zvýšenie priemerného denného vstupu			
	ods. 2	prekročenie prahovej kapacity			

Paragrafové znenie vyhlášky č. 248/2023 Z. z.			Poznámky
§ 30 Bilancia OR	ods. 1	bilancia na preukazovanie množstva emisií	preukazovanie podľa § 10 ods. 4 až 6 vyhl. č. 249/2023 Z. z.
	ods. 2	postup na vypracovanie ročnej bilancie	príl. č. 6 časť VI bod 1 – 3
§ 31 Hodnotenie dodržania EL	ods. 1	požiadavky pre KM	preukazovanie: § 10 ods. 1 vyhl. č. 249/2023 Z. z.
	ods. 2	požiadavky pre DM (PM)	preukazovanie podľa § 10 ods. 2, 3, 7, 8 vyhl. 249/2023 Z. z.
	ods. 3	EL pre podprahové zariadenia	
	ods. 4	EL pre TZL	požiadavky § 34 ods. 4
	ods. 5	preukazovanie EL v odp. plynch	- ako suma VOC, ak ide o rizikové VOC - ako TOC v ostatných prípadoch
	ods. 6	hodnotenie dodržania EL pre fugitívne emisie a EL pre celkové emisie	príl. č. 6 časť VI bod 4.1 – 4.2
	ods. 7	splnenie RP	príl. č. 6 časť VI bod 4.3
	ods. 8	pre 2 činnosti	možnosti hodnotenia každá činnosť osobitne obe činnosti spolu
	ods. 9		spôsob hodnotenia dodržania EL pre obe činnosti spolu
	ods.10	platnosť EL počas rôznych prevádzkových stavov	

**Tabuľka 34:** Špecifické požiadavky pre zariadenia používajúce organické rozpúšťadlá z vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

I. časť	Zoznam činností	
II. časť	Členenie zariadení vo vzťahu k uplatňovaniu EL JZ/NZ	
III. časť	Požiadavky na zariadenia používajúce rozpúšťadlá s obsahom látok alebo zmesí s označením rizika podľa § 26 ods. 1	
IV. časť	Prahové spotreby OR, ŠEL, ŠTP a ŠPP zariadení podľa jednotlivých činností	Polygrafia
		Odmasťovanie
		Chemické čistenie
		Nanášanie náterov
		Nanášanie náterov na cestné vozidlá
		Nanášanie náterov na navíjané pásy z kovových materiálov
		Povrchová úprava drôtov
		Nanášanie lepidla
		Výroba obuvi
		Výroba náterových zmesí, lakov, tlačiarenských farieb a lepidiel
		Výroba farmaceutických výrobkov
		Výroba a spracovanie gumy
		Extrakcia rastlinných olejov a živočíšnych tukov a rafinácia olejov
		Impregnácia dreva
Laminovanie dreva a plastov		
V. časť	Redukčný plán	
VI. časť	Postup vypracovania ročnej bilancie OR	

## Príloha č. 4: TECHNOLOGICKÉ ZARIADENIA

**Technologické zariadenie** je zariadením stacionárneho zdroja, ktoré je iné ako zariadenie uvedené v § 20 ods. 5 písm. a) až f) zákona.

Zariadenia stacionárnych zdrojov okrem technologických zariadení sa podľa dátumu ich povolenia členia na jestvujúce zariadenia a nové zariadenia.

**Tabuľka 35:** Definície technologických zariadení a príslušné ustanovenia zákona

Definícia technologického zariadenia	§ 20 ods. 13 zákona
EL, TP a PP	§ 32 – 34 + príloha č. 7 vyhl. č. 248/2023 Z. z.
Monitorovanie emisií (preukazovanie dodržania EL...)	§ 8 vyhl. č. 249/2023 Z. z.
Preukazovanie dodržania TP a VPP	§ 12 vyhl. č. 249/2023 Z. z.

**Tabuľka 36:** Požiadavky na technologické zariadenia z vyhlášky č. 248/2023 Z. z.

Paragrafové znenie vyhlášky č. 248/2023 Z. z.				Poznámky	
§ 32 Uplatňovanie EL, TP a PP	ods. 1	ustanovenie ŠEL		príl. č. 7	
	ods. 2	náhrada rizikových látok a zmesí			
§ 33 Podstatná zmena	EL pre nové zariadenia – podľa napojenia na spoločné čistiace zariadenie				
§ 34 Hodnotenie dodržanie EL, TP a PP	ods. 1	pre KM	EL vyjadrený ako C,HT a tmavosť dymu		
	ods. 2		EL vyjadrený ako emisný stupeň TP a PP		
	ods. 3		validovanie	príl. č. 12 časť IV	
	ods. 4	pre DM (PM)	EL, TP a PP		
	ods. 5	prevádzkové stavy, pri ktorých platia ŠEL, ŠTP a TPP			
§ 34 Prechodné ustan.	ods. 2	ustanovenia o nových zariadeniach	písm. a)	pre technologické zariadenia platia od 1. 1. 2016	príl. č. 2 (zoznam ZL) príl. č. 3 (VEL, VTP a VPP) príl. č. 7 (ŠEL, ŠTP a ŠPP)

**Tabuľka 37:** Špecifické požiadavky pre technologické zariadenia z vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z.

Priemyselné výroby	I.	Palivovo-energetický priemysel
	II.	Výroba a spracovanie kovov
	III.	Výroba nekovových minerálnych produktov
	IV.	Chemický priemysel
	V.	Nakladanie s odpadmi, spaľovanie vedľajších živočíšnych produktov a krematóriá
	VI.	Ostatný priemysel a zariadenia

## Príloha č. 5: ZARIADENIA POUŽÍVANÉ NA SKLADOVANIE, PLNENIE A PREPRAVU BENZÍNU

### Vyhláška č. 253/2023 Z. z.

**Distribučný sklad benzínu** je technologický celok používaný na skladovanie, prečerpávanie a plnenie benzínu do mobilných zásobníkov, ustanovené v benzínovej vyhláške.

Čerpacia stanica benzínu je technologický celok, kde sa čerpá benzín zo stacionárnej nádrže do palivovej nádrže motorového vozidla, ustanovené vykonávacím v benzínovej vyhláške.

**Tabuľka 38:** Definície zariadení používaných na skladovanie, plnenie a prepravu benzínu

Definícia	distribučný sklad benzínu	§ 20 ods. 11 zákona
	čerpacia stanica benzínu	§ 20 ods. 12 zákona
EL, TP a PP, monitorovanie emisií		§ 3 až 5 vyhl. č. 253/2023 Z. z.
Preukazovanie dodržania EL, TP a PP		§ 6 vyhl. č. 253/2023 Z. z. § 12 vyhl. č. 249/2023 Z. z.

**Tabuľka 39:** Požiadavky na zariadenia používané na skladovanie, plnenie a prepravu benzínu z vyhlášky č. 253/2023 Z. z.

Paragrafové znenie vyhlášky č. 253/2023 Z. z.			Poznámky
§ 2 Vymedzenie základných pojmov	písm. a) – w)		
	písm. g) – k)	nové a jestvujúce zariadenia (pozor na dátumy!!!)	
	písm. r)	rekuperačná jednotka	
	písm. s)	system II. stupňa rekuperácie	
	písm. w)	uzemie s bytovou zástavbou	
§ 3 TP a PP pre distribučný sklad (DS)	ods. 1	skladovacie zariadenie	príloha č. 1
	ods. 2	plniace zariadenie a vyprázdňovacie zariadenie mobilných zásobníkov	príloha č. 2
	ods. 3	plniace ramená na plnenie cestných cisternových vozidiel	príloha č. 3
	ods. 4	požiadavky ods. 2 a 3 sa nevzťahujú na DS s obratom menším ako 10 000 t/rok	
§ 4 TP a PP pre mobilné zásobníky (MoZ)	ods. 1	TP a PP – mobilné zásobníky	
	ods. 2	odvzdušnenie, ak nie je možná rekuperácia	!!! nemôže dôjsť k ohrozeniu zdravia ľudí alebo k poškodeniu ŽP
	ods. 3	TP a PP podľa ods. 1 platia aj pre jestvujúce železničné cisternové vozne a jestvujúce plavidlá, ak sú v DS podľa § 3 ods. 2	

Paragrafové znenie vyhlášky č. 253/2023 Z. z.			Poznámky
§ 5 TP a PP pre čerpace stanice (ČS)	ods. 1	TP a PP – Plniace a skladovacie zariadenie	príloha č. 4
	ods. 2	nová ČS – rekuperácia II. st. s obratom viac ako 500 m <sup>3</sup> , v bytovej zástavbe a priem. areály od 100 m <sup>3</sup>	
	ods. 3	jestvujúca ČS – rekuperácia II. st. s obratom viac ako 1000 m <sup>3</sup> , v bytovej zástavbe a priem. areály od 100 m <sup>3</sup>	
	ods. 4	jestvujúca ČS pri rekonštrukcii spojenej s výmenou výdajných stojanov – rekuperácia II. st. s obratom viac ako 500 m <sup>3</sup> aj mimo bytovej zástavby	
	ods. 5	účinnosť zachytávania benzínových pár syst. rekuperácie II. st.: 85 % a viac	príslušné EN normy, typové schválenie
	ods. 6	pomer pár a benzínu rekuperácie II. st.: 0,95 až 1,05	
	ods. 7	ak je na ČS systém rekuperácie II. stupňa → označenie pre spotrebiteľov	
	ods. 8	ods. 1 sa nevzťahuje na ČS s obratom menej ako 100 m <sup>3</sup>	
	ods. 9	požiadavky ods. 2 až 4 sa neuplatňujú pre ČS na plnenie benzínu do nádrží nových motorových vozidiel, ktoré sú plnené prvýkrát	
§ 6 Preukazovanie dodržiavania TP a PP pre DS, MoZ a ČS	ods. 1	preukázanie TP a PP 1× za 3 roky: – pre kontrolu tesnosti potrubí v DS – pre kontrolu funkčnosti ventilov MZ – preskúšanie tesnosti cisternového vozidla – kontrolu tesnosti potrubí na ČS	príloha č. 2 a 4
	ods. 2	kontrola podľa ods. 1 prostredníctvom odborne spôsobilej osoby + záznam o kontrole	
	ods. 3	1× za 3 roky PP a TP pre meranie priemernej koncentrácie uhľovodíkov v odpadovom plyne z rekuperačnej jednotky v DS	§ 3 ods. 2
	ods. 4	1× za rok TP a PP pre meranie prevádzkovej účinnosti systému II. stupňa rekuperácie benzínových pár na ČS	§ 5 ods. 5
	ods. 5	ak je na ČS AMS, potom meranie podľa ods. 4 sa vykoná 1× za 3 roky	
	ods. 6	kontrola podľa ods. 3 a ods. 4 prostredníctvom odborne spôsobilej osoby – oprávnené meranie podľa § 22 ods. 6 zákona	!!! správa z merania

## Príloha č. 6: POŽIADAVKY NA UMIESTŇOVANIE ZDROJOV

Vzhľadom na to, že zdroje znečisťovania ovzdušia môžu významným spôsobom ovplyvňovať svoje okolie a negatívne prispievať najmä ku kvalite bývania, je potrebné tejto problematike venovať pozornosť už v štádiu tvorby koncepcií rozvoja územia a územného plánovania.

Citlivý spôsob využívania územia znamená vhodné umiestnenie zdrojov znečisťovania ovzdušia voči citlivým receptorom s cieľom zabrániť alebo obmedziť nepriaznivé vplyvy v dôsledku znečisťovania ovzdušia z predmetného stacionárneho zdroja na ľudské zdravie a životné prostredie.

**Citlivým receptorom** je územie, ktoré si vyžaduje osobitnú pozornosť pri ochrane zdravia a pohody ľudí a životného prostredia (§ 2 písm. l) vyhlášky o stacionárnych zdrojoch); medzi citlivé receptory patria

1. **územie, kde ľudia žijú alebo pravidelne trávia čas**, najmä obývané oblasti (obytné zóny, sídliská, ubytovacie zariadenia, ako sú hotely a ubytovne), nemocnice, zdravotnícke zariadenia, zariadenia sociálnych služieb, školské zariadenia, zariadenia na šport a rekreáciu, kúpeľné miesta,
2. **citlivé ekosystémy a biotopy** podľa osobitného predpisu.

Odstupové vzdialenosti sa uplatňujú recipročne, t. j. najmä pri výstavbe obytných zón a ich odstupe od priemyselných zdrojov.

### Pri územnom rozvoji:

V § 25 zákona bola pre orgány ochrany ovzdušia zavedená nová kompetencia vydávať vyjadrenia, v ktorých sa uplatňujú záujmy ochrany ovzdušia s cieľom udržania alebo zlepšenia kvality ovzdušia v posudzovanej lokalite, potrebné na:

- schválenie alebo zmenu územnoplánovacej dokumentácie,
- schválenie alebo zmenu koncepcie územného rozvoja v priebehu jej spracovávania,
- v procesoch EIA (pre zdroje znečisťovania ovzdušia), SEA (napr. pre územný rozvoj).

### Všeobecné zásady umiestňovania zdrojov znečisťovania ovzdušia:

Pri vydávaní uvedených vyjadrení je potrebné zohľadniť zásady umiestňovania zdrojov vrátane odporúčaných odstupových vzdialeností uvedených v prílohe č. 10 vyhlášky o stacionárnych zdrojoch:

- všeobecné zásady umiestňovania zdrojov znečisťovania ovzdušia – ustanovené v I. časti,
- odporúčané odstupové vzdialenosti v členení podľa priemyselných činností – ustanovené v II. časti,
- zásady uplatňovania odstupových vzdialeností – ustanovené v III. časti.

Umiestňovanie zdrojov znečisťovania ovzdušia je **limitované faktormi**:

1. **druhom výroby**, používanými technológiami a výrobnými kapacitami; odporúčané odstupové vzdialenosti uvedené v prílohe 10 časť II,
2. **spôsobom obmedzenia znečisťovania ovzdušia**, úroveň emisií použitej techniky vo vzťahu k BAT,
3. **spôsobom ochrany citlivého receptora** pred znečistením ovzdušia; napr. využitie kompenzačných opatrení,
4. **charakterom lokality**; individuálny prístup na základe odborného posúdenia vplyvu zdroja na kvalitu ovzdušia v jeho okolí; tzn. priestorového rozloženia znečistenia ovzdušia, vzhľadom na orografiu územia, poveternostné charakteristiky daného územia a existujúce a plánované zdroje znečisťovania ovzdušia v ňom.

**Pri samotnom procese povoľovania novobudovaných stacionárnych zdrojov alebo pri zvyšovaní výrobných kapacít existujúcich zdrojov je potrebné osobitne zvážiť okrem umiestnenia zdroja vrátane uplatnenia odporúčaných odstupových vzdialeností aj**

- požiadavky na **zabezpečenie rozptylu** ustanovených vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch a
- **využitie kompenzačných opatrení**, najmä ak ide o umiestnenie stacionárneho zdroja v obytnom území alebo zmiešanom území obce, alebo v záujmovom území priláhlom intravilánu obce vzhľadom na charakter znečistenia ovzdušia.



## Príloha č. 7:

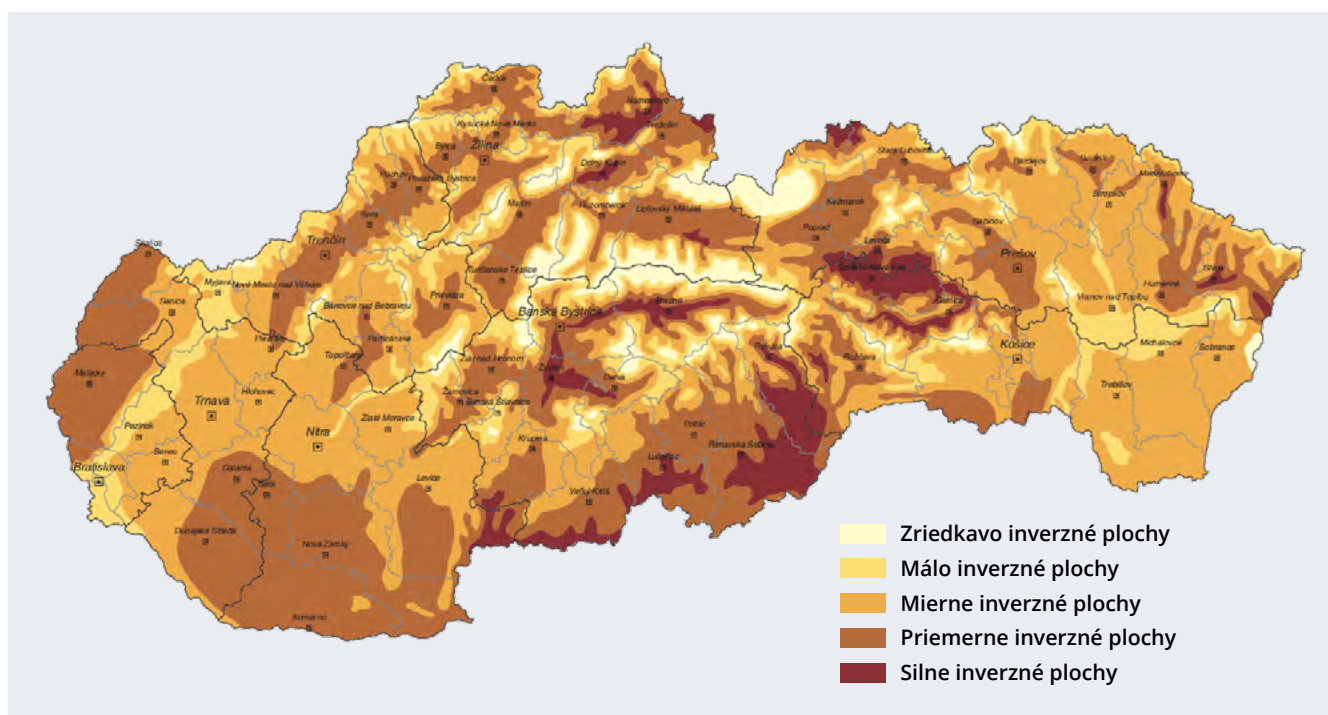
### POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE ROZPTYLU ZO ZDROJOV ZNEČISŤOVANIA

Kvalitu ovzdušia ovplyvňujú tri hlavné faktory:

1. emisie – znečisťujúce látky vypúšťané do ovzdušia zo zdrojov znečisťovania ovzdušia, akými sú nielen priemysel, ale aj domácnosti – vykurovanie, doprava a ďalšie majú dlhodobý vplyv na kvalitu ovzdušia,
2. rozptylové podmienky – dané meteorologickou situáciou a orografiou územia,
3. diaľkové znečistenie – ide o prenos znečisťujúcich látok vypustených na inom mieste, ako je miesto, kde dochádza k znečisteniu, požadové koncentrácie.

O emisiách znečisťujúcich látok z jednotlivých zdrojov znečisťovania ovzdušia je detailne diskutované v ostatných kapitolách príručky a pre túto kapitolu, pre diskusiu o zabezpečení rozptylu znečisťujúcich látok ich budeme považovať za nemenné. Ďalej z pohľadu rozptylových podmienok, ale aj celkovo riešenia kvality ovzdušia je nemenný aj posledný faktor – diaľkové znečistenie. Na zabezpečenie dobrej kvality ovzdušia v danom území nám teda ostal jediný faktor a ním sú rozptylové podmienky, aj to v obmedzenej miere.

Aktuálnu kvalitu ovzdušia ovplyvňujú hlavne aktuálne podmienky na rozptyl znečisťujúcich látok, ktoré sú dané meteorologickou situáciou (ako silno fúka vietor, aký je tlak a pod.) a aj okolím zdroja znečisťovania (reliéf územia, ale aj okolité budovy). Na nasledujúcom obrázku môžeme vidieť územia s prízemnými inverziami (zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav, ďalej len „SHMÚ“). Ich častý výskyt vo zvýraznených územiach komplikuje situáciu rozptylu emisií, ktorú je potrebné riešiť inak.



**Obrázok 5:** Zaťaženie územia prízemnými inverziami. Tmavšou farbou sú vyznačené oblasti s častejším výskytom prízemných inverzií. Najsvetlejšie oblasti zodpovedajú hrebeňom hôr. (zdroj: SHMÚ)

## 1. Všeobecné informácie a požiadavky na rozptyl

Legislatívne požiadavky na zabezpečenie dostatočného rozptylu znečisťujúcich látok sú ustanovené vo vyhláske o stacionárnych zdrojoch. Ustanovené požiadavky by mali plniť všetky stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia, nové aj existujúce. V prípade existujúcich zdrojov majú byť požiadavky zabezpečené pri zmene

- zariadenia spojenej s navýšením celkového množstva emisií,
- spojenej s výstavbou nového komína alebo jeho rekonštrukciou,
- koeficientu škodlivosti emitovanej znečisťujúcej látky ( koeficient „S“).

Zabezpečenie rozptylových podmienok pri existujúcom zdroji by malo byť zhodnotené okrem vyššie uvedených prípadov aj pri zmene alebo inštalácii zariadenia na obmedzovanie emisií znečisťujúcich látok, ktoré má výrazný vplyv na množstvo emisií ZL či mení charakter emisií ZL (teplota, tlak, vlhkosť atď.).

Vo vyhláske o požiadavkách na stacionárne zdroje sú ustanovené viac-menej štyri požiadavky na zabezpečenie rozptylu, a to:

- obmedzovanie fugitívnych emisií,
- počet komínov alebo výduchov,
- výška komína,
- poloha ústia komína,
- vyústenie výduchu na vonkajšiu stenu budovy.

### Veľké zdroje, stredné zdroje a malé zdroje (aj rodinné domy)

Požiadavka na zabezpečenie rozptylu musí byť zabezpečená vždy, bez ohľadu na to, či ide o veľký alebo malý zdroj znečisťovania ovzdušia. Ustanovenia prílohy č. 9 vyhlásky o stacionárnych zdrojoch sa uplatňujú bez rozdielu veľkosti zdroja znečisťovania ovzdušia okrem

- bodu 5, keď sa poloha ústia komína určuje podľa menovitého tepelného príkonu výkonu a
- vybranej časti postupu výpočtu najnižšej výšky komína podľa vestníka Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ročník IV, 1996, čiastka 5 – tu body 4.1 až 4.3.

Pre malé zdroje v prípadoch vydávania súhlasov na povolenie stavieb malých zdrojov znečisťovania situovaných v zástavbe sa na overenie vplyvu tohto zdroja na okolie odporúča použitie pokročilých modelov na výpočet rozptylu alebo napríklad metodiky vypracovanej rezortom zdravotníctva uvedenej v prílohe č. 3 vestníka Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ročník IV, 1996, čiastka 5.

Pri umiestňovaní malých zdrojov znečisťovania ovzdušia – rodinných domov s vykurovacím telesom – je obzvlášť dôležité zobrať do úvahy okolitú zástavbu.

Napríklad nie je vhodné situovať komín do blízkosti okien iných budov, ale ani okien vlastnej budovy (aktuálne pri stavbe nízkopodlažnej budovy v blízkosti poschodovej budovy).

Nesprávne umiestnenie komína rodinného domu bez ohľadu na kvalitu spaľovaného paliva (čo je osobitná téma) je často príčinou susedských sporov, ktoré sú v mnohých prípadoch až neriešiteľné.

Vypracovanie emisno-prenosového posudku susedský problém nevyrieši, síce sa v ňom posúdi splnenie ustanovených požiadaviek na zabezpečenie rozptylu znečisťujúcich látok, avšak len z pohľadu zabezpečenia kvality ovzdušia a vo vzťahu k emisiám problematického komína nanajvýš viacerých komínov jedného prevádzkovateľa. Avšak na celkovej kvalite ovzdušia sa okrem neho podieľajú aj ostatné zdroje znečisťovania ovzdušia v bližšom či vzdialenejšom okolí, požadové koncentrácie a podobne.

V prípade neriešiteľného susedského sporu je možné daný spor riešiť ako občianskoprávny spor, kde sa sťažovateľ môže dožadovať ochrany práv žalobou na príslušnom súde v zmysle ustanovenia § 127 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa vlastník veci musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného, alebo čím by vážne ohrozil výkon jeho práv. Preto nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi.

### Komín/výdych/prieduch/dymovod

Uvedené pojmy sú veľmi často v praxi zamieňané alebo vysvetľované „po svojom“. Prvý základný pojem pre túto časť príručky je pojem komín.

**Komín (chimney)** – tento pojem je priamo zadefinovaný vo vyhláske o požiadavkách na stacionárne zdroje. Ide o objekt, ktorý obsahuje jeden **prieduch** alebo **viac samostatných prieduchov** na vypúšťanie odpadových plynov do ovzdušia.

Podľa rôznych definícií v technických normách by sme mohli zhrnúť, že komín je

- konštrukcia skladajúca sa zo steny alebo stien obklopujúca/uzatvárajúca jeden alebo viac prieduchov/výduchov (STN ISO 6707-1:2008 a STN EN 1443:2004); komíny teda môžu obsahovať jedno alebo viac potrubí – dymovod,
- systém, cez ktorý sa vypúšťa do ovzdušia odpadový plyn (STN P CEN/TS 15675:2009).

Pozn.: V praxi sa všeobecne uplatňuje pojem **výdych** pre riadené vypúšťanie emisií ZL, a to v prípade, ak nie je toto teleso (výdych) pevne spojené základom so zemou alebo podlahou a pod.

V technických normách sa pojem **výdych** nepoužíva, avšak v platnej legislatíve sa komín a výdych používajú a uvádzajú väčšinou stále spolu, preto možno konštatovať, že pre oba platia rovnaké požiadavky. **Komín = výdych.**

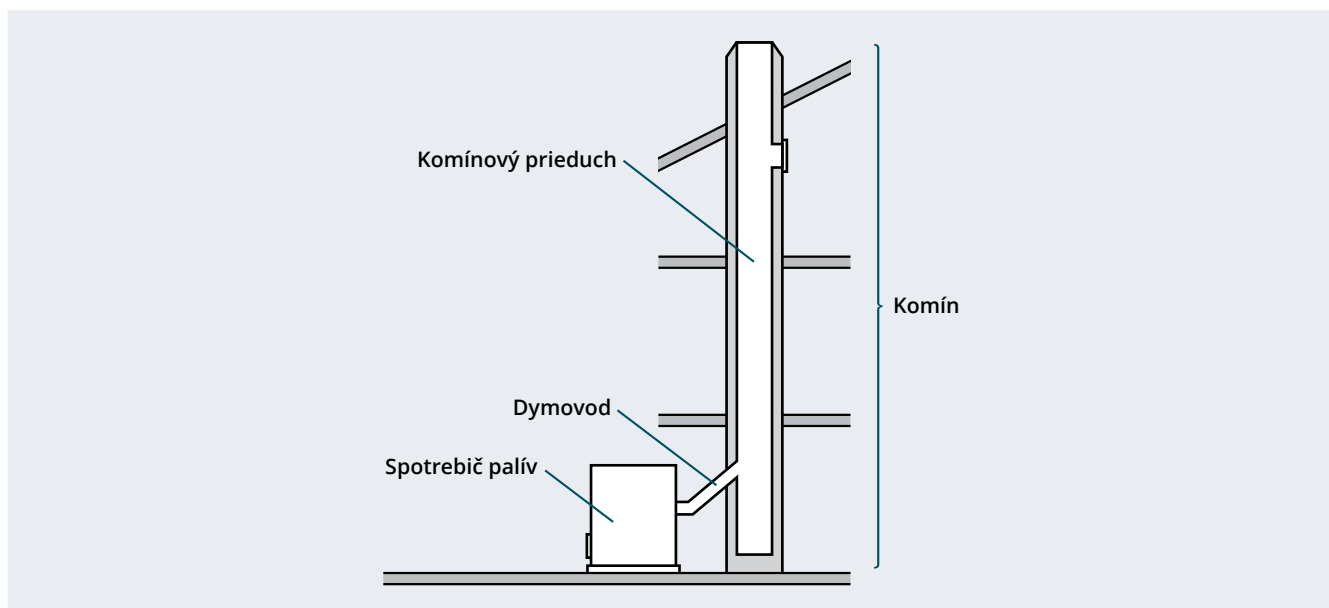
**Prieduch (flue)** – dutina v konštrukcii komína určená na odvod spalín do voľného ovzdušia (STN EN 1443) alebo aj kanál obsahujúci spaliny z komínového systému (STN EN 15287-2).

**Dymovod (flue)** – je podľa smernice o priemyselných emisiách<sup>8</sup> samostatná časť konštrukcie alebo oddelenie výduchu/komína na odvádzanie spalín do vonkajšieho vzduchu.

Podľa STN ISO 6707-1 je prieduch/dymovod dutina na odvádzanie spalín do vonkajšieho vzduchu a podľa normy STN EN 1443 a 15287-2 je to prvok určený na spojenie spalínového hrdla spotrebiča palív s komínovým systémom.

**Komín je teda samostatná stavba** na odvod odpadových plynov do ovzdušia a je tvorená z viacerých častí. Na to, aby sa emisie zo spaľovacieho zariadenia alebo technologického zdroja dostali do ovzdušia, slúži dymovod + prieduch. Dymovod odvádzá emisie zo zariadenia do komínového prieduchu a ten umožňuje ich transport cez komín. Na nasledujúcom zjednodušenom obrázku sú tieto vyššie uvedené pojmy zakreslené pre lepšiu predstavivosť a vizualizáciu rozdielu.

8 [https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/lcp/lcp\\_interpretation.htm](https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/lcp/lcp_interpretation.htm)



**Obrázok 6:** Schéma základných častí komína podľa STN EN 1443 a STN EN 15287-1<sup>9</sup>

## 2. Fugitívne emisie

Fugitívne emisie sú emisie znečisťujúcej látky, ktoré nie sú odvádzané do ovzdušia v odpadových plynách riadeným spôsobom.

Ak je to technicky a ekonomicky dostupné, emisie je potrebné odvádzat' riadeným odvodom a fugitívne emisie obmedzovať (príloha č. 9 k vyhláske o stacionárnych zdrojoch).

## 3. Počet komínov alebo výduchov

Pri projektovaní a realizácii stavieb stacionárnych zdrojov je potrebné voliť také technické riešenie, aby sa emisie znečisťujúcich látok vypúšťali do ovzdušia čo najmenším počtom komínov alebo výduchov.

Uvedené však nie je možné uplatňovať vždy, viac komínov si môže vyžadovať napríklad technologické/spalovacie zariadenie, resp. rozdielnosť technologických či spalovacích zariadení v jednej prevádzke a podobne. Potreba viacerých komínov by mala byť dostatočne zdôvodnená.

Požiadavka na minimalizáciu počtu komínov sa nemusí uplatniť, ak vyšší počet komínov alebo výduchov nemá vplyv na hodnoty ustanovených emisných limitov.

## 4. Výška komína alebo výduchu

- **Najnižšia výška komína alebo výduchu sa určí na základe hmotnostného toku znečisťujúcej látky a koeficientu „S“ charakterizujúceho jej škodlivosť** a ďalších rozptylových parametrov postupom zverejneným vo vestníku Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ročník IV, 1996, čiastka 5 (ďalej len „informácia“), pričom
- **najnižšia výška komína alebo výduchu musí byť**
  - **najmenej 4 m** nad terénom, ak ide o zariadenia spaľujúce plynné palivá,
  - **najmenej 6 m** nad terénom, ak ide o zariadenia spaľujúce tuhé palivá a kvapalné palivá,

<sup>9</sup> <https://adoc.pub/projekt-rozvoj-pihranini-spoluprace-vysokych-kol-v-oblasti-h.html>

- výnimka pre záhradné chatky, záhradné krby, maringotky, dieselagregáty na núdzovú prevádzku s MTP  $\leq 1$  MW v priemyselných areáloch, malé zdroje na núdzovú prevádzku a malé prenosné stacionárne zdroje, ak sú splnené požiadavky na rozptyl emisií podľa bodu 1,
- ak je vypúšťaných viac znečisťujúcich látok – najnižšia výška komína sa berie najvyššia z jednotlivých výpočtov pre znečisťujúce látky.
- „**Najvyššia**“ výška komína je 250 m – vyššiu výšku komína možno povoliť len vo výnimočných prípadoch, ak nie je možné inak obmedziť emisie.
- **Korekcia výšky komína** – ak sú splnené nižšie uvedené ustanovené podmienky, korekcia sa robí
  - na okolitú zástavbu (zástavba do 100 m = model – odborný posudok),
  - na okolité komíny emitujúce rovnaké znečisťujúce látky.

Pri určovaní najnižšej výšky komína treba vziať do úvahy aj okolie budúceho komína. V zásade sa môžu vyskytnúť 3 základné situácie, ktoré ovplyvnia spôsob určenia/výpočtu výšky komína, ako aj samotnú výslednú výšku komína, a to:

1. ak v blízkosti komína nie je zástavba ani iný komín, použije sa výpočet základnej minimálnej výšky komína,
2. ak nový komín bude situovaný v zástavbe vzdialenej viac ako 100 m, použije sa korigovaná výška komína na okolitú zástavbu,
3. ak budúci komín bude situovaný v zástavbe, ktorá je vzdialená menej ako 100 m (je ku komínu bližšie ako na 100 m), je potrebné na výpočet minimálnej výšky komína použiť sofistikovanejší model výpočtu, napríklad uvedený v prílohe č. 3 Informácie, alebo zväžiť vypracovanie imisno-prenosového posudku,
4. ak v blízkosti komína (t. j. vzdialený menej ako 250 m) je aj iný komín/iné komíny uvoľňujúce/vypúšťajúce rovnakú znečisťujúcu látku (toho istého prevádzkovateľa), použije sa korigovaná výška komína na okolité komíny, ktoré emitujú rovnakú znečisťujúcu látku.

#### 4.1 Výpočet základnej najnižšej výšky komína

##### Výpočet základnej najnižšej výšky komína (H) podľa bodu 2.1 Informácie

- používa sa v jednoduchých prípadoch, keď v blízkosti komína nie je zástavba ani iný komín (komín emitujúci rovnakú znečisťujúcu látku (ZL))
- na výpočet základnej minimálnej výšky komína budeme potrebovať
  1. **hmotnostné toky jednotlivých ZL** (kg/h) – predpokladané priemerné hmotnostné toky za 1 hodinu ustálenej prevádzky zdroja znečisťovania ovzdušia v súlade s platnou dokumentáciou
  2. **hodnotu koeficientu „S“**, ktorý charakterizuje „nebezpečnosť“ príslušnej znečisťujúcej látky (čím nižšia hodnota, tým nebezpečnejšia ZL)

Pri výpočte výšky komína je potrebné vychádzať z najvyššieho predpokladaného priemerného hmotnostného toku za 1 hodinu ustálenej prevádzky zdroja znečisťovania ovzdušia v súlade s platnou dokumentáciou.

Ak sa jedným komínom alebo výduchom vypúšťa viac znečisťujúcich látok, jeho najnižšia výška sa určí ako najväčšia z vypočítaných hodnôt výšok pre jednotlivé znečisťujúce látky.

#### 4.2 Výpočet výšky komína s korekciou na okolitú zástavbu

##### Výpočet korigovanej výšky komína na okolitú zástavbu ( $H_k$ ) podľa bodu 2.2 Informácie

- používa sa v prípade, že nový komín bude situovaný v zástavbe vzdialenej viac ako 100 m
- predmetným okolím nového komína sa myslí, resp. za susediacu budovu sa považuje taká budova, ktorá je od predmetného komína vzdialená menej ako 6-násobok základnej minimálnej

výšky komína H – predmetné okolie komína sa určí ako 6-násobok základnej minimálnej výšky komína určenej podľa bodu 2.1 Informácie (napr. ak podľa výpočtu 2.1 vyjde výška komína 23 m, za okolie tohto komína sa berie zástavba do  $23 \times 6 = 138$  m – a teda na výpočet je potrebné použiť výšku najvyššej budovy v tomto okruhu)

- na výpočet korigovanej výšky komína budeme potrebovať
  1. vypočítať najskôr základnú minimálnu výšku komína H
  2. určiť si predmetné okolie nového komína
  3. výšku najvyššej budovy v predmetnom okolí nového komína B

V prípade, že základná minimálna výška komína H zistená/vypočítaná podľa postupu (bod 2.1 Informácie) vyjde 16,7 m a menej a vo vzdialenosti do 100 m sa nachádza budova, je potrebné na výpočet výšky komína použiť matematický model (príloha č. 3 informácie) (hranica aplikácie korekcie  $16,7 \times 6 \cong 100$  m)

Ak základná minimálna výška komína H je väčšia alebo rovná ako  $2,5 \times B$  (výška najvyššej budovy v okolí komína), korekcia na okolitú zástavbu sa **nerobí**.

$$H \geq 2,5 \times B$$

Minimálnu výšku komína s korekciou na okolitú zástavbu vypočítame podľa vzťahu

$$H_k = \frac{H + 1,5 \times B}{1,6}$$

**Skratky:**

**$H_k$  (m)** korigovaná výška komína na okolitú zástavbu

**B (m)** výška najvyššej budovy, ktorá susedí s novým komínom

### 4.3 Výpočet výšky komína s korekciou na okolité komíny emitujúce rovnakú ZL

**Výpočet korigovanej výšky komína na okolité komíny ( $H_x$ ), ktoré emitujú rovnakú znečisťujúcu látku podľa bodu 2. 3 Informácie**

- Tento výpočet sa musí použiť, ak v okolí do 250 m od nového komína je iný komín alebo viacero komínov toho istého prevádzkovateľa, ktoré emitujú rovnakú znečisťujúcu látku.
- Na výpočet korigovanej výšky komína na okolité komíny emitujúce rovnakú ZL budeme potrebovať
  1. poznať celkové ročné emisie príslušnej ZL z jestvujúcich komínov a predpokladané ročné emisie z nového komína E (t/rok),
  2. na zistenie, či sa korekcia vykonáva, je potrebné vypočítať najskôr výšku fiktívneho komína  $H_{pr}$ ,  
výšku komína pre sumu ročných emisií zo všetkých komínov ( $E_{sum}$ ) –  $H_{sum}$ .
- Výška fiktívneho komína sa vypočíta podľa vzťahu

$$H_{pr} = \frac{H * E + H_1 E_1 + H_2 E_2 \dots + H_n E_n}{E + E_1 + E_2 \dots + E_n}$$

**Skratky:**

**E (t/rok)** ročné emisie vybranej ZL z jednotlivých komínov ( $E_{1,2 \dots n}$  – jestvujúce komíny, E nový komín)

Celkové ročné emisie príslušnej ZL (t/rok) predstavujú množstvo danej ZL, ktoré je emitované do ovzdušia za rok = prevádzkové hodiny/ročná prevádzková doba – ak tieto nie sú známe, treba počítať konzervatívne, maximálny možný počet prevádzkových hodín (8 760 h).

Môžu byť priamo zadané v povolení, projektovej dokumentácii alebo inak známe alebo je možného ich vypočítať z hmotnostného toku danej ZL a fondu prevádzkových hodín – ročnej prevádzkovej doby.

- $H_{pr}$  (m)** výška fiktívneho komína  
Získame ju ako vážený priemer výšok jednotlivých komínov (jestvujúcich a nového) – podiel súčtu výšok komínov vynásobených ich ročnými emisiami a súčtu celkových ročných emisií z týchto komínov.  
Výška fiktívneho komína pre súčet úletov zo všetkých komínov musí vyhovovať tabuľke v prílohe č. 1. informácie ( $H_{pr}$  musí byť väčšie ako  $H_{sum}$ ). V opačnom prípade treba navrhovanú výšku nového komína primerane upraviť, aby vážený priemer výšok a suma emisií zo všetkých komínov (výduchov) v tonách za rok vyhovoval tabuľke v prílohe č. 1. informácie.
- $H_{sum}$  (m)** výška komína vypočítaná podľa bodu 2.1 Informácie pre sumu ročných emisií  
Vypočíta sa postupom podľa bodu 2.1 Informácie pre sumu ročných emisií z jestvujúcich komínov a nového komína vydelená ročnou prevádzkovou dobou (8 760 h).

V prípade, že základná minimálna výška komína  $H$  je výrazne nižšia (minimálne o 50 %) alebo výrazne vyššia (minimálne o 100 %) ako výška fiktívneho komína (vypočítaná aj s novým komínom), vplyv jestvujúcich komínov sa nezohľadňuje.

Ak by sa v praxi vyskytol prípad, že v okolí nového komína je situovaná zástavba a v nej dostatočne vysoká budova (podľa výpočtu 2.2 Informácie) a zároveň aj komín/komíny emitujúce rovnakú ZL, je potrebné vypočítať aj korigovanú výšku komína na okolitú zástavbu  $H_k$  a aj korigovanú výšku komína na okolité komíny  $H_x$ . Ako finálna výška nového komína sa následne zvolí tá vyššia korigovaná výška.

Ďalšie informácie, ako aj vzorové výpočty výšky komína podľa informácie budú zverejnené na stránke enviroportálu pri kalkulátore.

Dostatočná výška komína je nevyhnutná na to, aby sa zabezpečilo, že rozptyl odpadových plynov smerom nahor nebude nepriaznivo ovplyvnený vetrom fúkajúcim ponad vlastnú budovu zdroja alebo ponad blízke budovy, ktoré môžu zachytávať odpadové plyny vo víroch a v priestoroch medzi budovami. Takéto „zachytávanie“ môže výrazne zvýšiť prízemné koncentrácie znečisťujúcich látok v blízkom okolí prevádzky a tiež môže spôsobiť vtiahnutie odpadového plynu späť do budovy prevádzky cez prírody vzduchu, okná či dvere.

## 5. Poloha ústia komína alebo výduchu

**! Pri určovaní polohy ústia komína nad strechu musí byť dodržaná minimálna výška komína vypočítaná podľa bodu 4. !**

### 5.1 Spaľovacie zariadenia – poloha ústia komína podľa STN EN 15287-1

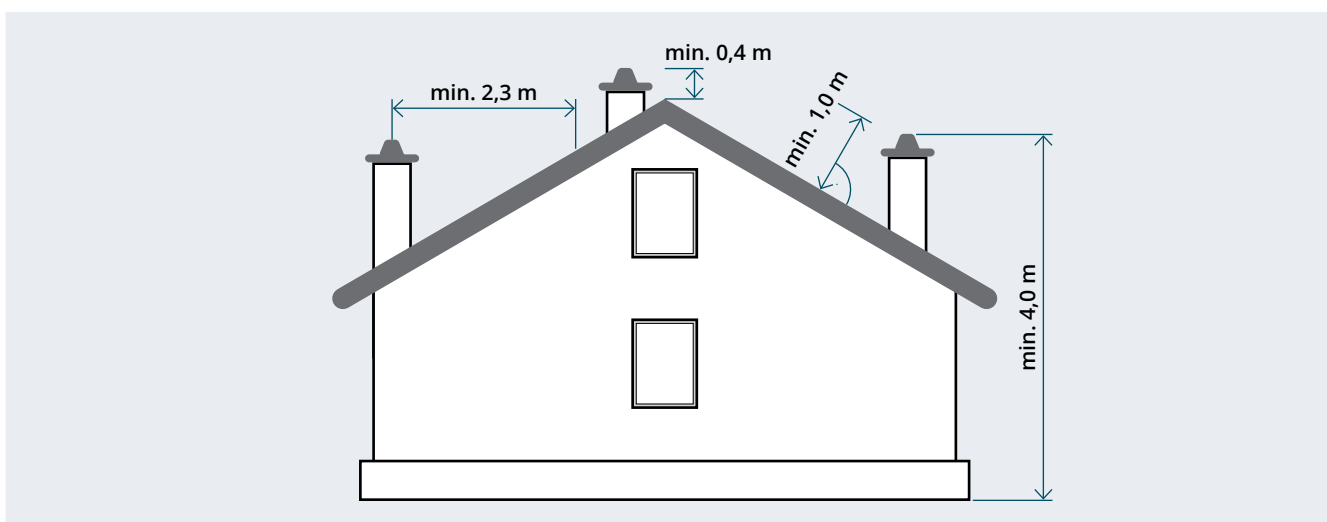
Poloha ústia komína pre spaľovacie zariadenia s MTP < 0,3 MW sa má určiť podľa normy STN EN 15287-1 Komíny. Navrhovanie, montáž a prevádzkovanie komínov. Časť 1: Komíny pre otvorené spotrebiče palív

Technická norma Komíny. Navrhovanie, montáž a prevádzkovanie komínov opisuje metódu určovania projekčných, montážnych a označovacích zásad pre komínové systémy, montáž samostatne stojacich komínov a vložkovanie existujúcich komínov. Je teda predovšetkým určená ako výrobcom a dovozcom komínových telies, tak aj projektantom.

Pri návrhu správnej polohy komína je aj podľa tejto technickej normy nevyhnutné zistiť informácie o miestnych a topografických zvláštnostiach miesta.

### Umiestnenie komína

- musí umožňovať odvod a rozptyl palín – aby sa zabránilo spätnému prieniku spalín do budovy,
- musí byť v súlade s národnými a miestnymi predpismi,
- je v prípade chýbajúcej národnej legislatívy uvedené v prílohe tejto normy,
- by sa nemalo nachádzať v nepriaznivej oblasti tlaku (= tzn. ústie je vo výške menej ako 0,4 m nad hrebeňom strechy, vodorovná vzdialenosť ústia komína od strechy je menej 2,3 m a ústie komína je umiestnené napr. na streche so sklonom viac ako 40°),
- sa nesmie nachádzať v zakázanej oblasti (riziko spätného prieniku spalín).



**Obrázok 7:** Poloha ústia komína v prípade šikmej strechy so sklonom väčším ako 20°

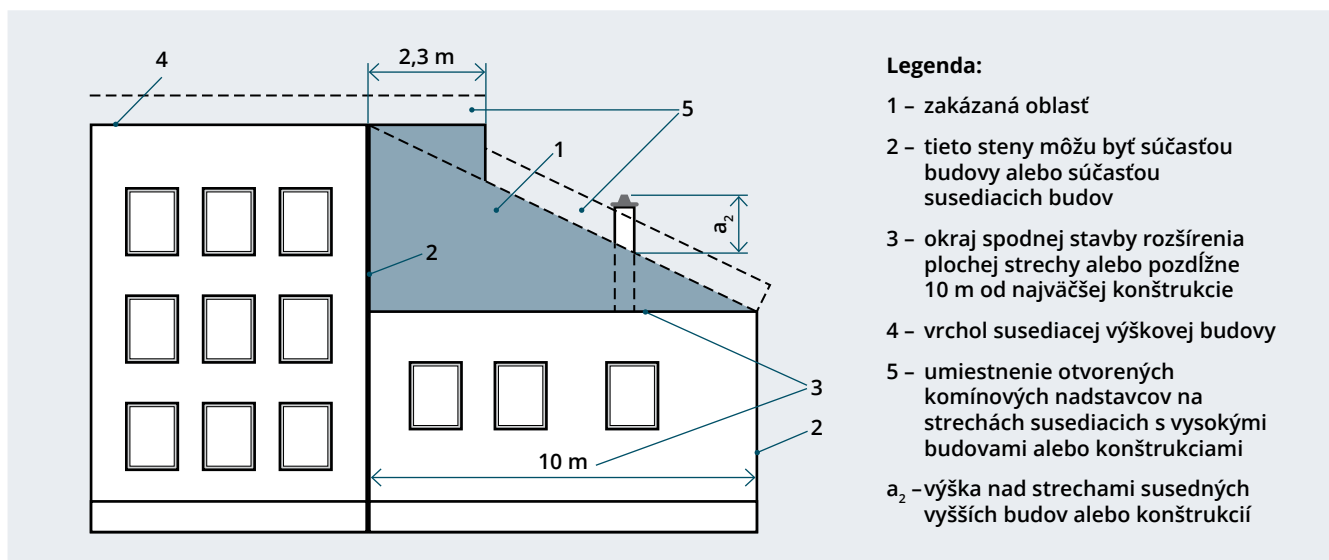
V informatívnej prílohe normy sú vymenované potrebné informácie o spotrebiči palív, ktoré sú nevyhnutné pre návrh komína, resp. pre výber typu komína, na výpočet jeho rozmerov. Ide napríklad o

- druhy/typ spotrebiča paliva/horáka, druh paliva,
- maximálnu/menovitú teplotu spalín,
- najväčšiu a najmenšiu hodnotu hmotnostného toku spalín,
- najmenšiu teplotu spalín pre najvyšší/menovitý a minimálny tepelný výkon/príkon,
- minimálny ťah,
- obsah CO<sub>2</sub>
- rozmery/tvar vyústenia spalín.





**Obrázok 8:** Poloha ústia komína v prípade plochej strechy, resp. strechy so sklonom menej ako 20°



**Obrázok 9:** Umiestnenie komína vzhľadom na okolité budovy. (zdroj: <https://www.kominy-inspire.sk/novinky-akcie/ako-spravne-urcit-umiestnenie-a-vysku-ustia-komina-z-nereze>)

## 5.2 Spaľovacie zariadenia – požiadavky na prevýšenie podľa typu strechy a MTP

1. Šikmá strecha so sklonom nad 20°
  - MTP < 0,3 MW = prevýšenie  $\geq 0,6$  m nad miestom vyústenia na streche
  - $0,3 \leq \text{MTP} \leq 1,2$  MW = prevýšenie  $\geq 1$  m
  - MTP  $\geq 1,2$  MW =  $\geq 3$  m (výnimka – odborný posudok preukáže zabezpečenie rozptylu)
2. Plochá strecha alebo šikmá strecha so sklonom 20° a menej
  - MTP  $\geq 0,3$  MW = prevýšenie  $\geq 1$  m + 0,5 m

**! Pri prevýšení je potrebné zohľadniť aj výšku atiky (nadstavby, strojovne výtahov – nutné osobitne posudzovať).**

### 5.3 Ostatné zariadenia

Umiestnenie a prevýšenie ústia komína alebo výduchu nad hrebeňom strechy treba voliť primerane k umiestneniu, prevýšeniu ústí komínov alebo výduchov pre spaľovacie zariadenie a v závislosti od množstva a škodlivosti vypúšťaných znečisťujúcich látok.

## 6. Vyústenie výduchu na vonkajšiu stenu budovy

Vyústenie na vonkajšiu stenu budovy môžu mať len:

1. zariadenia na spaľovanie ZPN
  - s MTP  $\leq$  12 kW,
  - na priame vykurovanie s prirodzeným odvodom spalín a bez núteného prívodu spaľovacieho vzduchu,
  - ak budú splnené osobitné podmienky zverejnené vo vestníku.  
<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2012/410/20210315.html#poznamky.poznamka-33>
2. zariadenia na spaľovanie zemného plynu a skvapalnených uhľovodíkových plynov
  - s MTP  $<$  35 kW,
  - ak ide o budovy **s vydaným povolením do 31. decembra 2003**, ktoré nemali riešený odvod spalín nad strechu budovy a pri rekonštrukcii ho nemožno zo stavebnotechnických alebo požiarno-bezpečnostných dôvodov riešiť,
  - ak budú splnené osobitné podmienky zverejnené vo vestníku,
3. zariadenia umiestnené vo výrobných halách v priemyselných areáloch
  - odborný posudok musí preukázať splnenie požiadaviek na rozptyl emisií.

### Osobitné podmienky umiestnenia výduchu na vonkajšiu stenu budovy

- Ide o doplnenie informácie uverejnenej vo vestníku MŽP SR, čiastka 5/1996 – zverejnené vo vestníku MŽP SR, ročník VII, 1999, čiastka 1 (nižšie je uvedený len výber ustanovených požiadaviek).
- Umiestnenie ústia dymovodu na vonkajšej stene budov je možné realizovať len v technicky odôvodnených prípadoch, keď je problematické odvádzať spaliny nad strechu budovy alebo odvod spalín nad strechu budovy je možný len pri neprimerane vysokých nákladoch.
- **Spotrebič zhotovenia B** – je skonštruovaný na priame pripojenie na dymovod, ktorý odvádza spaliny mimo priestoru, v ktorom je umiestnený. Spaľovací vzduch sa odoberá z miestnosti, v ktorej je spotrebič umiestnený.
- **Spotrebič zhotovenia C** – je spotrebič so spaľovacím okruhom oddeleným od priestoru, v ktorom je spotrebič umiestnený (prívod spaľovacieho vzduchu a odvod spalín mimo priestoru, v ktorom je spotrebič umiestnený).
- Týka sa len plynových spotrebičov
  - spotrebiče zhotovenia B a C
    - s núteným odvodom spalín alebo s núteným prívodom spaľovacieho vzduchu (s ventilátorom)
    - s menovitým tepelným výkonom (MTV) do 30 kW vrátane
  - **ospotrebičov zhotovenia C** s prirodzeným odťahom spalín a bez núteného prívodu spaľovacieho vzduchu
    - s MTV do 10 kW vrátane
    - ak sú splnené ustanovené podmienky.

**Ústie prieduchu/komína nesmie byť umiestnené:**

- v podchodoch, priechodoch, prejazdoch, v úzkych a nepriechodných uličkách,
- v miestach, kde sa nad ústím nachádzajú rôzne vyčnievajúce stavebné časti (napr. výstupky, odkvapy) a nie sú pre takéto prípady splnené ďalej ustanovené podmienky,
- v rohoch vnútorných dvorov budov, kde nie sú splnené ďalej ustanovené podmienky dostatočného rozptylu spalín a výmeny vzduchu,
- vo vetracích šachtách a svetlíkoch,
- do lodžií a balkónov,
- v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu,
- v blízkosti miest, kde sú výrobné, sklady alebo sa vyskytujú ľahko zápalné a výbušné látky,
- vo výške menšej ako 0,3 m nad povrchom terénu (merané od spodného okraja ústia),
- nižšie ako 2,2 m nad úrovňou terénu – v prípade priestranstva s možným výskytom ľudí,
- spotrebiče zhotovenia C s prirodzeným odťahom spalín a bez núteného prívodu spalovacieho vzduchu MTV do 10 kW vrátane môžu mať ústie dymovodu umiestnené pod spodný okraj okien (stred ústia dymovodu od spodného okraja okna nesmie byť menej ako 0,3 m po celej vodorovnej dĺžke spodného okraja okna).

Ďalšie podmienky na umiestnenie ústia dymovodu na vonkajšej stene budovy pre spotrebiče v zhotovení B a C s núteným prívodom spalovacieho vzduchu alebo s núteným odvodom spalín sú uvedené vo vestníku MŽP SR, ročník VII, 1999, čiastka 1, kde sú pre lepšie pochopenie požiadaviek jednotlivé prípady aj schematicky znázornené na obrázkoch.

**8. Ostatné**

Okrem vyššie uvedených požiadaviek na komíny/výduchy, ktoré sú ustanovené a pri povoľovaní stacionárneho zdroja by mali byť vzaté do úvahy a v prípade potreby premietnuté do povolenia, sa v praxi môžeme stretnúť aj s ďalšími faktormi, ktoré môžu vplyvať na rozptyl emisií pozitívne (ak sú navrhnuté a realizované správne), ale aj negatívne. Napríklad na rozptyl emisií môžu mať vplyv:

- **Prekážky na komíne – striešky**

Ich účelom je ochrana komína pred vodou, snehom, zvieratami a inými materiálmi. Podľa informácií výrobcu a dovozcu komínových systémov majú striešky význam, len pokiaľ nie je najspodnejšia časť komína napojená na kanalizáciu (vniknutá voda odtečie).

Nevhodné striešky najmä staršieho „konvenčného“ štýlu môžu negatívne obmedziť hybnosť odpadového plynu/vzdušniny smerom nahor, znížiť potenciálnu disperziu vztlaku a zvýšiť tak riziko poklesu znečisťujúcich látok k úrovni zeme. Pri výbere vhodnej ochrany komína je veľmi dôležité zvážiť všetky faktory a poradiť sa s odborníkom, ktorý v prípade potreby odporučí najvhodnejšiu alternatívu. Komínová strieška alebo iná komínová inštalácia nesmie nikdy brániť voľnému rozptylu znečisťujúcich látok a zároveň musia byť splnené požiadavky podľa vyhlášky o stacionárnych zdrojoch.

- **Tvar strechy**

Na správny a nerušený rozptyl znečisťujúcich látok môže mať vplyv aj tvar vlastnej strechy, na ktorej sa komín nachádza, a zároveň aj okolitých striech. Na posúdenie konkrétneho prípadu je potrebné zložitý modelovanie, do ktorého vstupuje viacero premenných, a aj postupov, ako dospieť k nejakému výsledku, je viacero.

Konkrétne prípady a problémy, aj z pohľadu zabezpečenia dostatočných rozptylových podmienok, je preto potrebné riešiť individuálne s odborníkmi (projektant, stavebný inžinier, revízny technik, odborní predajcovia komínových telies...) pri stavbe komína stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia, resp. pri príprave projektovej dokumentácie.

ISBN: 978-80-8213-125-6



Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu  
**Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.**  
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.